

Секрети Лос-Анджелеса
Джеймс Еллрой

Лос-Анджелеський квартет #3

Цих трьох не можна назвати приемними хлопцями. Джек Вінсеннс – коп-нарцис, що час від часу зливає інформацію жовтим виданням. Бад Вайт – відморозок, якого використовують для брудної роботи і яким рухає невгамовне бажання помсти. Ед Екслі – молодий та обдарований детектив, герой війни, який насправді не зробив нічого героїчного, кар'єрист і честолюбець. Такою насправді не має бути команда супергероїв. Але після кривавої бійні в «Нічній сові» цим трьом доведеться об'єднати зусилля. Із ненавистю один до одного, але водночас бажанням відновити справедливість. Рухаючись у різних напрямках однієї справи. Шукаючи банду особливо небезпечних злочинців у найпотемніших закутках Лос-Анджелеса ХХ століття. І знаходячи дещо огидніше за власні душі. Навіть у янголів є свої демони...

Обережно! Ненормативна лексика!

Джеймс Еллрой

Секрети Лос-Анджелеса

Мері Догерті Еллрой

Слава, яка коштує всього й не означає нічого.

Стів Еріксон

Пролог

21 лютого 1950 року

Покинутий мотель на пагорбах Сан-Верду; Базз Мікс з'явився тут із дев'яноста чотирма тисячами доларів, вісьмома кілограмами високоякісного героїну, дробовиком, револьвером 38-го калібру, автоматичним пістолетом 45-го та викидухою, купленою на кордоні в пачуко. Неподалік було припарковано ще один автомобіль, який належав поліції Лос-Анджелеса, але в ньому сиділи бики Міккі Коена. Що ж, тіхуанські копи зможуть забрати собі частину його здобичі, а труп самого Мікса просто скинуть у річку Сан-Ісідро.

Він був у бігах вже тиждень і на те, щоб залишитися в живих, просадив п'ятдесят шість штук: машини, ночівлі вартістю по чотири-п'ять тисяч за ніч – з надбавкою за ризик – господарі знали, що за ним по п'ятах несуться Міккі Коен та лос-анджелеські лягаві. Міккі Коен – тому що Базз

Мікс кинув його на наркоти і увів жінку, поліція Лос-Анджелеса – тому що Базз Мікс убив одного з їхніх людей. Уже майже укладена угода зірвалася, зойно стало відомо, що за нею стоїть Коен, і тепер ніхто б не наважився продавати це лайно, побоюючись його помсти. Найкраще тепер було віддати товар сином Дока Енглеклінга – Док все влаштує, він усе розфасує, продасть, коли ситуація вирівняється, і віддасть Міксові його відсоток. Док працював було із Коеном і чудово розумів, що з цим відморозком жарти кепські; за п'ятнадцять штук брати влаштували йому місце у motelі «Ель Серрано» та організували втечу. Сьогодні ввечері двоє хлопців, що проводять через кордон нелегалів, відвезуть його на підпільний аеродром і посадять на літак, який перенесе його до Гватемали. А близько десяти кіло чистого герича залишаться в Штатах, і з часом Базз незле на ньому навариться. Якщо, звичайно, вірити хлопцям Дока і якщо їх і собі не кинуть ці переправники нелегалів.

Мікс зупинив машину в сосновому лісочку, виволік свою валізу, оцінив ситуацію: motel на джунині номерів було побудовано у формі підкови, ззаду впритул підступали скелясті урвища – тихцем не підберешся.

Порожнє подвір'я було всіяно гілками, уривками паперу, порожніми пляшками – дерево та скло голосно захрустять як під колесами, так і під ногами.

Залишалася лише одна дорога – та, якою приїхав він сам, – і переслідувачам, щоб обрати зручну для стрільби позицію, доведеться продиратися через густі зарості.

Або, можливо, непрохані гості вже чекають на нього всередині?

Мікс, тримаючи наготові дробовика, почав ударами ноги відчиняти двері, одну за одною. Перша, друга, третя, четверта – клоччя павутини, щури, суміщені санвузли, запліснявілі недоїдки, журнали іспанською – мабуть, переправники влаштували тут перевалочний пункт для нелегалів, яких потім відправляють на ферми в окрузі Керн. П'ята, шоста, сьома – бінго! Ось і сім'я мексиканців на матрацах, туляться одне до одного, побачивши білого чоловіка із рушницею напереваги.

– Тихо тихо, – заспокійливо пробурмотів він.

Решта номерів була порожня. Мікс втягнув свою валізу у № 12, голосно опустив її на підлогу: добре видно як задній двір, так і усе подвір'я, ліжко з облізлим пуховим матрацом – не так вже й погано, як для останнього пристанку на американській території.

На стіні – календар з дівчатами; Мікс перегорнув на квітень і знайшов свій день народження. Четвер – у моделі були погані зуби, але загалом баба нічогенька, він аж згадав колишню стриптизерку та колишню дівчину Мікса Одрі. Це через неї Базз пришив копа, заради неї кинув Коена на порошок і зірвав його угоду з Джеком Драгною. Потім перегорнув назад на грудень, міркуючи, чи доживе він до кінця року, і раптом зрозумів, що йому страшно: у животі бурчить, на лобі виразно пульсує жила, він весь спітнів.

А потім його почало ковбасити по-справжньому. Мікс розіклав на підвіконні свій арсенал, набив кишні боеприпасами: патрони для револьвера, запасні обойми для пістолета. Сунув за пояс ножа. Задне вікно заткнув матрацом. Переднє вікно відчинив, впускаючи в кімнату свіже повітря. Свіжий вітерець охолодив розпалену шкіру; він дивився, як темношкіра дітлашня грала у бейсбол.

Він застряг тут. У дворі юрмилися мексиканці: вказуючи на сонце, ніби визначаючи по ньому час, їм вже нетерпеливилось сісти у вантажівку та

іхати далі, гарувати за копійку і койку. Сонце хилилося до заходу, мексиканці загелготіли щось по-своєму. Мікс побачив, як двоє білих чоловіків – один гладкий, інший кістлявий – входять на подвір'я мотелю. Привітно машуть мексиканцям, ті машуть у відповідь. Вони не схожі на копів або биків Коена. Мікс вийшов за поріг, ховаючи за спиною дробовика.

Чоловіки помахали і йому: посмішка від вуха до вуха, мовляв, ніяких поганих намірів. Мікс глянув на дорогу – уперек неї було припарковано зелений седан, а за ним виблискувало щось блакитне, занадто блискуче, щоб бути просто клаптиком неба між соснами. Коли на блакитному металі блиснуло сонце, Мікс подумав: «Бейкерсфілд». Це саме ті хлопці, які говорили, що для того, аби дістати гроші, потрібен час. Той самий автомобіль кольору дроздячого яйця, який уже за хвилину спробував притиснути його до узбіччя.

Мікс також посміхнувся – широко й невинно. Палець ліг на спусковий гачок; він впізнав того кістлявого – це був Мел Лансфорд, лягавий з відділку «Голлівуд», він вічно треться у автокафе «Скрівенер», клеїться до офіціанток та випинає груди, демонструючи медалі за влучну стрільбу.

– Літак уже готовий, – оголосив товстун, підходячи.

Мікс вихопив з-за спини дробовика й натиснув на гачок. Гладкий дістав заряд і відлетів назад, збивши з ніг Лансфорда. Мексиканці кинулися навсібіч; Мікс вбіг до кімнати, почув дзвін скла у задньому вікні, смикнув матрац убік. Мішені – легше не буває: двоє чоловіків, три-чотири постріли з близької відстані.

Двоє звалилися; ще трьох, що обережно кралися уздовж стіни, забризкало кров'ю та уламками скла. Мікс вистрибнув, упав на землю і почав стріляти по трьох парах ніг; вільною рукою він намацав у вбитого на поясі револьвер.

Знадвору чулися крики і шорохкий тупіт ніг, що біжали гравієм. Мікс кинув непотрібний уже пістолет, прихилився до стіни. Уже почувши присмак крові, він наблизився до щойно завалених ним на землю чоловіків і добив їх пострілами в голову.

З кімнати долинули глухі удари; на відстані простягнутої руки від нього були дві рушниці.

– Ми його взяли! – гукнув Мікс.

Почувши крики у відповідь, він почекав, поки у віконному отворі не з'являться руки і ноги, і, схопивши найближчу до нього рушницю, відкрив вогонь: по людях, по брудно-білій штукатурці, по сухому дереву віконної рами, яким тут же побігли язички полум'я.

Переступивши через тіла, він повернувся до кімнати. Передні двері було відчинено, його арсенал так і лежав на підвіконні. Почувся дивний стукіт; обернувшись, Мікс побачив, як зі свого сховку за ліжком підводиться чоловік із револьвером у руці.

Мікс упав на підлогу, спробував було дістати нападника ногою, але не вийшло. Чоловік вистрілив, але куля пройшла за лічені міліметри від Базза. Мікс вихопив викидуху, підстрибнув, неначе підкинутий пружиною, вдарив – раз, другий, у шию, в обличчя. Незнайомець закричав, безладно натискаючи на гачок – кулі рикошетили по всій кімнаті. Мікс перерізав йому горлянку, перекотився через тіло, зачинив ногою двері, схопив свої пістолети – і тільки після цього видихнув спокійно.

Вогонь розгорівся миттєво: він уже пожирав мертві тіла й соснові дошки; залишився єдиний вихід – через передні двері. Скільки їх там ще – тримають двері на прицілі і чекають?

Постріли.

Знадвору: шквал куль виривав шматки стіни. Одна влучила Міксові у ногу, ще одна заділа спину. Мікс упав. Постріли не припинялися. Винесло двері – тепер він опинився під перехресним вогнем.

Постріли вухли.

Базз ліг на живіт, поклав обидва револьвери й розкинувся у мертвій позі. Секунди тягнулися несамоовито повільно; у дверях з'явилися четверо чоловіків із рушницями наготові. Почувся обережний шепіт:

– Дохлий.

– Обережно.

– От же оклахомський уйобок.

Четверо переступили через поріг й увійшли всередину: Мела Лансфорда серед них не було. Кілька ударів йому в бік. Важке дихання, пересмішки. Хтось підсунув під нього ступню:

– Жирний, тварюка!

Мікс вхопився за ногу й щосили рвонув. Чоловік завалився навznak. Базз перекинувся на спину, розстріляв обойму – стріляв він упритул, жодної кулі не пройшло повз. Усі четверо лягли. Закинувши голову, Мікс встиг кинути погляд на подвір'я й побачити, як дає драла Мел Лансфорд.

А потім за спиною у нього пролунало:

– Ну, здоров був, приятелю.

Із вогню вийшов Дадлі Сміт, убраний у сіру куртку пожежника. Мікс кинув погляд на свою валізу, – майже сто штук баксів, не враховуючи героїну, – яка валялася на матраці.

– Дад? Бачу, ти добре підготувався.

– Та я ж як бойскаути – завжди готовий. А ось ти написав заповіт, приятелю?

Найнадійніший спосіб накласти на себе руки – зірвати угоду, за виконання якої відповідав Дадлі Сміт. Мікс схопився за пістолети; Дадлі вистрілив першим. Мікс помер, і останнє, про що він встиг подумати, – що цей мотель «Ель Серрано» схожий зараз на місце битви за Аламо.[1 – Битва за Аламо – найвідоміша битва Техаської революції. (Тут і далі прим. перекл., якщо не зазначено інше.)]

Частина перша

Криваве Різдво

Розділ 1

Бад Вайт сидить у патрульній машині без розпізнавальних знаків навпроти муніципалітету й не відводить погляду від різдвяної ялинки, на якій блимають цифри «1951». На задньому сидінні автомобіля – алкоголь для сьогоднішньої гулянки у відділку; він цілий день збирав данину з торговців спиртним, наплювавши на накази Паркера. На Святвечір усі одружені офіцери мали вихідний, і в патруль вийшли тільки холостяки, а перед бригадою з Центрального відділку було поставлене завдання позабирати з вулиць усіх бомжів: начальник хотів, аби їх трохи потримали під наглядом, щоби хтось із них випадково не вломився на благодійну ранкову святкову імпрезу в саду у мера Боурона і не пожер усі тістечка. Минулого Різдва якийсь божевільний ніггер підійшов до святкового столу, розштовхав дітлахів, дістав зі штанів свій шланг і насіяв у глечик з лимонадом, призначений для сиріток, а на господиню будинку, яка тут же підбігла, аби припинити це неподобство, гаркнув:

– Ану стули писок, лярво!

Так що Вільямові Г. Паркеру, який тільки-но очолив поліцію Лос-Анджелеса, у перше ж своє Різдво довелося вести місіс Баурон, з якою стався випадок, у лікарню, і тепер він уже, як битий вовк, грає на випередження.

Від напханих на задне сидіння коробок з бухлом, які впиралися йому у спину, Бадів хребет зовсім онімів. Ед Екслі, помічник начальника – дуже правильний засранець, він може і зіпсувати вечірку у кімнаті для інструктажу. Та й Джонні Стомпанато запізнюється вже на двадцять хвилин.

Бад увімкнув рацію. Крізь перешкоди долітали уривки повідомлень: крадіжки в крамницях, напад на алкомаркет в китайському кварталі. Відчинилися пасажирські дверцята, у машину ковзнув Джонні Стомпанато.

Бад увімкнув світло на приладовій панелі.

– Зі святом! А де Стенсленд? Я тут маю для вас подаруночки.

Бад зміряв його поглядом. Охоронець Мікі Коена вже місяць як сидів без роботи: його начальника відправили до в'язниці за несплату податків. Від трьох до семи за федеральним кодексом у в'язниці «МакНіл Айленд». Тепер Джонні Стомпу довелося повернутися до домашнього манікюру та випрасуваних власноруч штанів.

– Сержант Стенсленд ганяє бомжів і торгашів.

– Дуже шкода. Мені подобається Діків стиль спілкування. Ну, ти розумієш, Венделле.

Гарнюща Джонні: південна краса, густі й пишні кучері. Бад чув, що в нього пеніс, як у коня, і Джонні цим шалено пишається.

– Нумо викладай вже, що там у тебе.

– Та-а-ак, із Діком справді спілкуватися набагато приємніше, офіцере Вайт.

– У тебе що, встає на мене? Чи просто потриндіти хочеш?

- Встає в мене на Лану Тернер, а в тебе - на хлопців, що лупцюють своїх дружин. Я чув, що ти не пропустиш ані спіднички, харчами, прямо скажемо, не перебираєш.

Бад хруснув пальцями.

- Що ж, а ти живеш з того, що стучиш на своїх же. А Міккі твій - наркодилер і сутенер, і таким залишиться, хай скільки б він віддавав на благодійність. Так що чия би корова мичала, а твоя - мовчала. Carisce, [2 - Зрозумів? (Італ.)] засранцю?

Стомпанато нервово посміхнувся; Бад визирнув у вікно. Збирач благодійної допомоги з Армії порятунку в костюмі Санта-Клауса, дістаючи на ходу монетки зі своєї торби для жертв, попрямував до алкогольної крамниці.

- Слухай, тобі потрібна інформація, а мені - гроші, - сказав Стомп. - Мікі і Деві Голдман на нарах. Поки їх немає, усіма справами заправляє Мо Ягелка. Він - ще той жаднюга, роботи в нього не допросишся. Джек Вейлен мене не візьме за красиві очі, а від Мікі - ані долару немає.

- Мікі затримує зарплатню? Дивно, коли його посадили, то він був людиною при баблі. Я чув, правда, його обікрали, але він знайшов злодія і все повернув.

- Чув дзвін, та не зна, де він, - похитав головою Джонні. - Того козла він знайшов, це правда, а ось товар - як крізь землю провалився, чувак десь скинув і наркоту, сто п'ятдесят штук баксів. Такі ось справи, офіцере Вайт, мені потрібні гроші. Словом, якщо у вас ще досі платять за корисну інформацію, то мені є що вам запропонувати.

- Говори вже прямо, Джонні. Що ти викручуєшся, як вуж.

Джонні силувано захихотів.

- За двадцятку здам кишенькового злодія. За тридцятку - чувака, що скоїв напад на крамницю і до того ж полюбляє відгамселити свою жінку. Тільки не затагуй, я п'ять хвилин тому бачив цього хлопця за роботою в «Орбасі».

Бад простягнув йому двадцять доларів, а потім іще десятку. Стомпанато схопив банкноти.

- Ральфі Кіннард. Гладкий білявчик, близько сорока років. Замшевий піджак, сірі фланелеві штани. Кажуть, б'є дружину до напівсмерті і змушує працювати на панелі, щоби він міг віддавати свої карткові борги.

Бад записав почуте.

- Зі святом, Венделле! - посміхнувся Стомпанато.

Бад схопив його за краватку й різко смикнув вперед; Стомп приклався головою до приладової панелі.

- З Новим роком, макароннику.

* * *

В «Орбасі» людей було під зав'язку - і біля прилавків, і біля стелажів із тканиною. Розпихаючи покупців ліктями, Бад помчав на третій поверх, до

відділу ювелірних виробів та дорогого алкоголю – улюбленого місця магазинних крадіїв.

Ряди годинників на прилавках, черги по тридцять осіб біля касових апаратів. Бад заледве прорвався крізь галасливий натовп домогосподарок із діточками, нишпорячи очима в пошуках блондинів. І раптом побачив у дверях чоловічого туалету біляву потилицю та замшеву спину.

Бад розвернувся й попрямував у його бік. Біля пісуарів – двоє старих пердунів; з-під дверей кабінки видно спущені штани із сірої фланелі. Бад зігнувся, зазирнув у шпарину – бінго, мужик перебирає і розпихає по кишенях коштовності. Двоє старих застебнулися й вийшли. Бад забарабанив у дверцята:

– Хо-хо-хо, відкривай, до тебе прийшов святий Миколай.

Двері відчинилися; у щілину в нього зацідів кулак. Удар вийшов влучним, Бад відлетів на раковину. Кіннард жбурнув йому в обличчя жменьку запонок і кинувся бігти. Бад рвонув за ним.

Бігти йому заважають покупці; Кіннард, спритно петляючи межі людьми, вискакує через чорний хід. Бад злетів униз пожежною драбиною. На стоянці чисто: ані Кіннарда, ані машин, які би поспішно залишали парковку. Бад побіг до патрульного автомобіля, увімкнув рацію:

– 4A31 викликає диспетчера.

Тріск на радіохвилях, потім – відповідь:

– Слухаю вас, 4A31.

– Остання відома адреса. Білий чоловік, ім'я – Ральф, прізвище Кіннард. Імовірно, пишеться із двома «н».

Диспетчер підтверджує запит і відмикається. Очікуючи на відповідь, Бад завдає уявному противникові серію коротких ударів: бам-бам-бам-бам-бам... Знову оживає радіо:

– 4A31, маємо відповідь на ваш запит.

– 4A31, слухаю.

– Відповідь позитивна. Кіннард, Ральф Томас, чоловік, білий, дата народження...

– Дідько, я ж просив лише адресу.

Диспетчер зітхнув:

– Вважайте це різдвяним подарунком, засранцю. Адреса: Евергрін, № 1486. Сподіваюся, ви...

Бад вимкнув рацію і рвонув на схід, до тераси. За швидкості у понад 130 кілометрів на годину та увімкненої сирени він може бути на місці вже за 5 хвилин. Він швидко пролетів номери – 1200-ті, 1300-ті; 1400-ті – це було житло, яке давали ветеранам.

Він припаркувався на хіднику поруч із № 1486 – товстий шар штукатурки, на даху – променистий неоновий Санта на санях із оленем. Усередині горить світло; біля ганку – довоєнний «форд». У вікні видно, як Ральф Кіннард лупцює жінку в банному халаті.

Жінці на вигляд було років зо тридцять п'ять, обличчя вона мала червоне, розпухле. Вона відсахнулася від Кіннарда; халат розхристався. Груді в синцях, ребра у саднах.

Бад повернувся до машини за кайданками, але тут знову оживає рація.

- 4A31 слухає.

- 4A31, термінове повідомлення. Напад на поліцейських за адресою Ріверсайд, № 1990, біля кафе. Підозрюваних шестеро, затримати поки не вдалося. Ідентифіковано за номерним знаком автомобіля. Оповіщені всі поліцейські загони міста.

Спиною в Бада мороз пішов.

- Наші в біді?

- Так точно. 4A31, вирушайте за адресою 53-тя авеню, № 5314, 53-тя авеню, Лінкольн-Гайтс. Затримайте Санчеса Дінардо, Д-і-н-а-р-д-о. Чоловік, мексиканець, двадцять один рік.

- Зрозумів. Відправте патрульну машину на Евергрін, № 1486. Підозрюваний - білий чоловік. Мене тут не буде, але хлопці його побачать. Нехай візьмуть його - затримання я сам потім оформлю.

- Затримання реєструвати у відділкові «Голленбек»?

Бад відповідає ствердно, хапає наручники. Він знову повернувся до будинку й поліз до електричного щитка на ганку - перемикає рубильники, і дім занурюється в темряву, світяться тепер тільки сани Санти; Бад хапає дріт, що веде на дах, і щосили смикає. Конструкція впала на землю, олень вибухнув іскрами.

Коли Кіннард вилетів надвір, то перечепився об розбитого оленя і впав. Бад приклав його мордякою до асфальту і заклацнув кайданки. Поки Ральф виривався і вгризався у землю зубами, Бад зачитував йому давно знайомий текст, який він зачитував усім негідникам, що лупцювали своїх дружин:

- Вийдеш року за півтора, і я про це знатиму. Я з'ясу, хто буде твоїм інспектором з УДЗ, і поговорю з ним по душах. І навідуватимуся до тебе час від часу. Ще раз пальцем її торкнешся - знову сядеш, і тепер уже за статтю за згвалтування неповнолітньої. А знаєш, що у «Квентіні» роблять з тими, хто дітей гвалтує? Га? Пускають по колу, красунчику!

Спалахнуло світло - це дружина Кіннарда клацнула рубильником.

- Можна я поїду до мамі? - питає вона.

Бад витягнув вміст кишень Ральфа - ключі, скручені трубочкою долари.

- Беріть машину і ні про що не переймайтеся.

Кіннард виплюнув кілька зубів. Місіс Ральфі бере ключі, витягує зі згортку десятибаксову банкноту.

- Веселого Різдва, еге ж?

Місіс Ральфі послала йому поцілунок рукою і заднім ходом виїхала з подвір'я, ще раз переїхавши Санту з оленем.

53-я авеню. Другий код – без сирени. Чорно-біла патрульна машина прибула трохи раніше. Звідти вилізли Дік Стенсленд і двоє патрульних в уніформі.

Бад посигналив, і Стенс підійшов до його машини.

– Що трапилося, напарнику?

Стенсленд показав пальцем на халупу.

– Там сховався один із тих чуваків, що відкрили стрілянину, може, і більше. Там було шестеро мексиканок, і двоє білих, а наших – усього лиш двоє. Браунелл та Геленовські. У Браунелла черепна травма, а Геленовські, мабуть, втратив око.

– Ні хріна собі, «мабуть»!

Стенс дихнув на нього: суміш джину і лосьйону для ополіскування ротової порожнини.

– Будеш до слів чіплятися?

Бад вийшов з машини.

– Не буду. Скількох уже взяли?

– Нуль. Наш буде перший.

– То перекажи патрульним, хай не висовуються.

Стенс похитав головою.

– Це – приятелі Браунелла. Хочуть взяти участь.

– Ні хріна, він наш! Здамо, підпишемо всі папери – і можна гуляти! Я маю в машині три ящики – «Волкер Блек», «Джим Бім» та «Кетті».

– А Екслі? Та він кров з носа, але не дасть нам пити на чергуванні.

– Ага, тільки головний – Фрілінг, а він завжди радий закласти за комір, як і ти. Так що не переймайся щодо Екслі. Так, мені сьогодні ще один звіт писали, тож ходімо, швидко з ним розберемося.

Стенс розреготався.

– Так, я вже чув. Напад на жінку за обтяжувальних обставин. Стаття шістсот двадцять третя, пункт перший каліфорнійського Карного кодексу, еге ж? Весела компанія у нас вийшла: один – довбаний п'яниця, інший – дамський улесник.

– Точно, все сходиться. Ну що, рушаймо?

Стенс підморгнув; Бад із револьвером напереваги наблизився до ганку. Вікна халупи були наглухо завішані шторами; Бад краєчком вуха почув радіо рекламу «шевроле» «Кот Фелікс». Дік з ноги відчинив двері.

Пролунав крик, і двоє мексиканців – хлопець і дівчина – кинулися навтьоки. Стенс прицілився, але Бад не дав йому вистрілити. Вони кинулися навздогін, пихкаючи та налітаючи на меблі, – Бад попереду, Дік – слідом

за ним. Наздогнали вони парочку в кухні, біля вікна. Тікати далі не було куди.

Мексиканці розвернулися, підняли руки: він – звичайний пацан-пачуко, вона – симпатична дівчина приблизно на шостому місяці вагітності.

Хлопця втулили обличчям в стіну, руки завели голову. Бад обшукав його: посвідчення особи на ім'я Санчеса Дінардо, трохи дрібних грошей. Дівча зарюмсало; десь далеко почулися сирени. Бад розвернув Санчеса і врізав йому по яйцях.

– Це тобі за наших, Санчо. Вважай, що легко відбувся.

Стенс схопив дівчину.

– Може, йшла б ти звідси, дорогенька, – сказав їй Бад, – поки мій приятель не вирішив перевірити, чи маєш ти грінкарту.

Після згадки про «грінкарту» дівчина зовсім перелякалася:

– Madre mia! Madre mia! [3 – Матінко! (Ісп.)]

Стенс підштовхнув її до дверей; Санчес стогнав від болю. У вікні було видно молодих патрульних.

– Агов, гаразд, віддамо мексиканця приятелям Браунелла.

– Точно, хай хлопці побавляться, – погодився Стенс, і помахав патрульним.

Коли увійшло двоє новачків, Бад сказав їм:

– Одягніть на цього наручники й оформлюйте затримання. Напад на поліцейського, опір під час затримання.

Патрульні потягнули Санчеса до виходу.

– Ти – захисник жінок, – сказав Стенс. – Що далі? Песики і діти?

Бад пригадав місіс Ральфі – вся розмальована синцями та саднами до Різдва.

– Подивимося. Гаразд, ходімо нарешті, випивка чекає. Будеш хорошим хлопчиком – тобі дістанеться цілісінька пляшка.

Розділ 2

Престон Екслі зірвав тканину. Гості заахали та заохали; представник муніципалітету заплескав у долоні, проливши свій егг-ног на одну зі світських левиць.

Еду Екслі в цей момент подумалося, що це не дуже схоже на типовий Святвечір для копа.

Він кинув погляд на годинник: 20:46 – до опівночі треба було повернутися у відділок. Престон Екслі жестом вказав на макет.

Макет цей займав півкімнати: парк розваг, у якому було повно гір з пап'є-маше, картонних ракет, ковбойських містечок Дикого Заходу. Віля воріт – мультяшні герої: Мучі-Маус, білчєня Скутер, качєня Дєнні – усі, кого привів на цей світ Реймонд Дітерлінг, незмінні герої «Години фантазій» та безлічі мультиплікаційних фільмів.

– Лєді та джєнтльмєни, представляю вам Дрімленд! Цей парк розваг побудує у Помонє, Каліфорнія, фірма «Екслі Констракшн» – відкриття заплановано на квітєнь 1953 року. Цє будє найбільш винахідливий парк розваг в історії, самодостатній Всєсвіт, дє діти будь-якого віку зможуть розважатися й познайомитися зі своїми улюблєними героями, створєними Реймондом Дітерлінгом, батьком сучасної анімації.

Єд поглянув на батька: п'ятдєсят сім років, причому на вигляд йому сорок п'ять, гідний представник династії копів, господар маєтку у Генкок-Парк, якому варто лише пальцями клацнути – і всі місцеві політики прибіжать до нього на Святвєчір. Гості зааплодували; Прєстон вказав на високу, покриту сніжною шапкою гору:

– «Світ Пола», лєді та джєнтльмєни. Точна копія гори у Сьєрра-Невада. Зі «Світом Пола» на вас чєкає захопливє катання на санях та лижах, а також вистави для всієї родини за участю Мучі, Скутера та Дєнні. Ви спитаєтє, що цє за Пол і чому «Світ Пола»? Пол – цє син Реймонда Дітерлінга, хлопчик, який трагічно загинув у 1936 році, потрапивши під лавину під час туристичного походу в гори. Цє сталос'я на тій самій горі, копію якої ви зараз бачитє. Але досить про сумнє. Додам іщє, лєді та джєнтльмєни, що дєсять цєнтів з кожного долара, витрачєного відвідувачами у «Світі Пола», підє до Фонду допомоги дітям, хворим на поліомієліт.

Бурхливі оплески. Прєстон кивнув Тіммі Валберну – акторові, який грав Мучі Мауса у «Годині фантазій» – він, як завжди, пожовував сир великими зубами. Валберн лєгєнько підштовхнув чоловіка, що стояв поруч із ним; той пхнув його у відповідь.

Єд раптом вихопив поглядом з натовпу Арта дє Спєйн; Валберн пищав і кривлявся, зображуючи Мучі. Єд вказав йому жестом на коридор:

– Чорт забирай, оцє так сюрприз!

– Дітерлінг анонсував цю подію у «Годині фантазій». Батько тобі не сказав?

– Ні. Я навіть не знав, що вони з Дітерлінгом знайомі. Цікаво, чи цє вони знюхалися не під час діла Атертона? Той хлопчина, Віллі Веннерголл, – він жє, здаєтьс'я, у Дітерлінга знімався?

Дє Спєйн посміхнувся.

– Я тоді був одним із помічників твого батька. Не думаю, що шляхи цих двох великих людєй взагалі колись перєтиналися. Просто Прєстон вміє заводити потрібні знайомства. До рєчі, бачив його Мучі Мауса та його приятєля?

Єд кивнув.

– А хто цє?

З кімнати долинав рєгіт. Дє Спєйн потягнув Єда в кабінєт.

- Біллі Дітерлінг, син Рея. Він оператор «Жетонів Честі» - серіалу, який щотижня прославляє на всю країну нашу доблесну поліцію. Цікаво, Тіммі дістає з рота сир, коли йому смокче?

- Оце ти втнув! - розсміявся Ед.

Де Спейн вільно розкинувся в кріслі.

- Едді, скажу тобі як колишній коп копу нинішньому: ти навіть слово «втнув» кажеш так, ніби викладаєш в університеті. Ніякий ти не Едді, ти - справжній Едмунд.

Ед поправив окуляри.

- О-о-о, відчуваю, зараз почую ширу пораду. Щось на кшталт «не йди з патруля, тому що Паркер так досидівся до начальника». Ото якраз мій шлях кар'єрною драбиною, бо ж задатків командира у мене немає.

- Та й почуття гумору також. Тобі не набридли ці окуляри? Викинь ти їх, ну? У Бюро ж, окрім Тада Гріна, окулярників немає.

- Нічогенько ти сумуєш за поліцією. Здається, якби ти міг, то кинув би «Екслі Констракшн» і п'ятдесят штук на рік, які там заробляєш, і аж бігом пішов би до нас.

Де Спейн підпалив сигару.

- Тільки разом із твоїм батьком.

- Навіть так?

- Тільки так. При інспекторі Престоні я був лейтенантом. І зараз я також при ньому. Хотілося б і надалі з ним працювати.

- Ну, якби ти не знався на будівельних матеріалах, то й ніякої «Екслі Констракшн» не існувало би.

- Дякую. І справді - позбався ти окулярів.

Ед взяв зі столу фотографію в рамці: його брат Томас в уніформі - за день до загибелі.

- Був би ти копом, я б тобі виписав догану. За недотримання субординації.

- Еге ж, ти б виписав. Яке ти там місце посів на лейтенантському іспиті?

- Перше місце із двадцяти трьох кандидатів. До того ж я був молодший за решту мінімум на вісім років, менше за всіх пропрацював сержантом, та й узагалі - мав найменший досвід роботи в поліції.

- І хочеш до Відділу детективів?

Ед поставив фотографію на місце.

- Так.

- Ну що ж. Для початку тобі доведеться мінімум рік почекати, поки відкриється вакансія, потім виявиться, що вакансія ця радше за все - у патрулі, а потім виявиться, що для того, щоб перевестися у Відділ детективів, треба багато років цілувати в дупу начальство. Тобі зараз двадцять дев'ять, чи не так?

- Саме так.

- Значить, станеш лейтенантом у тридцять чи тридцять один. Через твою молодість тебе не сприйматимуть всерйоз. Жарти вб'їк, Еде. Це не для тебе, розумієш? Ти не з тих крутих. Звичайно, Паркер проклав патрульним дорогу до детективів, але йти туди не обов'язково. Подумай про це.

- Арте, - сказав Ед, - я хочу розслідувати злочини. Я маю зв'язки, я нагороджений хрестом «За видатні заслуги», а для багатьох - це круто. І я потраплю до Відділу детективів.

Де Спейн змахнув із одягу попіл.

- Поговорімо начистоту, Сонячний Джиммі?

Знову це ненависне дитяче прізвисько.

- Звичайно.

- Що ж... коп із тебе непоганий, і з часом ти, можливо, станеш по-справжньому класним копом. І у твоєму інстинкті вбивці в мене немає ані найменших сумнівів. Але твій батько вмів підлаштовуватися, вмів робити так, щоб його і ненавиділи, і обожнювали. А ти - не такий.

Ед стиснув кулаки.

- То яка твоя порада, дядечку Артуре? Порада копа, який покинув службу заради грошей копові, який ніколи цього не зробить?

Де Спейн зморщився.

- Яка моя порада? Підлещуйся до потрібних людей. Лиж дупу Вільяму Г. Паркеру, і моли Бога, щоб опинитися в потрібний час в потрібному місці.

- Як ти і мій батько?

- Саме так, Сонячний Джиммі.

Ед подивився на свою форму: звичайний костюм висів на вішаку. Гострі стрілки на брюках, сержантські смужки, одинока нашивка на рукаві.

- Бажаю тобі золотих смужок, Едді, - промовив Де Спейн. - І тасьми на кашкеті. Я би не морочив тобі голову, якби ти не був мені дорогий.

- Знаю.

- Ти ж у нас, чорт забирай, герой війни.

- Завтра Різдво, - змінив тему Ед, - ти думаєш про Томаса.

Де Спейн кивнув.

- Я все думаю про те, що міг би якось його попередити. Адже він навіть не встигнув розстебнути кобуру.

- Вуличний кишеньковий злодій з пістолетом? Звідки йому було знати?

Де Спейн погасив сигару.

- Томас був природжений коп, кого завгодно міг навчити. Мабуть, тому я й сам намагаюся тебе постійно повчати.

- Його вже дванадцять років немає, і я поховав його як поліцейського.

- Вважай, я забув, що ти це сказав.

- Ні, не забувай. Згадай про це, коли я почну працювати у Відділі детективів. І коли батько підійматиме тости за Томаса й мати, навіть не думай каятися. Він потім кілька днів отямитися не може.

Де Спейн схопився на рівні ноги; у дверях з'явився Престон Екслі із пляшкою та склянками.

- З Різдвом, тату, - сказав Ед. - І мої вітання.

Престон розливав по склянках віскі.

- Дякую. Отже, «Екслі Констракшн» чудово впоралася зі зведенням королівства мультяшних гризунів, а особисто я - обжерся сиром до кінця життя. Тост, джентльмени. За упокій душі мого сина Томаса і моєї дружини Маргарет і за нас трьох.

Чоловіки випили; де Спейн знову наповнив склянки. Тоді Ед промовив улюблений батьків тост:

- За розкриття злочинів, що потребують правосуддя!

Налили втретє.

- Батько, я і не знав, що ти знайомий із Реймондом Дітерлінгом, - сказав Ед.

Престон посміхнувся.

- Ми вже багато років знайомі по бізнесу. На прохання Реймонда ми з Артом тримали контракт у таємниці - він хотів оголосити про нього у своїй дитячій телепередачі особисто.

- Ви познайомилися під час розслідування справи Атертона?

- Ні, і, звичайно, тоді мене ще в будівельному бізнесі не було. Артуре, запропонуй тост?

Де Спейн розливав по склянках залишок віскі.

- За блискучу кар'єру нашого майбутнього лейтенанта у Відділі детективів!

Усі засміялися.

- До речі, Едмунде, - сказав Престон, - тут Джоан Морроу цікавилася, чи є у тебе хтось. Здається, вона до тебе небайдужа.

- Думаєш, зі світської левиці вийде хороша дружина для копа?

- Навряд чи, але для копа-начальника - цілком.

- Наприклад, для шефа Відділу детективів?

- Швидше для командира патрульної служби.

- Тату, ти мріяв, що патрульну службу очолю я, а Відділ детективів - Томас. Але Томас загинув. Не відбирай в мене цієї можливості! Не змушуй мене жити своїми старими мріями.

Престон уважно поглянув на сина.

- Я зрозумів, добре, що ти мені сказав це прямо. Це правда, колись я про це мріяв. Але не в цьому справа, ти не відчуваєш людської слабкості, а без цього хорошим детективом не стати.

Брат Ед мав математичний склад розуму й упав за гарненькими дівчатами.

- А Томас відчував?

- Так.

- Батьку, та я пристрелив би цього щипача, ледве він поліз би до кишені!

- Та чорта з два, - сказав було де Спейн, але Престон жестом змусив його замовкнути.

- Усе гаразд. Едмунде, лише кілька питань, перш ніж я повернуся до гостей. Питання перше: чи зможеш ти сфабрикувати доказ, щоби відправити винного за ґрати?

- Якщо б...

- Так чи ні?

- Я... ні.

- Зможеш вистрілити озброєним бандитам у спину, знаючи, що на суді їх можуть відмазати і вони вийдуть на волю?

- Я...

- Так чи ні, Едмунде.

- Ні.

- Зможеш вибити з обвинуваченого зізнання, якщо знаєш, що він винен?

- Ні.

- Зможеш підігнати докази на місці злочину під версію прокурора?

- Ні.

Престон зітхнув.

- Що ж, тоді, заради Всевишнього, не ломися на посаду, де тобі доведеться все це робити. Бог обдарував тебе хорошими мізками, користайся ними.

Ед глянув на свою форму.

- То я і хочу скористатися для розслідування злочинів.

- Вийде з тебе детектив чи ні, - усміхнувся Престон, - але завзятості, якої так бракувало Томасу, тобі не позичати. Не просто так ти став героєм війни.

Задзвонив телефон; де Спейн взяв слухавку. Еду пригадали заміновані японські окопи – і він не зміг подивитися Престону в очі.

– Лейтенант Фрілінг з відділку, – промовив де Спейн, – каже, що в'язниця вже під зав'язку. А раніше ввечері підстрілили двох патрульних. Двоє підозрюваних заарештовані, четверо ще на свободі. Просив тебе приїхати раніше.

Ед обернувся до батька, але Престон вже був у коридорі, жартував з мером Боуроном, у якого на голові красувався різдвяний капелюх із вухами, як у Мучі Мауса.

Розділ 3

До дошки на стіні було прикріплено газетні вирізки: «У перестрілці поранено борця з наркоторгівцями», «Під час антинаркотичного рейду в актора Мітчема знайшли марихуану». На столі в рамочках стояли статті з «Цілком таємно»: «Коли до справи береться Відділ боротьби із наркотиками, ділерам непереливки»; «Актори стверджують: своєю достовірністю серіал «Жетон честі» зобов'язаний технічному консультантові». Статтю про «Жетон честі» супроводжувала фотографія: Джек Вінсеннс з головним героєм – Бреттом Чейзом. Але під фото ані слівця про брудні подробиці особистого життя Чейза, які є в дос'є редактора, – він педофіл, якого тричі судили за розбещення хлопчиків, але щоразу справу припиняли.

Джек Вінсеннс роззирнувся довкола. Відділ для боротьби з наркотиками спорожнів, затиш – світло горіло тільки в його кімнатці. За десять хвилин до опівночі; він обіцяв Дадлі Сміту набрати за нього звіт про організовану злочинність для Аналітичного відділу, а Фрілінгові організувати випивку для вечірки у відділку. Сід Хадженс із «Цілком таємно» мав привезти ром, але щось не зателефонував. З Дадлі вони домовилися по-товариськи: Джек друкує зі швидкістю сто знаків на хвилину, так що йому нескладно виручити товариша; а Дадлі, зі свого боку, організує йому завтра обід у «Тихому океані» з Еллісом Лоу. Зайва копіячина Джеку зараз не завадить, як і зв'язки в офісі окружного прокурора. Він закупив і почав читати.

Але рапорт виявився не такий простий – на одинадцяти сторінках, зі словесними вивертками, цілком у дусі Дадлі. Головна тема: настрої у бандитських колах Лос-Анджелеса після того, як за ґратами опинився Мікі Коен. Джек трохи відредагував звіт і почав його набирати.

Коен перебував у федеральній в'язниці на острові Мак-Ніл. Ухилення від сплати податків – від трьох до семи. Дейві Голдман, його підскарбій – там же, також від трьох до семи, звинувачення за шістьма пунктами в податковому шахрайстві. Сміт пророкував можливі розборки між улюбленцями Коена – Морісом Ягелкою та Джеком «Вишибалою» Вейленом. Враховуючи те, що ватажка місцевої мафії Джека Драгну депортовано, саме комусь із цих двох належало перехопити контроль над лихварством, проституцією, букмекерством та рекетом. Сміт стверджував, що за Ягелкою особливого нагляду не треба, мовляв, організатор із нього нікудишній; а Джон Стомпанато та Ейб Тайтелбаум, ключові «бики» Коена, встали на чесний шлях. А Лі Вакс, кілер, який працював на Коена, взявся за релігійне шахрайство – торгує якимись патентованими пігулками, які нібито гарантують якісь містичні переживання.

Джек продовжував набирати. Щодо Джонні Стомпа та Кікі Тайтелбаума він налажав: цих хлопців ніщо вже не виправить. Він заправив свіжий аркуш.

Наступна тема: зірвана угода Коена і Драгни у лютому 1950-го – вкрали більше одинадцяти кілограмів героїну і, ймовірно, сто п'ятдесят штук баксів вкрадено. До Джека дійшли чутки: колишній коп на ім'я Базз Мікс викрав товар і чкурнув; його застрелили неподалік Сан-Бернардіно за завданням Мікі лос-анджелеські копи та «бики» Коена. Той чувак «кинув» Коена на гору наркоти, купу грошей і до того ж виграв його подружку. Але крадене так і не знайшли. Версія Дадлі була такою: товар і гроші Базз десь зарив, а сам загинув від руки «невідомої особи або осіб». Джек посміхнувся: якщо це були особи із жетонами, то Дадлі їх нізачо не засвітить, навіть у внутрішньому рапорті.

І нарешті, висновок: відколи Мікі К. за ґратами, банди в сум'ятті, однак поліції слід бути напоготові, бо ж знайдеться чимало охочих перехопити контроль над цим ласим шматочком. Особливо – над проституцією – із дозволу шерифа. Джек підписав останню сторінку: «З повагою, лейтенант Д. Л. Сміт».

Пролунав телефон.

– Відділ наркотиків, Вінсенс.

– Це я. Їсти хочеш?

Але Гадженсові було зараз не так вже й легко роздратувати Джека.

– Ти спізнився, Сіде. Гулянка вже в розпалі.

– У мене тут дещо краще за випивку. Кеш!

– Розповідай.

– Ну, таке: Теммі Рейнолдс – та, що знімалася у «Врожаї надії», – завтра її починають показувати по всіх кінотеатрах міста. Один знайомий хлопча тільки-но загнав їй порцію трави, потягне на статтю. Кайфує вона за адресою Голлівуд-Гіллс, Маравілья, № 2245. Ти її пов'яжеш, а я про це напишу. А з нагоди Різдва поділюся інформацією з Морті Бендішем із «Міррор», так що твоє ім'я потрапить і в щоденні газети. Плюс п'ятдесят готівкою і рома на додачу. Ну хіба ж я не Санта?

– Будете робити фотки?

– На всю шпальту! Одягни синій піджак, він пасує тобі до кольору очей.

– Сотня, Сіде. До того ж – двійко патрульних, по двадцятці кожному, і десятка командирів бригади з відділку «Голлівуд». І все це влаштовуєш ти.

– Джеку! Різдво ж!

– Ні, це затримання у зв'язку із незаконним обігом марихуани.

– Лайно! Дай мені півгодинки?

– Двадцять п'ять хвилин.

– Але ж ти здирник, Джеку!

Джек повісив слухавку і перекреслив хрестиком день календаря. Ще один день без випивки і без наркоти – чотири роки і два місяці поспіль.

Усе було готово, як до виступу на сцені, – Маравілью перегородили, біля «паккарда» Сіда Гадженса крутилося двоє патрульних, їхній чорно-білий автомобіль був припаркований посеред тротуару. Вулиця була темна й тиха; Сід уже встановив прожектор. Звідси відкривався чудовий вид на Бульвар – просто на китайський театр «Граумана» – кращих декорацій для знімку годі й придумати. Джек припаркувався, вийшов.

Сід, привітавшись, сунув йому в долоню гроші.

– Сидить у темряві, кайфує під різдвяною ялинкою. Двері на вигляд хлипкі.

Джек витягнув револьвер.

– Скажи своїм хлопцям, нехай вантажать випивку до мене в машину. Хочеш сфоткати на тлі «Граумана»?

– Чудова ідея! Джеку, ти найкращий!

Джек мовчки поглянув на нього: худезний, як палиця, на вигляд – від тридцяти п'яти до п'ятдесяти, заробляє на брудній білизні інших. Цікаво, чи знає він про те, що сталося 24 жовтня 1947 року? Якщо знає, то їхня із Джеком угода – назавжди.

– Сіде, коли я витягну її на ганок, то не хочу, аби мені просто в очі лупасило світло від прожектора. Передай це своєму фотографу.

– Вважай, уже зроблено.

– Чудово. А тепер – рахуй до двадцяти.

Гадженс почав рахувати. Джек ступив на ганок і виніс двері ударом. Спалахнув прожектор, яскраво освітивши кімнату: різдвяна ялинка, а під нею притулилися одне до одного двоє молодих людей у спідній білизні.

– Поліція! – гаркнув Джек, і голубки остовпіли.

Промінь світла вихопив на канапі торбу, напхану травою.

Дівчина почала верещати, мов різана; хлопець потягнувся за штанами. Джек наступив ногою йому на груди.

– Руки! Повільно.

Хлопець склав зап'ястя; Джек однією рукою заклацнув кайданки. Увірвалися патрульні і взялися збирати докази. Придивившись до хлопчини, Джек його впізнав – Рок Роквелл, молода кінозірочка. Дівча кинулося бігти; Джек схопив її і потягнув обох на ганок, у світло прожектора.

– Обернися до «Граумана», Джеку! – закричав Гадженс. – Ми не встигли вимкнути світло!

Джек притиснув до себе двох впійманих злочинців у спідній білизні. Спалахи освітили їхні перелякані личка.

– Знято! – скомандував Гадженс. – Забирайте!

Патрульні потягли їх до машини; Роквел та його подружка не припиняли волати. У сусідніх будинках загорілося світло у вікнах, почали ляскати двері. Джек повернувся до будинку.

Там зберігався запах марихуани – минуло вже чотири роки, але йому й досі подобався запах трави. Гадженс порпався в шухлядах, витягаючи ділдо та собачі нашийники з шипами. Джек знайшов телефон, погортав записну книжку: а раптом знайдеться телефон наркодилера? Із блокнота випала візитівка: «Флер-де-Ліс». Цілодобово – будь-яке ваше бажання».

Сід щось пробурмотів. Джек сунув картку назад.

– Що ж, – сказав, відкашлявшись, Гадженс, – перевірмо, як це звучить. «Тихий різдвяний ранок у Місті Ангелів. І поки добropорядні громадяни сплять сном праведників, наркомани нишпорять містом у пошуках марихуани, проклятої трави, що росте у Пеклі. Молоді кінозірки Теммі Рейнолдс та Рок Роквелл, що загрузли в гріхах, придбали дозу й тепер віддаються розпусті в розкішному особняку Теммі на Голлівуд-Гіллс. Вони ще не знають, що грають із дуже небезпечним вогнем; не знають, що по їхньому сліду вже йде той, що здатний роздмухати цей вогонь: гроза наркодилерів і хранитель спокою добродесних громадян – знаменитий детектив Джек Вінсенс! Діставши відомості з анонімного джерела, сержант Вінсенс бла-бла-бла...» Ну і так далі. Як тобі, Джекі?

– Вправно написано.

– Точно! Якби не такі матеріали, то не бачити мені накладів у дев'ятсот тисяч, як власних вух, а продажі все ростуть і ростуть! Думаю, я ще додаю до матеріалу, що ти два рази розлучався, бо твої жінки не могли витримати твоєї священної війни з наркотиками, і що своє ім'я ти дістав у сиротинці міста Вінсенс, штат Індіана. Ми тобі зробимо гучне ім'я!

Отакої. А у Відділі боротьби з наркотиками він має погонялово «Смітте-Джек», яке дістав відтоді, коли, упіймавши Чарлі Паркера на прізвисько «Новобранець», сунув його головою у сміттевий бак біля клубу «Замбоанга».

– Краще про «Жетон честі» напиши. Про те, що я приятелюю із Міллером Стентоном і що це я вчив Бретта Чейза грати копа. Що я – ключовий технічний консультант, щось таке.

Гадженс пирснув сміхом.

– А що там, Бретта досі малолітки заводять?

– А чорні досі не вміють танцювати?

– Лише на південь від бульвару Джефферсона. Дякую за статтю, Джеку.

– Немає за що.

– Я серйозно. Радий був тебе побачити.

Ах ти тарган паршивий! Граєшся зі мною, бо чудово знаєш – варто тобі слівце шепнути цьому довбаному моралісту Вільяму Г. Паркеру – і мені гаплик. Ти добре знаєш, що сталося в сорок сьомому році, мабуть, і документи всі при тобі, і легше легкого підсунути їх кому слід, і мене просто розіпнуть.

Гадженс підморгнув.

«Цікаво, – подумав Джек, – чи справді в нього є всі-всі документи?»

Розділ 4

Вечірка в самому розпалі, у кімнаті для інструктажу не проштовхнутися.

Халявний бар: скотч, бурбон, ром, принесений Джеком Вінсеннсом від Смітте-Джека. Дік Стенсленд замутив у кулері свій знаменитий яечний коктейль під назвою «Старий Крук». На програвачі хтось увімкнув платівку із непристойними різдвяними пісеньками: Санта із його оленем в них і злягаються й перекидаються. У відділку людей напхано під зав'язку, приходять і приходять з нічної зміни патрульні, забембані виловом волоцюг і спрагли до випивки.

Бад оглянув натовп. Фред Тарентайн кидав дротики у світлини злочинців, що перебувають у розшуку; Майк Крагмен та Волт Дюкширер грають у «Вгадай чорного» – поставивши на кін чверть бакса, намагаються вгадати імена чорношкірих із поліцейської картотеки. Джек Вінсеннс потягує содову, лейтенант Фрілінг впав мордякою на стіл. Ед Екслі намагався втихомирити своїх колег, а коли зрозумів, що всі його намагання марні – зник у себе в кабінетику: реєструє заарештованих, сортує рапорти про затримання.

Майже всі впилися в драбадан, а хто ні – активно над цим працював.

Майже всі говорили про Браунелла та Геленовські – двох патрульних, які сьогодні потрапили до реанімації, про затриманих нападників і про тих двох, яких впіймати досі не вдалося.

Бад стояв біля вікна. Кімнатою літали шмаття чуток, обростаючи дедалі барвистішими подробицями: Браунеллу розірвали губу до носа, Геленовські один із нападників відкусив вухо. Дік Стенсленд взяв зброю й пішов полювати на мексикашок. У це Бад готовий був повірити: він на власні очі бачив, як Стенс іде на парковку із помповою рушницею напереваги.

Галас ставав дедалі гучнішим – Бад вийшов надвір, сперся на патрульну машину.

За вікном була мряка. Біля дверей тюремного відсіку зчинилася якась колотнеча – це Дік заштовхував двох молодиків усередину. Почулися крики. «У Стенсленда скоро двадцять років вислуги, – думає Бад, – з ним хоч грошей заробиш, а без нього отримуватимеш вдвічі менше». З кімнати для інструктажу чути, як Френк Догерті заводить жалісливим тенором пісеньку «Срібні дзвіночки».

Бад відійшов подалі від музики – вона нагадувала йому про матір. Але, запалюючи сигарету, він все рівно думав про неї.

Він бачив на власні очі, як її убивали: йому було всього лише шістнадцять, і він не зміг її захистити. Коли старий прийшов додому, Бад без усіляких жартів його попередив: торкнешся матері – я тебе вб'ю. А потім ліг спати і, коли прокинувся, був по руках і ногах притягнутий кайданками до ліжка. У нього на очах старий забив матір до смерті монтувальним ломиком. Він кричав на всю горлянку, а потім цілий тиждень божеволів, прикутий до ліжка, без води, дивлячись, як розкладається його мертва мати. Його знайшов шкільний інспектор, що розшукував прогульників, а старого знайшли люди шерифа Лос-Анджелеса. Відбувся суд, на ньому – зміна кваліфікації із убивства першого ступеня на другий. Довічне. Через

дванадцять років старий вийшов на поруки. Тоді син – Венделл Вайт із поліцейського управління Лос-Анджелеса – вирішив його вбити.

Але старого було не знайти.

Він втік від прикріпленого від нього інспектора і більше не з'явився ані разу у жодному зі звичних місць. Бад продовжував шукати, продовжував йти на жіночий крик. Він увесь час поспішав на допомогу, хоча нерідко це була фальшива тривога. Одного разу він виламав двері до будинку, де господиня просто обпекла руку біля плити. Іншого разу вдерся до хати, де кохалася сімейна пара.

Старого було не знайти.

Бад пробився до Відділу детективів, став напарником Діка Стенса. Дік навчив його поліцейських трюків, вислухав його історію й порадив не залишати цього діла. Мовляв, татка він, може, і не знайде, але якщо він прищучить кількох вилупків, що лупцюють своїх дружин, то це може допомогти йому заспокоїти нерви й позбавитися жакіть. А невдовзі й нагода трапилася: до рук Баду потрапив домашній тиран, який вже тричі відмотав термін. Дорогою до відділка Бад запропонував задираці для розмаїття помахатися із чоловіком: без наручників, голіруч, один на один, якщо перемаже – він вільний. Той чувак погодився: Бад зламав йому носа, щелепу та розірвав ударом ноги селезінку. Дік не помилився: жакіття припинилися, йому стало спокійніше.

У поліції Лос-Анджелеса в нього з'явилася репутація жорсткого хлопця, яку він постійно підтримував. Він не забував про тих, кого впіймав: дзвонив їм додому з попередженнями або приходив у гості додому, якщо раптом їх випускали достроково. Не одна жінка прагнула віддячити йому в ліжку, але він ніколи на це не піддавався. У нього був список судів і дат виходу на поруки. Він надсилав цим вилупкам листівки до в'язниці і стійко терпів дисциплінарні покарання через скарги на надмірне насильство під час затримання. Дік Стенс зробив із Бада чудового детектива; тепер уже Бад доглядав за своїм вчителем, як нянька: стежив, щоб той не напивався до свинячого виску на чергуванні, стримував, якщо раптом Стенсові заманеться зчинити стрілянину без серйозних підстав. Він навчився бути постійно напоготові; Стенс тепер пустився берега: вимагав у власників барів безкоштовно його поїти, відпускав грабіжників за хабарі...

Музика всередині раптом почала фальшивити – і тут же він зрозумів, що ніяка це не музика. Бад почув хрипкі крики із в'язниці.

Крики посилювалися. Почалася справжня штовханина – уся вечірка перемістилася із кімнати для інструктажу до в'язничного блоку. Перша ж думка: у п'яного Стенса знесло дах, і решта, що теж добряче упилася, зараз охоче до нього приєднається. Бад рвонув до приміщення і швидко розчохнув двері.

Прохід між камерами був набитий людьми вшент, клітки відчинили, заарештовані вишиковувалися уздовж стін. Десь у натовпі, намагаючись навести лад, кричав Ед Екслі, але його ніхто не слухав. Бад знайшов під ногами список затриманих; навпроти імен шістьох із них стояли позначки: «Санчес, Дінард»; «Карбігаль, Хуан»; «Гарсія, Езекіль»; «Часкі, Рейес»; «Райс, Денніс»; «Веллапейк, Клінтон». Це ті, що напали на патрульних.

Алкаші зі своєї камери під'юджували копів.

Стенс увірвався до камери № 4, на його руці блищав кастет.

Віллі Трістано притиснув Екслі до стіни; Крам Крамлі забрав у нього ключі.

Копи переходили із камери в камеру. Елмер Ленц – в одязі, заляпаному кров'ю – широко посміхався. Джек Вінсеннс чергував біля кабінету начальника – лейтенант Фрілінг міцно спав, розкинувшись на столі.

Бад рвонувся вперед.

Працювати ліктями не довелося; колеги бачили, хто йде, і давали дорогу. Стенс пішов уже в камеру № 3 – Бад за ним. Дік лупцював якогось худого хлопця по голові, хлопчина завалився на коліна й тримався за щелепу. Бад схопив Діка за комір, відтягнув; мексиканець сплюнув кров'ю.

– О-о, містере Вайт! Я тебе знаю, курво ти гойдана! Ти мало не вбив мого другана Кальдо за те, що той вирішив провчити свою хвойду-дружину! Ця тварюка ходила наліво, а ти чого поліз, мудило? Воно тебе гребло?

Бад відпустив Стенса, мексиканець показав йому середній палець. Бад вдарив його ногою, і хлопець повалився на підлогу, схопившись за ший. Ах ти ж герой! Бад підняв латиноса й ударив головою в стелю. Почувся голос мажорчика Еда Екслі:

– Офіцере Вайт, припиніть! Це наказ!

Мексиканець уперішив Бадові по яйцях – добряче так приклався. Бад відсахнувся до ґрат – і латинос кинувся навтьоки, але налетів на Вінсеннса. Той, не собі тямлячи себе після розправи над мексиканцями, тримав у руках кошик для сміття, а дорогий кашеміровий піджак його був у крові. Вінсеннс двома ударами поклав втікача на підлогу. Екслі рвонувся геть із в'язничного блоку.

Крики, зойки, рев лунали голосніше від тисячі тривожних сирен.

Стенс дістав із кишені пляшку джину. Бад обвів поглядом приміщення і побачив, що всі були п'яні в дим. Лише Ед Екслі був тверезий, як скельце, – він завантажував у комору залишки спиртного.

Почулися голоси:

– Ну ти, Баде, й молодчина!

А обличчя у цих голосів – спотворені, страшні. Екслі все ще вовтузився в коморі, раптом що – він буде головним свідком! Бад кинувся коридором до комори й зачинив двері.

Розділ 5

Його замкнули в кімнатці розміром два з половиною на два з половиною метри. Ані вікон, ані телефона, ані селекторного зв'язку. На полицях – щітки, ганчірки, відра, у засміченій раковині – горілка з ромом. Двері – сталеві; від запаху алкоголю ось-ось виверне шлунок. Через вентиляційний отвір долинали крики та глухі удари.

Ед забарабанив у двері – жодної реакції. Покричав у вентиляційну шахту – його обличчя обпекло гаряче повітря. Він зрозумів, що потрапив у пастку, замкнений, зв'язаний по руках і ногах. Хлопці з Відділу вирішили, що лише

так він ні на кого не настукає. Цікаво, що б у такій ситуації робив його батько?

Час тягнувся повільно; крики із в'язничного блоку то стихали, то знову здіймалися, знову стихали і знов оживали. Ед ще раз забарабанив кулаками у двері – дарма. У коморі ставало дедалі більш задушливо; сморід спиртного отруював повітря. Як на Гвадалканалі, коли він ховався від японців під трупами. Форма була наскрізь мокра; якщо він спробує винести замок пострілом, куля може зрикошетити і вбити його.

Навряд чи таку справу вдалося б зам'яти: внутрішнє розслідування, цивільні позови, велике журі. Поліцейські, які б'ють беззахисних підозрюваних; скільки сьогодні спустили цією забавою в унітаз свої кар'єри! А винний у всьому сержант Едмунд Дж. Екслі, який не зумів забезпечити порядок у відділковій. І Ед прийняв рішення: скористатися із власних мізків.

Він почав писати на звороті бланку. Версія перша: правда.

Розійшлися чутки, що Джон Геленовські втратив око. Чутки ці поширював сержант Річард Стенсленд, який заарештував Денніса Райса та Клінтона Велапейка. Запалало вмиль; лейтенант Фрілінг, їхній командир, спав безпробудним сном, оскільки, порушивши внутрішнє розпорядження № 4319, напився на робочому місці. Сержант Е. Дж. Екслі, який раптом став за старшого, виявив зникнення ключів від камер. Натопт поліцейських, які святкували Різдво у кімнаті для інструктажу, рвонув у гості до затриманих. Камери, у яких утримували шістьох підозрюваних у нападі, відчинили ключами – тими самими, яких не знайшов сержант Екслі. Сержант намагався знову замкнути камери, але було вже пізно. Сержант Вілліс Трістано тримав сержанта Екслі за руки, а сержант Волтер Крамлі тим часом забрав у нього решту ключів.

Ані вмовляннями, ані силою сержант Екслі повернути ключі не зміг.

Детальніше.

Стенсленду взагалі клепку зірвало, але й решта поліцейських була беззахисних затриманих. Бад Вайт схопив одного із заарештованих за шию і підняв, вдаривши головою об стелю. Сержант Екслі наказав офіцерові Вайту припинити, але офіцер Вайт наказ проігнорував. Сержант Екслі не став повторювати наказ, оскільки заарештований звільнився, тож необхідність у подальшій конфронтації зникла.

Ед закліпав і продовжив писати. Поставив дату – 25 грудня 1951 року, рапорт про побиття затриманих у в'язниці Центрального відділку. Велике журі, імовірно, винесе обвинувальний акт, у департаменті почнуться внутрішні чистки – і від репутації шефа Паркера нічого не залишиться. Ед взяв чистий аркуш. Почнуть опитувати свідків – і тут з'ясується, що всі офіцери у відділку були п'яні, як чіп. Свідки з них були поганенькі; а ось він не пив, до того ж намагався навести порядок – свідок з нього ідеальний. Йому потрібно зняти із себе відповідальність, начальству – зберегти обличчя. У департаменті всі будуть вдячні людині, яка допоможе їм вийти сухими з води й не допустити розгромних статей у пресі, але для цього потрібен план. А план треба складати заздалегідь.

І Ед почав записувати другу версію.

На відміну від першої версії, тут для початку треба було покласти провину на конкретних офіцерів: Стенсленда, Джонні Браунелла, Бада Вайта і ще кількох осіб, які вже дослужилися або майже дослужилися до пенсії: Крагмен, Такер, Гайнекен, Гафф, Дісброу, Догерті. Якщо прокуратура

забажає справжніх чисток, то кинути їм старої рибки. Далі – чому б не спитати алконавтів із клітки? – вони підтвердять, що підозрювані в нападі намагалися втекти й звільнити інших ув'язнених. Кілька фінтів – і ситуацію можна викрутити в такому світлі, що жоден свідок нічого не зможе спростувати. Ед підписав другу версію і приклав вухо до вентиляційної труби – дізнатися, чи не народилася третя.

Третя версія народжувалася повільно. За стіною Стенса закликали «прокинутися та поглянути, що він накоїв»; Вайт вийшов із в'язничного блоку, бурмочучи щось незадоволено. Крагмен і Такер кричали на мексиканців; ті відповідали стогонами та схлипуванням. Ані Вайта, ані Джонні Браунелла більше не чути. Ленц, Гафф, Догерті також пішли. Чути тільки надричний плач та знову й знову повторюване *madre mia*.

6:14.

Ед почав третю версію. У ній не згадувалося ані про стогони, ані про *madre mia*. Заарештовані за напад лютували й підбурювали до заколоту інших ув'язнених. Цікаво, що б сказав його батько, він же вічно товмачить про правосуддя: цих шістьох побили за те, що вони скалічили двох поліцейських. Це хіба не правосуддя?

Шум вщухнув – і тепер остаточно. Ед спробував заснути, але так і не зміг. У замку повернувся ключ.

Лейтенант Фрілінг був блідий і увесь тремтів. Ед, відштовхнувши його, рушив коридором.

Двері шести камер розчинені навстіж – стіни у крові. Хуан Карбігаль лежав на ліжку, у нього під головою була складена сорочка – кілька годин тому біла, тепер – темно-червона. Клінтон Велпайк змивав кров з обличчя унітарною водою. Рейес Часкі перетворився на суцільне місиво; Денніс Райс розправляв розпухлі зламані пальці. Санчес Дінаро і Езекіль Гарсія притупилися одне до одного на брудній підлозі.

Ед набрав номер швидкої допомоги. Коли він казав «Центральний відділок», то ледве не виблював.

Розділ 6

– Щось ти не їси, приятелю, – сказав Дадлі Сміт. – Апетиту немає після вчорашньої вечірки?

Джек поглянув на свою тарілку. М'ясо на кісточці, варена картопля, спаржа.

– Я завжди замовляю стільки, що мені не подужати потім, якщо за все платить офіс окружного прокурора. Ми ж вечеряємо за рахунок Лоу? Добре було б, щоб він поглянув на свою покупку.

Сміт засміявся; Джек глянув на його костюм – мішкуватий піджак, у якому легко сховати і револьвер 45-го калібру, і кастет. Справжня тобі карикатура на ірландця.

– А що в голові у того Лоу?

Дадлі подивився на годинник.

- Що ж, будемо вважати, що ці півгодини ми витратили на святкування Різдва Спасителя нашого. Тепер можна і до справи. Приятелю, Лоу хоче стати прокурором нашого казкового міста, а потім - і губернатором Каліфорнії. Він уже вісім років як заступник окружного прокурора, у сорок восьмому балотувався і програв, а на наступних виборах, у березні п'ятдесять третього, сподівається виграти, принаймні Елліс вважає, що він на це здатен. Він - заклятий ворог злочинцям, добрий друг для поліції, і, попри єврейське походження, він мені подобається. Думаю, з нього вийде непоганий прокурор. А ти, приятелю, можеш стати йому в пригоді у передвиборчій кампанії. І стати для нього дуже цінним другом.

Джек вчора вирубив одного мексиканця, а ця справа може набути широкого розголосу.

- Що ж, можливо, невдовзі мені стануть у пригоді зв'язки із такою людиною.

- І він охоче тебе підтримає, синку.

- І чого йому від мене треба? Шукає хлопчика на побігеньках?

- Ну, це занадто грубо, друже. Я б це назвав «взаємовигідною дружбою», особливо якщо брати до уваги твої зв'язки у світі творчих людей. Однак його інтерес справді вкорінений у гроші, і я не буду тобі брехати й стверджувати протилежне.

Джек відсунув тарілку.

- Він хоче, аби я прижучив хлопців із «Жетона честі». Змусив їх вкласти в його губернаторську кампанію.

- Так, а ще для того, аби до нього і на кілометр не підходили нишпорки із журналу «Цілком таємно». А оскільки наш пароль - «взаємність», то не сумнівайся, що у відповідь він буде багато на що готовий.

- Наприклад, на що?

Сміт підпалив сигарету.

- У Макса Пелтца, продюсера серіалу, уже багато років проблеми із податками, а Лоу допоможе аудиторам забути до нього дорогу. Бретт Чейз, який завдяки твоїм порадам так натурально грає поліцейського, - збоченець і педофіл, але Лоу не потягне його до суду. Сценарист серіалу отримає у своє розпорядження реальні документи із прокурорського архіву, та й ти, приятелю, з порожніми руками не залишишся: сержант Боб Галлодет зі слідчого відділу прокуратури вступає зараз до юридичної академії. Якщо добре її закінчить, стане прокурором, а ти дістанеш лейтенантське звання та посядеш його місце. Ну, як тобі така пропозиція, приятелю?

Джек потягнув сигаретку із пачки Дадлі.

- Босе, ти чудово знаєш, що з Відділу наркотиків я не піду і що відповім «так». До того ж я уже зрозумів, що тільки-но я скажу «так», моментально з'явиться Елліс Лоу, подякує мені і звалить, не залишившись навіть на десерт. Отже: так.

Дадлі підмигнув, і тієї ж миті до кабінету прослизнув Елліс Лоу.

- Джентльмени, дуже перепрошую за запізнення!

- Я згоден, - сказав Джек.

- Навіть так? Лейтенант Сміт вже пояснив вам ситуацію?

- Деяким хлопцям і пояснювати довго не треба, - зауважив Дадлі.

Лоу погладив свій ланцюжок, що засвідчував його належність до університетського товариства «Фі-Бета».

- Що ж, дякую вам, сержанте. Якщо я зможу бути чимось для вас корисний - ну, ви розумієте, чимось корисний, - то не соромтеся, дзвоніть в будь-який час.

- Не соромитимуся. Залишіться на десерт?

- Та я б і радий залишитися, але маю стільки справ... Ми з вами обов'язково маємо якось разом повечеряти!

- Завжди до ваших послуг, містере Лоу.

Лоу кинув на стіл двадцятидоларову банкноту.

- Ще раз дякую вам, лейтенанте, сподіваюся незабаром знову з вами побачитися. З Різдом вас, джентльмени!

Джек кивнув на прощання, Лоу вийшов. Дадлі сказав:

- Є ще дещо, приятелю.

- Ще робота?

- Щось того схоже на те. Це ж ти забезпечуєш охорону на різдвяній вечірці у Велтон Морроу?

Щорічний обов'язок Джека - за нього йому платять сотню баксів.

- Так, це сьогодні. А що, Лоу теж хоче бути запрошений?

- Ні, не зовсім. Здається, ти одного разу зробив для містера Морроу велику послугу?

- У жовтні 1947-го. Так, дуже велику послугу.

- Саме так.

- І ти досі в близьких стосунках із родиною Морроу?

- Ну, наскільки можна назвати близькими стосунки між охоронцем та багатіями. А в чому взагалі справа?

Дадлі розреготався.

- Справа в тому, приятелю, що Елліс Лоу шукає дружину. Бажано не єврейку, з хорошої сім'ї. Він кілька разів бачився на різних заходах із Джоан Морроу, і вона йому сподобалася. Чи не хотів би ти зіграти роль Купідона і з'ясувати, чи до вподоби їй ця ідея?

- Даде, ти хочеш, аби я влаштовував особисте життя майбутнього окружного прокурора?

- Точно. Як на твою думку, міс Морроу зацікавить така пропозиція?

- Спробувати варто. Вона цінує статус у суспільстві й завжди прагнула вдало вийти заміж. Не знаю тільки, як у неї із євреями.

- У тому-то й справа, приятелю, у тому-то й справа. Але ти з нею поговориш?

- Звісно.

- Значить, домовились. І між іншим: вчорашне побоїще у відділкові - наскільки там усе серйозно?

Ось він і дійшов до головного.

- Усе дуже погано.

- Думаєш, зам'яти не вдасться?

- Не знаю. А що там з Браунелл і Геленовські? Як вони?

- Легкі поранення, приятелю. Хлопці нашкодили на копійку, а вигребли - на мільйон. Ти в цьому брав участь?

- Мене вдарили, я вдарив у відповідь і пішов. Лоу боїться розслідувати справу?

- Боїться посваритися з друзями.

- Сьогодні в нього стало на одного друга більше. Перекажи йому, хай не париться.

Джек приїхав додому, ліг на канапу і заснув. Прокинувся вже по обіді, коли на ганку почувся шелест - принесли новий випуск «Міррор». На четвертій сторінці була стаття: «Різдвяний сюрприз для зірок "Урожаю надії"».

Фоток немає, але про Джека Морті Бендіш розписав, як треба: «Діставши відомості від одного зі своїх численних інформаторів...» Здавалося, ніби вулицями Лос-Анджелеса нишпорить ціла армія посіпак Вінсеннса, яким він платить зі своєї кишені. Нехай всі знають, що на боротьбу зі злом Джек Вінсеннс грошей не шкодує! Джек вирізав статтю, погортав газету в пошуках заміток про Браунелла та Геленовські, про вчорашню розправу у відділку.

Нічого.

Передбачувано: двоє поранених поліцейських - така собі новина, а побиті мексикашки ще не встигли зв'язатися із якимось охочим до скандалів адвокатом. Джек витягнув записну книжку.

Сторінки було поділено на три колонки: дата, номер чека, сума. Суми - від сотні до двох тисяч. Усі чеки виписані на ім'я Дональда і Марші Скоггінс, Седар-Репідс, штат Айова. Унизу третьої колонки підбито підсумок: \$32 350. Джек дістав чекову книжку, швидко підбив баланс і вирішив, що цього разу зможе послати п'ятсот. П'ять сотень - непоганий різдвяний подарунок дітлахам від дядечка Джека, але ніколи цього не буде достатньо.

Він проходить через це кожного Різдва - почалося все зі знайомства із сімейством Морроу. Він був сиротою, і зробив сиротами дітей Скоггінсів, а

Різдво для сиріт – особливо важкий час. Він знову змусив себе зануритися в ту історію.

Кінець вересня 1947 року.

Йому зателефонував колишній шеф поліції Вортон. Сказав, що Карен – дочку Велтона Морроу – взяли зі шкільною компанією на наркоті. Купували у саксофоніста на ім'я Лес Вайскопф. Морроу був адвокатом, у нього грошей – мов бруду, і він ніколи не забував у міру можливостей допомогти поліції. Він хотів, аби Вайскопф отримав своє, але без зайвого галасу.

Джек знав Вайскопфа: той приторговував ділаудідом, носив піжонську зачіску і любив молоденьких. За роботу Вортон пообіцяв Джеку сержантські нашивки.

Він легко знайшов Вайскопфа – той якраз розважався в ліжку із п'ятнадцятирічною рудою дівчиною. Дівча втекло; Вайскопфа Джек поклав ударом руків'ям револьвера по голові, перетрусив його сумку, знайшов там повний мішок «колес» та «косяків». Наркоту він забрав собі, аби штовхнути її Мікі Коену. Велтон Морроу запропонував йому постійну роботу охоронця – Джек погодився; Карен Морроу запроторили в заокеанський інтернат, від гриха подалі. Джек, як і було обіцяно, дістав звання сержанта; Мікі К. наркоту не взяв – його цікавив виключно героїн. Так що Джек залишив відібране собі – часом ковтав таблетку-другу, щоб бути у формі на нічному чергуванні. А потім Лінда, його друга дружина, пішла з одним із його стукачів – тромбоністом, який банчив травкою наліво. І тоді Джек підсів на наркоту по-справжньому: курив, жер бензедрин, мішав із алкоголем, спростовуючи чи не половину імен, якими його називали у пресі – «безстрашний борець з наркотиками», «ворог богеми № 1». А потім настало двадцять четверте жовтня.

Тієї ночі він, скулившись у машині, стежив за парковкою біля «Малібу Рандеву»: двоє торговців героїном сиділи в «пакарді». Справа йшла до півночі: він потягував скотч, дорогою сюди викурив косяк, ковтнув пару таблеток. І ось, о чверть на першу – до «пакарда» наблизився височезний кістлявий чорний.

Потім все пішло наперекосяк. Ледве згорток перейшов з рук в руки, Джек почав вилазити, але зашпортався, чорний кинувся бігти; дилери повитягали свої пістолети. Джек також витягнув свій; чорний обернувся й вистрілив. Поруч з'явилися дві темних постаті. Джек вирішив, що це його друзбани і висадив на них всю обойму. Постаті впали, дилери відкрили стрілянину по ньому та втікачеві, і той впав біля «студебекера» випуску 1946 року.

Джек від болю гриз цемент, проклинав усе на світі. Одна куля влучила йому в плече; інша заділа ноги. Він заповз під машину; виск гальм, чиїсь крики. З'явилася швидка; помічниця шерифа витягнула його й поклала на носі. Сирени, лікарняне ліжко, помічниця шерифа із лікарем перешіптуються щодо наркотиків, виявлених у крові Джека. Операція, тривалий важкий сон під наркозом. Коли отямився – на ковдрі побачив газету: «Трое трупів після перестрілки біля «Малібу» – герой-поліцейський вижив».

Торговці наркоткою накивали п'ятами, і всі вбивства повісили на них.

Негра-покупця знайшли на стоянці мертвим.

А ті дві тіні в темряві виявилися ніякими не друзбанами його, а містером і місіс Гарольд Дж. Скоггінс – туристами із Седар-Репідс, штат Айова, щасливими батьками сімнадцятирічного Дональда й шістнадцятирічної Марші.

Лікарі якось дивно на нього дивилися. Та жінка від шерифа виявилася Дот Ротштейн, кузиною Кікі Тайтелбаума, славетного компаньйона легендарного Дадлі Сміта.

Звичайнісінький розтин тіла неминуче би продемонстрував, що кулі, які перервали життя містера і місіс Скоггінс, було випущено з револьвера Джека Вінсеннса.

Врятували його діти.

Весь тиждень в лікарні він помирав від страху. Його навідували Тад Грін та шеф Вортон; заходили і хлопці з Відділу наркотиків. Дадлі Сміт також пропонував своє покровительство; йому цікаво було, наскільки багато він знає. Сід Гадженс, головний редактор «Цілком таємно», також прийшов із цікавою пропозицією: журналісти будуть присутні під час арешту знаменитостей в обмін на пристойні суми. Джек погодився й запитав себе, чи багато відомо Гадженсу.

Діти заборонили проводити розтин. Виявилось, що вони – адвентисти сьомого дня, для них розтин – наруга над мертвими. Окружний судмедексперт чудово знав, хто насправді зробив ті фатальні постріли, так що містер і місіс Скоггінс просто вирушили для кремації назад до Айови.

Ім'я сержанта Джека Вінсеннса смакували в усіх газетах.

Рани його потихеньку загоїлися.

Він кинув пити. Зав'язав із наркотою. Викинув свою заначку. Перекреслював у календарі дні, прожиті без спиртного та наркоти, співпрацював із Сідом Гадженсом, потроху вибудовуючи собі реноме місцевої знаменитості. Допомігав іноді Дадлі Сміту. А ночами до нього приходили містер і місіс Гарольд Дж. Скоггінс; і він розумів, що покласти цьому край легко можна, знову занурившись у випивку та наркоти. Але й самого Джека це також би доконало. Сід влаштував його консультантом у «Жетон честі» – тоді ще тільки шоу на радіо. Гроші полилися рікою; шмоття й жінки не приносили такого задоволення, якого сподівався Джек. Його вабили до себе бари й «точки» наркаторговців. Він завзято ганяв наркобариг, це трохи допомагало – але лише трохи. І тоді Джек вирішив виплатити дітлахам борг.

Перший чек був на дві сотні; до нього він доклав записку: «Анонімний друг». Через тиждень подзвонив в банк: гроші по чеку було отримано. Відтоді Джек регулярно пересилав ім гроші; поки Сід Гадженс тримав язика за зубами, він був у безпеці.

Джек відчинив гардероб, витягнув свій парадний одяг. Піджак з «Лондон Шоп» – він купив його на гонорар від Сіда за арешт Боба Мітчема. Мокасини з пензликами й сірі фланелеві штани, куплені за гроші від публікації матеріалу про зв'язок джазменів із комуністичним таємним товариством, – цю історію Джек витрусив з одного басиста, спійманого на гарячому. Він одягнувся, побризкався парфумами «Щасливий тигр» і рушив у Беверлі-Гіллз.

Гулянка була в самому розпалі: задній двір площею в цілий акр заставлено навісами. Дітлахи з коледжу паркували свої автомобілі, на величезних тарілках – яловича вирізка, шинка, індишка. Офіціанти обносили гостей закусками, посеред двору височіла величезна різдвяна ялинка, сіяв дрібний дощик. Гості їли з паперових тарілок; галявину освітлювали газові ліхтарі. Джек приїхав вчасно й тепер пробирався крізь натовп.

Велтон Морроу підвів його до перших слухачів – групи юристів з окружного суду. Джек почав шпарити казочки: про те, як Чарлі Паркер намагався купити його мовчання, підклавши під нього повію-мулатку; як він розколов Шапіро – педика з команди Мікі Коена, який штовхав амілітрит стриптизерам-трансвеститам у гей-барі, але Джек Вінсенс з усім розібрався, він туди прийшов і самотужки заарештував цілу армію здорованів, що з'явилися на конкурс двійників Ріти Гейворт. Лунають оплески, Джек кланяється. Біля ялинки він бачить Джоан Морроу: вона одна, і їй, здається, нудно.

Він підійшов до неї.

– З Різдом тебе, Джеку, – привіталася вона.

Висока, струнка, тридцять один рік, може, тридцять два. Ані чоловіка, ані роботи. Вільшу частину свого часу вона просто нудьгувала.

– Здрастуй, Джоан.

– Привіт. Я читала сьогодні про тебе в газетах. Ти когось там заарештував.

– А, дрібниці.

– Який ти скромний! – засміялася Джоан. – І що з ними тепер буде? З цим Роком якось-там-його-прізвище і з дівчиною?

– Дівчинці – дев'яносто днів, Роквелл може сісти на рік. Нехай наймуть твого тата, він їх витягне.

– А тобі їх не шкода?

– Я сподіваюся, вони визнають свою провину і заощадять мені цілий робочий день, аби не довелося туди їхати. І ще сподіваюся, цей випадок змусить їх задуматися.

– Я одного разу курила марихуану, у коледжі. Потім страшно закортіло істи, і я зжерла цілу коробку печива, а потім мене знудило. Скажи, ти б мене за це не заарештував?

– Ти що, таку красуню – нізащо!

– А між тим, мені настільки нудно, що я би, може, спробувала ще раз.

Він вирішив закинути вудку.

– Джоан, а як у тебе із особистим життям?

– Ніяк. До речі, знаєш поліцейського на ім'я Едмунд Екслі? Високий, у таких симпатичних окулярах. Син Престона Екслі.

Аякже! Правильний Едді, герой війни із шилом у задниці.

– Я знаю, хто він такий, але ми не надто близько знайомі.

– Він дуже милий, чи не так? Я з ним познайомилася вчора на вечорі у його батька.

– Хлопчики-мажори – це не мій профіль. Але знаю я одного дуже пристойного чоловіка, якому ти подобаєшся.

- Навіть так? І хто ж це?

- Його звали Елліс Лоу, він заступник окружного прокурора.

Джоан посміхнулася, потім раптом нахмурилася.

- Я чула, він член Ротарі-клубу. До того ж, єврей?

- Так, але є й плюси. Він республіканець, у нього великі плани на майбутнє.

- А він гарний?

- Звичайно, він ще той гарненький.

Джоан зачепила гілку ялини, пластівці штучного снігу посипалися на землю.

- Гаразд. Перекажи йому, хай подзвонить. Скажи, що в мене на найближчі дні все розписано, а далі вже можна щось думати.

- Дякую, Джоані.

- Це тобі дякую, зводнику. Ой, здається, тато махає мені рукою. Бувай, Джекі!

Джоан втекла; Джек дивився їй услід - її манера поведінки нагадувала Боба Мітчема, ну, можливо, трохи делікатніша. Раптом ззаду почувся ніжний голос:

- Привіт, містере Вінсенс.

Джек обернувся. Перед ним стояла Карен Морроу - у зеленій коктейльній сукні, на плечах тремтіли краплинки дощу. Останньої їхньої зустрічі вона - довга, непропорційно складена дівчисько-підліток - витиснула із себе «дякую» поліцейському, що врятував її з великої халепи. Карен і через чотири роки залишалася високою, натомість назвати її непропорційною ніхто б уже не наважився.

- Карен! Я вас ледве впізнав!

Карен посміхнулася.

- Тут я мав би сказати, що ви стали справжньою красунею, - не зупинявся Джек, - тільки ви це, напевно, вже чули.

- Але не від вас.

Джек засміявся.

- Як там у коледжі?

- Історія цікава, але довга, а я зараз дуже змерзла. Казала ж батькам, щоб робили вечірку в будинку, - в Англії я так і не звикла до холодів. Я приготувала для вас промову із подякою. Хочете піти зі мною погодувати сусідських котів?

- Я тут на роботі.

- Чудова робота - із моєю сестрою розмовляти.

- Вона подобається моему знайомому, просив поговорити.

– Відненький хлопець. Точніше, бідненька Джоані. Чорт забирай, щось розмова йде не так, як я...

– Чорт забирай, ходімо вже годувати тих ваших котів.

Карен посміхнулася й рушила з місця, погойдуючись на високих підборах. Раптом небо розрізала блискавка, вдарив грім, і з неба полилося по-справжньому. Карен скинула взуття й побігла босоніж. Джек наздогнав її тільки біля ганку – він вимок до нитки, але майже сміявся.

Карен потягла на себе двері. У передпокої горіло світло; Джек поглянув на неї – дівчина вся зіщулилася, шкіра вкрилася сиротами. Карен потрусила головою, розбризкуючи краплі води довкола себе.

– Коти вгорі.

Джек зняв піджак.

– Ні, я спочатку хотів би послухати промову.

– Усе, що я можу сказати, ви знаєте. Впевнена, вам дякувало багато людей.

– Але не ви.

Карен затремтіла.

– Вибачте, усе йде не так, як я собі планувала.

Джек накинув їй на плечі свій піджак.

– Ви в Англії отримували газети з Лос-Анджелеса?

– Так.

– І читали про мене?

– Так. Ви...

– Карен, газети часто перебільшують. Дуже сильно перебільшують.

– Хочете сказати, що всі ці історії, які я читала, – це брехня?

– Та ні, не всі... Тобто... Ні, все правда.

Карен відвернулася.

– Ось і добре, я знала, що це правда. А тепер – промова, тільки не дивіться на мене, бо я страшенно ніяковію. По-перше, ви витягнули мене із великої халепи. По-друге, порадили батькові відправити мене за кордон, де я здобула прекрасну освіту й познайомилася з цілою купою чудових людей. По-третє, заарештували того мерзотника, який продав мені таблетки.

Джек торкнувся її плеча; вона відсахнулася.

– Ні, дайте мені договорити! По-четверте, – тоді я про це нікому не казала – але Лес Вайскопф давав дівчатам таблетки на шару, а вони за це із ним спали. Тато мені давав не надто багато кишенькових грошей, тому рано чи пізно я б до цього дійшла. Так що ви, Джеку, врятували мою кляту честь.

- І став вашим клятим героєм? - засміявся Джек.

- Саме так, і мені вже двадцять два, я не якась там малолітка, яка западає на першого перехожого.

- Це добре. Тому що я збирався якось запросити вас на вечерю.

Карен відвернулася. Макіяж потік; з покусаних губ стерлася майже вся помада.

- Згодна. Правда, в тата з мамою буде напад. Але - так.

- Значить, - тихо промовив Джек, - я вперше за багато-багато років утну дурницю.

Розділ 7

Хріновий місяць видався.

Бад вирвав із календаря жмут січневих аркушів 1952 року й підрахував арешти. З першого по одинадцяте - нуль: він охороняв знімальний майданчик, відганяв мисливців за автографами. Чотирнадцяте січня: з тих шістьох, що напали на поліцейських, знято обвинувачення. Адвокат мексиканців повернув справу так, ніби Браунелл та Геленовські самі почали бійку. Тепер ім загрожують цивільні позови; на календарному аркуші було накар'ябано: «Найняти адвоката?»

Шістнадцяте, дев'ятнадцяте та двадцять друге січня: достроково звільнені троє любителів бити жінок, Бад зробив їм привітальні візити. З двадцять третього по двадцять п'яте січня: разом зі Стенсом за підказкою Джонні Стомпа, який у кримінальному світі почувається як риба у воді, вистежували зграю грабіжників. Хоча останнім часом організована злочинність якось припинилася, принаймні Джонні скаржиться на безробіття; судячи з усього, Мо Ягелка, що наглядає за справами Мікі К., за відсутності боса побоюється показувати м'язи. У цілому сім арештів - непогано, але всю картину псує передріздвяне побоїще у відділкові, яке газетярі вже встигли охрестити «Кривавим Різдвом». Поповзли чутки, що на Паркера вийшли круті хлопці з прокуратури, і що всіх, хто був того Святвечора у відділкові, будуть допитувати у департаменті внутрішніх розслідувань, і що Велике Журі вже налаштувалося організувати рознос. Ще записки на аркушах календаря: «Поговорити з Діком», «Адвокат», «Адвокат - коли???»

Останній тиждень місяця більше нагадував курортний відпочинок. Дік взяв відпустку і просихав у санаторії «Двадцять дев'ять пальм»; начальник бригади був широко переконаний, що він поїхав до Небраски на похорон батька - хлопці навіть скинулися, аби надіслати вінок на фальшиві похорони. Двадцять дев'ятого січня - два арешти: хлопці порушили правила умовно-дострокового звільнення, і Бад пов'язав їх за наводкою однієї із нишпорок Джонні Стомпа. Шоправда, довелося вибити з них усе лайно й привезти з району до міста, щоби не бухтіли хлопці шерифа. Тридцять перше: довелося потягатися із Чіком Нейделом, барменом із бару «Місячне сяйво», який за сумісництвом підробляв скуповуванням краденого. Під час рейду у нього знайшли цілий склад крадених рацій та приймачів; чувак, який на нього настукав, сховався в якійсь дірі у Сан-Дієго, і поліція Лос-Анджелеса ним би не опікувалася. А ось Бадові довелося взятися за цього баригу: купівля крадених речей, зберігання їх і плюс до того - судимість за тією ж

статтею в минулому. Десять арештів за місяць – майже вдвічі більше, ніж треба.

І лютий, схоже, буде врожайним.

Перших шість лютневих днів Бад надягав форму і патрулював вулиці; ця геніальна ідея належала шефу Паркеру. Кожен працівник Відділу детективів повинен був тиждень на рік відпрацювати в патрулі. За алфавітом його прізвище було в самому кінці списку. Що ж, для пізньої пташки нема ні комашки – шість днів поспіль лив дощ.

На роботі – справжній потоп, з жінками – справжнісінька посуха.

Бад неухважно гортав свій записник. Лорін зі «Срібної зірки», Джейн із «Зімби», Ненсі з бару «Орбіта Лаунж» – його невідкладні номери. Усі ці дівулі були схожі між собою: далеко за тридцять, вдячні молодому хлопцю, який по-людськи до них ставився й допомагав пригадати, що не кожен чоловік – остання сволота. Лорін – то дамочка грубенька, пружини ліжка під нею завжди прогиналися аж до підлоги. Джейн вічно ставила для відповідного настрою оперні записи – Бадові вони на звук нагадували котячий концерт. Ну а Ненсі – просто п'яничка, з якою можна повисіти в барі. Жінки, які уже всякого бачили в житті і які в разі чого зникали з обрію ще швидше за нього самого.

– Вайте, а поглянь-но!

Бад звів очі. Елмер Ленц подавав йому відкритий на першій сторінці номер «Геральд».

Заголовок: «Поліцейські вибивають із затриманих зізнання».

Підзаголовок: «Велике журі готове заслухати свідків», «Паркер обіцяє повне співробітництво поліції».

– Нам задниця, – сказав Ленц.

– Не сци, Шерлоку, – відповів Бад.

Розділ 8

Престон Екслі завершив читати.

– Едмунде, усі три версії просто чудові, але ти повинен був одразу ж рушити до Паркера. Тепер, коли про цю справу знає кожен пес, твоє бажання оприлюднити правду може навести на думку, що це спричинено панікою. Ти готовий давати свідчення?

Ед поправив свої окуляри.

– Готовий.

– І готовий до того, що у відділі тебе всі вважатимуть за стукача-ізгоя, якого всі ненавидять?

– Так. А ще готовий до подяки від Паркера, хоч би в якій формі вона була.

Престон знову продивився сторінки.

- Цікаво. Перекласти більшу частину провини на хлопців, які вже дослужилися до пенсії, - це доволі хитро, а цей офіцер Вайт у твоєму звіті постає дуже небезпечною людиною.

Едові раптом зробилося зимно.

- Він такий і є. Завтра у мене допит у Відділі внутрішніх розслідувань, тож, чесно кажучи, мало мені радості розповідати, як він бив мексиканця головою об стелю.

- Боїшся помсти?

- Не зовсім.

- Не ігноруй свого страху, Едмунде. Страх - це слабкість, яку ти мусиш подолати. Вайт разом із його приятелем Стенслендом продемонстрували кричущу неповагу до статуту поліції Лос-Анджелеса, схоже, це справжнісінькі головорізи. Ти готовий до завтрашнього допиту?

- Так.

- Це буде жорстко.

- Я знаю, батьку.

- Будуть тиснути на те, що ти не впорався із ситуацією. Що не чинив опору й віддавав ключі.

- Там казна-що коїлося! - почервонів Ед. - Якби я почав чинити опір, вийшло б тільки гірше!

- Не підвищуй голосу й не виправдовуйся. Ні зі мною, ні на допиті. У тебе зараз такий вигляд...

- Не треба, тату, - озвався Ед. - Не кажи «слабака». Досить порівнювати мене з Томасом. Я все розрулю!

Престон зняв телефонну трубку.

- Я в тобі впевнений, ти не облажаєшся. Але чи зумієш ти заслужити вдячність Білла Паркера, перш ніж він сам схоче подякувати?

- Тату, ти сказав якось, що Томас успадкував від тебе силу, а я - вміння не згаяти жодної можливості. То чому ж тепер ти в цьому сумніваєшся?

Престон посміхнувся, набираючи номер.

- Білле? Привіт, це Престон Екслі... Так, прекрасно, спасибі... Ні, заради такого я би не став дзвонити на особистий номер... Ні, Білле, це щодо мого сина, Едмунда. У різдвяну ніч він був на чергуванні у Центральному відділкові. Здається, у нього є для тебе важлива інформація... Сьогодні ввечері? Звичайно, зможе... Так, і передавай привіт Гелен... Бувай, Білле.

Ед відчув, як серце ломиться зсередини йому в ребра.

- Усе добре, - сказав Престон. - Сьогодні о восьмій зустрічаєшся з Паркером в «Тихому океані». Він замовить окремий кабінет, зможете спокійно поговорити.

- І яку версію мені йому викласти?

Престон повернув йому списані аркуші.

- Така можливість трапляється не щодня. У мене була справа Атертона, у тебе - Гвадалканал. Погортай сімейний альбом і пригадай.

- Так, але яку версію?..

- Вирішуй сам. Добряче поїж у ресторані. Запрошення на вечерю - хороший знак, і Білл любить, коли його люди їдять з апетитом.

Ед повернувся до себе в помешкання, почитав, пригадав. В альбомі в хронологічному порядку було вклеєно газетні вирізки; а те, чого не було в газетах, навіки було викарбовано в його пам'яті.

1934 рік - справа Атертона.

Дітей: мексиканців, чорних та азіатів - трьох хлопчиків, двох дівчат - знаходили розчленованими у стічних канавах Лос-Анджелеса. У когось не вистачало рук, у когось - ніг, у інших були вирізані внутрішні органи. Газети охрестили вбивцю «доктором Франкенштайном». Розслідування було доручено інспектору Престону Екслі.

Екслі вирішив, що прізвисько, яке дали маніякові журналісти, якнайкраще йому пасує: на всіх п'яти місцях злочину було знайдено струни від тенісних ракеток, в одній жертви під пахвою були сліди від кравецької голки. Екслі зробив висновок, що вбивця намагається наново створити нещасних дітлахів, перерізаючи та перешиваючи їх. Він взявся перевіряти збоченців, душевнохворих, пацієнтів психіатричних клінік, яких нещодавно випустили. Він питав самого себе, чиє обличчя вдягне вбивця, - і вже за тиждень дістав відповідь.

Зі школи при кіностудії було викрадено Віллі Веннерголма, хлопця - зірку компанії Реймонда Дітерлінга. Наступного дня його безголове тіло було знайдене на залізничній колії поблизу Глендейла.

Але раптом у ході розслідування стався прорив: до поліції звернулася адміністрація державної психіатричної лікарні Глен-Гейвен. Два місяці тому було достроково випущено Лорена Атертона, чоловіка, якого судили за розбещення малолітніх і який мав манію на вампірів. Але після звільнення до інспектора він так і не з'явився.

Атертона видали його схильності. Екслі швидко його знайшов: той працював у банку крові, промивав ампули. Встановлене за ним стеження показало, що він краде кров і п'є її, перемішуючи із дешевим вином. Люди Екслі заарештували Атертона в кіно - він у цей час мастурбував на фільм жаків. А Екслі вирушив до нього в помешкання і знайшов там низку ключів, серед яких один був від покинутого складу. Він пішов туди - і потрапив у справжнє пекло.

Там, обкладений сухим льодом, лежав макет дитини: хлопчачі чорні ручки, хлопчачі ніжки мексиканця, тулуб хлопчика-китайця, до якого було пришито жіночі геніталії, і голова Віллі Веннерголма. До спини цього створіння було прикріплено крила, відрізані у якогось птаха. Довкола валялося багато всякої всячини - плівки з фільмами жаків, тенісні ракетки без струн, анатомічні креслення. Фотографії дітей на різних стадіях розчленування; темна кімната з усім необхідним для проявлення фото.

Справжнє пекло.

Атертон зізнався в убивствах; його судили, винесли вирок і повісили у в'язниці «Сан-Квентін». Престон Екслі зберігав копії тих фото й показував їх синам, коли хотів пояснити, що це таке – злочин, який неодмінно потребує правосуддя.

Ед гортав сторінки: залишив позаду вже й некролог матері, і смерть Томаса. Окрім згадок про поліцейські триумфи. Було таке враження, що його батько береться до цих записів лише коли хтось помирає. Ед натрапив на вирізку з «Екзамінера»: стаття про синів великих людей, які воюють на фронтах світової війни. Серед інших – історія Еда. Як і стосовно «Кривавого Різдва», тут була далеко не одна версія.

Версія «Екзамінера», яка принесла йому нагороду, була такою: капрал Едмунд Екслі, єдиний, хто вижив в усьому загоні у кровопролитному рукопашному бою, самотужки прорвався через три траншеї, набиті японською піхотою, знищивши двадцять дев'ять осіб. Якби в цього героїчного вчинку виявився бодай один свідок, Ед міг би претендувати на Медаль Пошани від Конгресу. Версія номер два була така: під час битви, коли капрал Едмунд Екслі побачив, що рукопашна неминуха, він зголосився піти в розвідку. Кілька годин Екслі вештався без діла в найближчому гаю, а повернувшись, побачив, що від його взводу нічого не залишилося. Цієї миті до траншей наблизився японський патруль, і Ед сховався під трупами сержанта Пітерса та рядового Васніцкі. Коли японці пустили чергу по трупах, Ед вчепився зубами в руку Васніцкі із такою силою, що зірвав у нього із зап'ястка годинник на шкіряному ремінці. Зтиснутий зусібич тілами своїх товаришів, він задихався від ридань, судомно ковтав повітря й чекав сутінків. Ледве стемніло, Ед вибрався з-під мерців і вже пустився бігти в штаб, але зупинився як укопаний, побачивши нову криваву сцену.

Маленька синтоїстська хижка в лісі була прикрита сіткою камуфляжу. Біля дверей на солом'яних килимках лежали рядами мертві японці, зеленувато-жовті, із вивернутими нутрощами. У кожного з них живіт розпорото до грудини; біля тіл акуратно складено мечі з різьбленням на держаках, вкриті запеченою кров'ю. Масове самогубство – ці солдати були занадто горді, щоб померти від малярії або ризикувати потрапити до полону.

Позаду храму вирито три окопи. Під тропічним дощем іржавіли гвинтівки та пістолети, але дбайливо закутаний у брезент вогнемет здавався робочим.

Ед взяв його, думаючи про одне: він не виживе на Гвадалканалі. Його зарахують в інший взвод; у розвідку перед боем його не пускатимуть. І переводу в штаб він попросити не може – батько вважатиме його боягузом. А колеги з поліції Лос-Анджелеса – усі в ранах та медалях – просто його зневажатимуть.

«Медалі» означали «гастролі», а ті, зі свого боку, означали дослідження місця злочину. Такий шанс трапляється нечасто.

Ед схопив японський кулемет. Затягнув мертвих японців у траншеї, вклав ім до рук непотрібну уже зброю. Випустив у них три черги – усе, що лишалось у патронній стрічці. Потім вогнеметом спотворив до невпізнанності і людей і храм і, діставшись свого штабу, розповів свою історію.

Розвідгрупа, оглянувши місце, історію підтвердила: справді, капрал Екслі захопив зброю противника й підсмажив двадцять дев'ять японських виродків.

Хрест «За видатні заслуги» – друга за значенням державна нагорода. Поїздка країною, усюди голосні зустрічі й почесне повернення до поліції Лос-Анджелеса.

А також – обережна повага Престона Екслі.

«Погортай сімейний альбом. Згадай усе, що було».

Ед відклав альбом; він ще не вирішив, під яким соусом він подасть Паркерові «Криваве Різдво», але добре знає, про що казав йому батько.

Можливості дістати легко – важко потім за них розплатитися.

Тату, я знаю це відтоді, як взяв до рук того вогнемета.

Розділ 9

– Якщо справа дійде до Великого Журі, то ти не викрутишся. Але ми з прокурором постараємося, аби до цього не дійшло.

Джек подумки порахував, наскільки сильно він прислужився Еллісові Лоу. На його кампанію за допомогою Міллера Стентона та команди «Жетону Честі» вдалося збити понад шістнадцять штук баксів. Він особисто прищучив Бретта Чейза, пригрозивши оприлюднити документи про його збочені схильності. Макс Пелтц також не поскупився – за вказівкою Лоу з нього було знято всі питання стосовно податків. Та й Купідон із Джека вийшов незлецький – сьогодні у Лоу побачення із перебірливою Джоан Морроу.

– Еллісе, моя б воля – я б хотів взагалі не давати свідчень. Але завтра мене допитують у Відділі внутрішніх розслідувань, і схоже на те, що без суду таки не обійдеться. Тому зроби що-небудь, будь ласка.

Лоу задумливо крутив пальцями свій університетський ланцюжок:

– Джеку, затриманий напав на тебе, ти адекватно захищався. Які до тебе питання? Але ти в той же час – особа доволі публічна, і, за попередніми показаннями, отриманими від адвокатів позивачів, четверо з постраждалих тебе впізнали. Тому тобі таки доведеться виступити перед судом. Цього тобі не уникнути.

– Я просто хотів все це з тобою обговорити! Але якщо ти думаєш, що я буду стучати на своїх хлопців із відділка – повір, у мене раптово станеться напад амнезії. Comprendes, [4 – Зрозуміло? (Ісп.)] пане прокуроре?

Лоу перехилився до нього через стіл.

– Не треба сваритися – ми чудово спрацювалися. Турбуватися треба офіцерам Венделлові Вайту та Діку Стенсленду, але не тобі. До речі, до мене дійшли чутки, що в тебе з'явилася нова подружка?

– Не зрозумів. Це розповіла Джоан Морроу?

– Так, і вона, чесно кажучи, цього не схвалює, як і її батьки. Ти на п'ятнадцять років старший за Карен, та й минуле у тебе нечисте.

Кедді, лижний інструктор, який виріс у сиротинці, навчився, як вгодити багатіям.

– І Джоан не розповіла більше ніяких подробиць?

– Тільки те, що дівчинка втріскалася у тебе по самі вуха і свято вірить у все, що читала в газетних вирізках. Я запевнив Джоан, що газети не можуть

брехати. Карен розповідала сестрі, що поки що ти поводишся як справжній джентльмен, – і мені в це, чесно кажучи, повірити дуже важко.

– Сподіваюся, сьогодні ввечері все буде інакше. Сьогодні після нашого скромного подвійного побачення ми поїдемо із Карен на вечірку «Жетона честі», а потім нарешті десь усамітнімося.

Лоу покрутив у пальцях ланцюжок.

– Джеку, а скажи-но, Джоан тільки розіграє з себе нечіпаху чи за нею справді впадають орди чоловіків?

Джек задумливо повертів у пальцях ножа.

– Скажімо так: вона користується популярністю, але всі ці історії про кінозірок – плітки. Так що не вішай носа. – Про кінозірок?

– Брехня, Еллісе. Красиві історії, але цілком вигадані.

– Гаразд, Джеку. Дякую, що погодився зустрітися сьогодні. Упевнений, що ви з Карен допоможете нам із Джоан проламати цей лід у стосунках.

– Що ж, не гаймо часу.

Жінки чекали в окремому кабінеті в ресторані «Дон Бічкомбер».

– Елліс Лоу, Карен Морроу та Джоан Морроу, – відрекомендував їх одне одному Джек. – Елліс та Джоан – прекрасна пара, чи не так, Карен?

– Привіт, – сказала Карен, навіть не подаючи руки.

Це вже шосте їх побачення, однак усе, що вона дозволила, – поцілунок у щічку на прощання.

Лоу сів поруч із Джоан; Джоан взялася уважно його розглядати, шукаючи в обличчі ознаки єврейства.

– Ми з Елісом вже стали друзями по телефону. Чи не так?

– Точно, – промовив Лоу своїм відпрацьованим у судах баритоном.

Джоан допила свій келих.

– А звідки ви з Елісом одне одного знаєте? Хіба ж прокуратура і поліція співпрацюють настільки тісно?

Джек ледве притлумив у собі смішок і фразу: «Я просто в єврейчика на побігеньках».

– Ми разом розслідуємо злочини. Я знаходжу докази, а Елліс висуває звинувачення.

З'явився офіціант. Джоан замовила пунш «Островитянин», Джек попросив кави, Лоу забажав мартіні «Біфітер». Карен мовчки накрила свій келих долонею.

– А мені здавалося, що після «Кривавого Різдва» між прокуратурою та копами непрості стосунки. Ні?

- Звичайно, ні, - швидко відповів Лоу. - Співробітники поліції охоче співпрацюють із нами, бо так само хочуть, аби зловмисників було покарано належним чином. Правда, Джеку?

- Звичайно. Те, що сталося - справжня ганьба для поліції Лос-Анджелеса.

Офіціант приніс напої - і Джоан влила в себе пунш за три великих ковтки.

- Ти ж там був, Джеку, правда? Тато каже, що відтоді, як від тебе пішла друга дружина, ти не пропускаєш гулянок на Святвечір у відділку.

- Джоані! - перебила її Карен.

- Так, я там був, - відповів Джек.

- І звісно ж, завдав пару справедливих ударів?

- А більше мені робити нема чого, як у таке лайно лізти. Вони того не варті.

- У тому сенсі, що після цього про тебе навряд чи написали б героїчну статтю в газеті?

- Джоані, заспокойся. Ти напилася.

Лоу нервово схопився за краватку; Карен взяла в руки попільничку. Джоан голосно досьорбала свій пунш.

- Ай, ці тверезюки завжди такі нудні й правильні. А що, сержанте, на гульки у відділок ти почав ходити після того, як тебе покинула твоя перша дружина?

- Ах ти ж сучко! - стиснула Карен попільничку, аж побіліли пальці.

Джоан розреготалася.

- Якщо ти шукаєш собі копа-героя, то рекомендую тобі хлопця на ім'я Екслі. Він принаймні ризикував своїм життям за цю державу. Звичайно, Джек - красунчик і лапочка, але хіба ж ти не бачиш, який він насправді?

Карен жбурнула в сестру попільничку. Та, зрикошетивши об стіну, впала на коліна Еллісу Лоу. Елліс із головою поринув у меню; сучка Джоан зловісно примружилася. Джек схопив Карен за руку й потягнув геть із кабінету.

Дорогою до «Верайеті Інтернешнл Пікчерз» Карен безупину сварилася на Джоан. Джек припаркувався біля знімального майданчика «Жетона честі»; зсередини гучно лунала музика у стилі кантрі.

- Батьки звикнуть, - зітхнула Карен.

Джек увімкнув світло в машині. У дівчини темне хвилясте волосся, бліде обличчя всипане ластовинням, трошки неправильний прикус.

- До чого звикнуть?

- З тим... що ми разом.

- Поки що все розвивається занадто повільно, як для «разом».

– Це частково моя провина. Розумієш, ти розповідаєш такі дивовижні історії про свою роботу, а потім раптом замовкаєш. І мене потім мучить питання: у чому справа? Є щось таке, про що ти не можеш розповісти? У мене тоді виникає враження, що я занадто молода для тебе, і я засмучуюся?

Джек відчинив дверцята.

– Якщо все знатимеш про мене – швидко постарієш. Може, ти мені своїх історій порозповідаєш? Бо від моїх мене уже просто нудить.

– Домовилися. Сьогодні після вечірки я розповідаю?

– Домовилися. До речі, що скажеш про свою сестру та Елліса Лоу?

– Вона за нього вийде, – не змигнувши оком відповіла Карен. – Батьки змиряться із тим, що він єврей, бо чоловік він із амбіцією, до того ж республіканець. Він терпітиме вибрики Джоан на людях, а потай від чужих очей лупитиме безжально. Відні їхні діти!

Джек засміявся.

– Ходімо танцювати! І не витріщайся мені на зірок, бо вважатимуть за селючку.

Вони увійшли усередину під ручку. Очі в Карен просто полізли з орбіт, і Джек зрозумів, що зараз у нього на руках усі козири.

На сцені якраз стояв Спейд Кулі зі своїми хлопцями. Сам Спейд – біля мікрофона, поруч сидів за ударними Берт Артур Перкінс на прізвисько «Собачник». Прізвисько своє він дістав за те, що відмотав два роки на виправних роботах за протиприродний статевий акт із собакою. Спейд кутив опіум, Собачник волів героїн – для «Цілком таємно» це був просто подарунок. Макс Пелтц щось завзято розповідав знімальній групі. Поруч із ним Бретт Чейз теревенив із Біллі Дітерлінгом, головним оператором серіалу. Біллі не спускав очей зі свого коханця Тіммі Волберна, який грав Мучі Мауса у дитячій програмі «Година фантазій». Біля дальньої стіни стояли заставлені пляшками з алкоголем та тарілками із закускою столи. Там же Джек помітив Кікі Тайтелбаума – мабуть, організовуючи вечірку, Пелтц скористався послугами його ресторану. Поруч із Тайтелбаумом стовбичив Джонні Стомпанато і ще кілька хлопців із колишньої банди Мікі Коена. У залі зібралися усі, хто бодай якоюсь мірою був пов'язаний із «Жетоном честі» – актори, костюмери, асистенти, невеликий студійний персонал і просто завсідники богемних тусовок. Публіка іла, випивала й танцювала.

Джек виволік Карен на середину залу: крутив її під ритмічні попури та міцно притискав до себе, коли Спейд виконував повільні балади. Карен у танці заплющувала очі; Джек же тримав їх розплющеними, дедалі глибше занурюючись у мелодію. Раптом він відчув чийсь долоню в себе на плечі.

Це був Міллер Стентон. Карен розплющила очі й розахалася: чи могла вона уявити, що з нею хотіла потанцювати телезірка?

Джек вклонився.

– Карен Морроу, Міллер Стентон, – познайомив їх Джек.

– Привіт! – захоплено заволатала Карен, перекрикуючи музику. – Я бачила всі старі фільми Реймонда Дітерлінга з вами – це було щось неймовірне!

Міллер взяв руки Карен і розвів їх, приготувавшись танцювати кадрили.

- Та ну, я там зіграв просто жакливо! Джеку, підійди до Макса, він хоче з тобою поговорити.

Джек пішов у глиб знімального майданчика - тут було спокійно, музику ледве чути. Макс Пелтц вручив йому два конверти.

- Твоя премія і бонус від Елліса Лоу. А це - від Спейда Кулі.

Пухкенька ж пачка йому дісталася від Лоу.

- А що треба Кулі?

- Я б сказав, що він хоче підстрахуватися і знати, що ти не звертатимеш уваги на його погані звички.

Джек закурив.

- Спейд мене не цікавить.

- Що, недостатньо знаменитий для тебе?

- Не заривайся, Максе.

Пелтц нахилився до нього і прошепотів:

- Краще б ти, Джеку, не заривався. Знаєш, твоя репутація в наших колах стрімко погіршується. Подейкують вже, що ти поплутав береги і граєш не за правилами. Ти притиснув Бретта і зробив послугу містеру Лоу - добре, він сраний педофіл, тож катюзі по заслугі. Але не треба кусати руку, яка тебе годує. Ти в курсі, що половина людей у «Індастрі» час від часу любить побалуватися травкою? Чого ти пристав - ганяй собі чорних джазменів, там поле незоране роботи.

Джек роздивився приміщення. Бретт Чейз балакав із парочкою гоміків - Біллі Дітерлінгом і Тіммі Волберном. Кікі Т. і Джонні Стомп також чесали про щось язиками. Та й Собачник Перкінс і Лі Вакс не пасуть задніх... Кругом самі любителі дунути.

- Серйозно, Джеку, - сказав Пелтц. - Грай за правилами.

- Максе, та все мое життя - це гра, - сказав Джек, вказуючи на головорізів біля столу із закусками. - Бачиш цих хлопців?

- Звичайно, бачу. І що?

- Максе, у нас у Відділі такі збіговиська прийнято називати «злочинними угрупованнями». Перкінс - кримінальник-рецидивіст, який трахає собак. Ейб Тайтелбаум звільнений умовно-достроково. Той високий, вусатий мужик - Лі Вакс, на ньому щонайменше з десятків мокрух для Мікі Коена. Красунчик-макаронник - це Джонні Стомпанато. Гадаю, йому ще й тридцятки немає, але список його геройств ти втомився читати. Розумієш, поліція Лос-Анджелеса наділила мене владою та обов'язком гвинтити цих покидьків, якщо вони тільки підозріло чхнуть. А я не виконую свого боргу і цього не роблю. Тому що я граю за правилами.

- То так і продовжуй, - відповів Пелтц, помахуючи сигарою. - Але, може, не треба вдавати із себе аж настільки крутого хлопця. Ого, нічого собі - поглянь-но тільки, як Міллер Стентон взявся до твоєї подружки. Господи, та ж вона зовсім малолітка.

Джек згадав чутки, що якось Макса зловили зі школяркою.

- Для тебе вона вже старувата.

- Ха! Йди вже, кобелю! Твоя дівуля вже шукає тебе!

Карен розглядала плакат на стіні: Бретт Чейз у ролі лейтенанта Венса Вінсента. Коли підійшов Джек, дівчина просто променилася щастям.

- Боже мій, та це просто неймовірно! Розкажи мені, хто тут хто!

Музика гриміла на повну - Кулі взяв найвищу ноту, яку міг, Собачник Перкінс лупив по барабанах. Джек у танці потягнув Карен у дальній кут, забитий дуговими лампами. Чудове місце - тут і тихо, і видно всіх гостей як на долоні.

Джек називає присутніх, по черзі вказуючи на кожного:

- Бретта Чейза ти знаєш. Він гей, тому не танцює. Старий із сигарою - Макс Пелтц. Продюсер фільму та режисер майже всіх серій. З Міллером ти вже знайома. Двоє хлопців без піджаків - Огі Люгер та Генк Крафт, помічники. Дівчина із планшетом - Пенні Фулвейдер, вона не може припинити працювати навіть на хвилинку, вона - помічниця режисера. Знаєш, хто забезпечує серіалові такі реалістичні декорації? Ось той білявчик біля сцени - Девід Мертенс, художник-постановник. У нього завжди такий вигляд, ніби трохи заклав за комір, але це не так - просто в нього рідкісна форма епілепсії, і він живе на таблетках. Я чув, він потрапив у автокатастрофу і вдарився головою. У нього на шиї страшенні шрами, так що цілком може бути. Поруч із ним - Філ Шенкель, помічник режисера, а поруч із Філом - Джеррі Марсалас, медбрат, що доглядає за Мертенсом. Террі Рігерт, який грає капітана Джефріса, танцює із високою рудою дівчиною. Біля кулера тусуються Біллі Дітерлінг, Чак Максвелл та Дік Гарвелл зі знімальної команди, а решта - просто гості.

Карен подивилася йому просто в очі.

- Це - твій світ, і ти його любиш. Усі ці люди для тебе щось значать.

- Так, я їх люблю, а Міллер - мій добрий друг.

- Джеку, ти мене не надуриш.

- Карен, ми в Голлівуді, а Голлівуд на 90 відсотків утворений із ілюзій.

- Не треба, Джеку. Сьогодні я хочу бути легковажною, так що не треба мене повертати в реальність.

А це вже виклик.

Джек схилив голову, Карен притулилася до нього й поцілувала. Вони торкнулися одне одного вустами, але тієї ж миті відсахнулися - Джек похитав головою, проганяючи солодкий туман з очей.

Руки Карен завмерли на плечах Джека.

- Сусіди й досі у відпустці. Ми могли би піти погодувати котів.

- Гаразд...

- Може, пригостиш мене бренді, поки ми не пішли?

Джек попрямував до столу із випивкою.

– Нічогеньку дівку склеїв, Вінсенсе, – кинув йому Собачник Перкінс. – У нас із тобою смаки збігаються.

Кістлявий хлопець близько двох метрів зростом із величезними руками, що стирають з рукавів чорної ковбойської сорочки з рожевим кантом.

– Перкінсе, ті, хто у твоєму смакові, хіба що пожежний гідрант можуть обісцяти.

– Спейду може не сподобатися те, як ти зі мною розмовляєш. Особливо враховуючи його конвертик у тебе в кишені.

Лі Вакс та Ейб Тайтелбаум вступилися на них.

– Стули-но пельку, Перкінсе.

Собачник витягнув із рота погризену зубочистку.

– А твоя баба знає, звідки в тебе бабло?

– Ноги розставити, рукави закатати! – вказав Джек на стіну.

Перкінс виплюнув зубочистку.

– Дядьку, ти з глузду з'їхав?

Джонні Стомп, Вакс, Тайтелбаум – усі вони уважно спостерігали за ситуацією.

– До стіни, засранцю.

Перкінс нахилився над столом, упершись долонями в стіну. Джек закотив йому рукави – було видно свіжі сліди від уколів. Вивернувши кишені, знайшов шприца. Коли довкола почали збиратися люди, Джек увімкнув актора:

– Уколи і шприц – це путівка до федеральної тюрми років зо три. Кажи, в кого береш наркоти, – і котися під три чорти.

Собачник мовчки обливався потом.

– Хутчіш, – сказав Джек, – здай мені свого чувака на очах у друзів – і до тебе не лишиться жодних питань.

Перкінс обливав губи.

– Барні Стінсон. Санітар зі шпиталю «Королеви Ангелів».

Точним ударом Джек вибив убік одну з його ніг. Перкінс завалився мордою у закуски. Стіл перевернувся, і все, що було на ньому, із гуркотом повалилося на підлогу. Приміщенням розляглися зойки.

Джек мовчки вийшов, гості розступалися перед ним. Карен чекала його біля машини, вона все ніяк не могла заспокоїтися.

– Це було обов'язково?

Тільки тепер Джек відчув, що сорочка його наскрізь мокра від поту.

– Так.

- Я б воліла цього не бачити.
 - Мені також хотілося б, аби ти цього не бачила.
 - Читати про такі речі - це одне, але бачити на власні очі... А ти тепер...
- Джек обійняв її і притягнув до себе.
- А тепер я постараюся, аби таке при тобі ніколи більше не повторювалося.
 - І більше не будеш мені розповідати своїх історій?
 - Чому ж, звісно, буду.
 - Ах, якби ця ніч могла тривати вічно...
 - Так і буде. Слухай, може, повечереємо?
 - Не хочу. А ти досі хочеш піти погодувати котів?..

Котів виявилося троє - ласкаві звірючки, які так і хотіли застрибнути в ліжко, де кохалися Джек із Карен. Сірого kota Карен називала Асфальтом, смугастого - Тигром, а найхудішого - Еллісом Лоу. Джек охоче підіграв їй, йому подобалося, коли це дівча сміялося, а особливо тепер, коли кожна її посмішка віддаляла їх двох від випадку із Собачником Перкінсом. Вони кохалися, базікали, грали з котами. Карен вперше в житті спробувала закурити й ледве не виплюнула легені. Потім взялася випрошувати чергових розповідей; Джек поділився із нею історіями про офіцера Венделла Уайта, а на закуску розповів і трохи делікатніших історій про себе - без мордобою, побільше милоти й доброго татуса Джека, який рятує малоліток від підступних збоченців зі шприцами в руках. Спочатку брехня давалася йому важко, але Карен слухала з таким захопленням, настільки вірила кожному його слову, що невдовзі він уже не міг зупинитися. Вона заснула перед світанком; він же не міг заснути - заважала котяча метушня. Він хотів, аби вона вже прокинулася й можна було знову розповідати їй свої безкінечні історії. Щоправда, йому трохи муляло розуміння того, що потім він уже не зможе згадати всього, що наплів Карен, і що, коли доведеться повторювати розповідь, він тут же прогорить, і вона легко зловить його на брехні. Тіло Карен ставало уві сні дедалі теплішим; Джек притиснув її до себе сильніше. Невдовзі заснув і він, і уві снах його історії не здавалися такою відвертою брехнею.

Розділ 10

Коридор завдовжки у дванадцять метрів, з обох боків заставлений лавками - подряпаними, запилюженими, ніби тільки-но витягнутими з якогось покинутого складу. На лавках повно людей і в цивільному, і у формі. Більшість із них читає - у газетах якраз смакують подробиці «Кривавого Різдва». Бад подумав про те, як їх зі Стенсом поливали брудом на перших шпальтах, який вереск зчинили мексиканці та їхні адвокати. Його викликали на допит на четверту ранку - звичайна для Відділу внутрішніх розслідувань тактика залякування. Навпроти на лаві сидів Дік - йому довелося перервати свою відпустку в санаторії. Допитали нібито уже шістьох, але ніхто не

розколовся. На лавках сидить увесь Центральний відділок, за винятком Еда Екслі.

Час тягнувся, мов гума, присутні розважалися переповіданням чуток. Елмер Ленц приносить вибухову новину: по радіо оголосили, що на завтра призначене судове дізнання, і всі поліцейські, які були присутні у відділку 25 грудня 1951 року, вишикуються в рядок, а постраждалі ідентифікують серед них нападників. Прочинилися двері кабінету Паркера; з'явився Тад Грін.

- Офіцере Вайт, будь ласка.

Бад підійшов; Грін жестом запросив його всередину. Кімнатка маленька: стіл Паркера, навпроти - кілька стільців. На голих стінах лише мутне дзеркало - напевно, одностороннє дзеркальне скло. Шеф за столом - у формі, на його плечах чотири золотих зірки. На середньому стільці - Дадлі Сміт, поруч із Паркером - Грін. Бад зайняв «гарячий стілець» - місце, звідки його буде добре видно усім трьом присутнім.

- Офіцере, - сказав Паркер, - ви знайомі із моїм заступником Гріном, лейтенанта Сміта ви, звичайно, також знаєте. Лейтенанта я запросив як радника, щоб розібратися з нашою проблемою.

Грін закурив.

- Офіцере, вам дають останній шанс піти на співпрацю. З вами не раз проводили бесіди у Відділі внутрішніх розслідувань, і ви не раз відмовлялися співпрацювати. По совісті, вас давно вже мали б відсторонити від служби. Але ви - добрий детектив, тому шеф Паркер і я переконані, що ваші дії тієї ночі були відносно невинними. Вас спровокували, офіцере. На відміну від більшості затриманих у цій справі, ви не вдалися до безпідставного насильства.

Бад тільки-но відкрив рота, але Сміт його тут же перебив.

- Приятелю, дозволь я тобі поясню все відверто. Дуже прикро, що цих шістьох вироdkів, які напали на наших товаришів, не пристрелили на місці, і те, що з ними сталося потім, я вважаю занадто м'яким покаранням. Але, приятелю, справа в тому, що в поліції нема чого робити копові, який не здатен тримати себе в руках, а ці срані газетні писаки тільки й чекають на шанс виставити поліцію Лос-Анджелеса на посміховисько! І терпіти цього ніяк не можна. Нам потрібні чесні поліцейські, які надали б чесні свідчення, і в такий спосіб ми зможемо компенсувати шкоду, завдану репутації поліції Лос-Анджелеса, яка під проводом шефа Паркера стала багато в чому кращою. Ми маємо вже одного такого поліцейського. Заступник окружного прокурора Елліс Лоу обіцяв зробити все можливе, щоби співробітників поліції Лос-Анджелеса не тягли до суду. Нам потрібні свідчення бодай іще однієї людини. Приятелю, розповідай нам, як усе було. Розкажи заради нашої поліції, а не для того, аби когось покарати.

Бад кинув погляд на дзеркало - точно прозоре з іншого боку - напевно, там сидять хлопці з Департаменту поліції і все записують.

- Ні, сер. Мені немає що вам розповісти.

Паркер продивився папери.

- Офіцере, ви підняли одного із затриманих за ший і ледве не вибили йому мізки. Це все має поганий вигляд, і, навіть якщо вас спровокували вербально, цей акт насильства виділяється навіть на загальному тлі. Це говорить проти вас. Однак нам відомо, що, йдучи з місця подій, ви

пробурмотіли собі під носа: «Ну і позорисько!» – і це свідчить на вашу користь. Якщо ви погодитеся стати нашим свідком, ми зможемо заплігати очі на... незаконне застосування сили.

Бада простромила здогадка: це Екслі, якого зачинили в коморі.

– Сер, я не дам свідчень.

Паркер почав повільно багровіти.

– Приятелю, будемо говорити відверто, – сказав Сміт. – Я поважаю твое небажання зраджувати товаришів офіцерів, і розумію, що це багато говорить про твою відданість. Так ось, шеф Паркер уповноважив мене запропонувати тобі угоду. Якщо ти даси свідчення на Діка Стенсленда і суд винесе йому обвинувальний вирок, Стенсленд жодного дня не проведе у в'язниці. Елліс Лоу пообіцяв. Правда, з поліції його доведеться звільнити, і без пенсії. Але пенсію ми будемо йому платити неофіційно, через Фонд допомоги вдовам і сиротам. Ну що, приятелю, будеш свідчити?

Бад втупився у дзеркало.

– Сер, я не буду давати свідчень.

Тад Грін вказав йому на двері.

– Завтра о 9:00 з'явитися до сорок третього відділення суду. Готуйтеся до очної ставки, а потім вас приведуть до присяги. Якщо ви й тоді відмовитеся давати свідчення, то будете відсторонені від служби аж до рішення суду. А тепер вимітайтеся, Вайте.

Дадлі Сміт легенько посміхнувся. На порозі Бад обернувся й показав дзеркалу середній палець.

Розділ 11

Каламутне, поплямоване скло затуманює та спотворює обличчя. Тада Гріна так легко не прочитати; із шефом Паркером все просто – он як змінився на виду! Дадлі Сміт – балакучий і доброзичливий, його теж чорта з два вирахуєш. А ось із Бадом Вайтом все занадто просто; у нього просто на обличчі написано: «Стукач – Ед Екслі». Середній палець, показаний дзеркалу, був уже просто формальністю.

Ед постукав пальцем по динаміку, почувся тріск. У кімнатці було спекотно, але не порівняти із задухою в коморі Центрального відділка. Коморі, яка не йде в нього із голови уже протягом двох останніх тижнів.

Паркерові він усе виклав як на духу, видав усі три версії й погодився стати головним свідком. На думку Паркера, його оцінка подій була просто блискучою, а самого Еда він назвав зразковим офіцером. Версію, котра могла завдати найменше шкоди, він підсунув Еллісу Лоу і його улюбленцеві – Бобу Галлодету, молодому слідчому з прокуратури. Усю провину цілком заслужено звалили на Річарда Стенсленда та Бада Вайта, але зачепило ще й трьох старих слугак, яким все рівно була забезпечена пенсія. А свідкові мали віддячити переведенням до Відділу детективів. Склавши лейтенантські іспити, він уже за рік стане детективом лейтенантом Едмундом Дж. Екслі.

Грін вийшов; Елліс Лоу та Галлодет увійшли. Лоу і Паркер про щось упівголоса перемовлялися; Галлодет відчинив двері і покликав:

– Сержанте Вінсеннс, будь ласка!

Смітте-Джек, весь прилизаний, у костюмі в тонку білу смужку. Він не дуже церемониться – кинувши погляд на годинник, упевнено сідає на стілець в центрі кабінету. Перекинувся поглядами із Лоу. Паркер пожирав нову жертву очима, і те, що в нього на думці, прочитати було доволі легко – презирство і нічого більше. Галлодет став біля дверей і закурив.

– Сержанте, – почав Лоу, – не будемо розтягувати задоволення. Ви від самого початку охоче співпрацювали з Відділом внутрішніх розслідувань, і це говорить на вашу користь. Однак дев'ятеро свідків бачили, як ви б'єте Хуана Карбігалья. А ще четверо із затриманих бачили, як ви вносите у відділок ящик рому. Як бачите, ваша слава грає вам не на руку. Газетні рубрики зі скандалами читають навіть алкоголіки.

До нього схилився Дадлі Сміт.

– Приятелю, нам дуже потрібна твоя слава. Потрібен зірковий свідок, який скаже привселюдно Великому журі: так, я вдарив затриманого – але тільки у відповідь! І оскільки швидше за все так воно і є, все, що в подальшому скажуть про тебе свідки із затриманих, буде тобі тільки на руку. Але нам потрібно, щоб ти зізнався, що це ти притягнув до відділка бухло. Зізнайся в дрібному порушенні внутрішнього розпорядку – і уникнеш суду. Містер Лоу гарантує, що звинувачення тобі не висунуть.

Смітте-Джек замислився. Ед намагається вгадати хід його думок: більшу частину випивки приніс Бад Вайт, але Джек боїться на нього доносити.

– В Управлінні поліції, – сказав Паркер, – незабаром почнуться великі розборки. Полетить чимало голів. Дай свідчення – і я обіцяю, що тебе зачепить лише трохи. Не звільнення, не відсторонення від служби – тільки на рік або близько того відправимо тебе у заслання до Відділу моралі.

– Еллісе, – звернувся раптом Джек до Лоу, – може, для мене знайдеться інше місце заслання? Ти ж знаєш, що для мене означає Відділ наркотиків.

Лоу нахмурився.

– Ні, і досить про це, – втрутився Паркер. – Завтра ви підете на очну ставку, а потім я хочу, аби ви дали свідчення проти офіцера Крагмена, сержанта Такера й офіцера Пратта. Усі троє пенсію собі вже заробили. Про решту не переймайтеся – наш головний свідок дасть вичерпні свідчення, а якщо будуть питати про інших – сміливо відморожуйтеся, мовляв, нічого не бачив і нічого не чув. Ми повинні втамувати спрагу крові з боку суспільства, і, сподіваюся, три голови її задовольнять.

– Приятелю, ти досі був дуже обережний і не припускався помилок, – сказав Дадлі Сміт. – Так що просто продовжуй поводитися так, як поводишся завжди.

– Я дам свідчення, – видихнув Смітте-Джек.

На обличчях присутніх засяяли усмішки.

– Ми з вами пропрацюємо ваші свідчення, сержанте – підтримав його Галлодет. – У «Тихому Океані» за рахунок містера Лоу.

Вінсеннс підвівся, Лоу проводив його до дверей.

- ...а Кулі я пообіцяв, що більше такого не повториться... - долинув шепіт із динаміків.

- Добре, бос.

Паркер кивнув у бік дзеркала.

Увійшов Ед, сів на «гарячий стілець».

- Ну що, приятелю, - привітав його Дадлі Сміт, - настала твоя хвилина слави?

- Еде, - посміхнувся Паркер, - я дозволив тобі вислухати свідчення інших, тому що ти повинен якомога повніше й точніше розуміти ситуацію. Щось хочеш сказати до того, як почнемо?

- Сер, чи правильно я розумію, що, навіть якщо Велике журі висуне якісь звинувачення, містер Лоу знайде спосіб відмазати хлопців?

Лоу скривився. Ед поцілів у яблучко - усе, як і казав його батько.

- Я не помиляюся, сер?

- Сержанте, у вас є юридична освіта? - зверхньо промовив Лоу.

- Ні, сер.

- Значить, вам підказав таке ваш високоповажний батько.

- Ні, сер, - намагаючись говорити спокійним голосом, сказав Ед.

- Припустімо, що ти маєш рацію, приятелю, - промовив Сміт. - Припустімо, ми справді хочемо того ж, чого й усі порядні поліцейські: не віддавати наших братів-офіцерів під суд. Припустімо, що це так. І що б ти нам тоді порадив?

Відповідь на це питання Ед вивчив уже назубок.

- Публіка вимагатиме більшого, ніж просто правосуддя. Внутрішні розслідування, відсторонення від служби, кадрові перестановки - усього цього недостатньо. Ви самі сказали офіцерові Вайту, що повинні полетіти голови. Я з цим згоден - заради збереження престижу поліції Лос-Анджелеса та її начальника нам потрібен публічний суд, потрібні кримінальні звинувачення й реальні вирoki.

- Приятелю, мене шокує легкість, із якою ти це говориш.

Ед звернувся до Паркера:

- Сер, ви повернули віру в поліцію Лос-Анджелеса після Горралла та Вортонa. Ваша репутація - бездоганна, і при вас справи в Управлінні пішли вгору. Для вас справа честі - не опустити планку.

- Викладайте, Екслі, - сказав Лоу. - Цікаво, що молодший офіцер порадить начальнику поліції.

Ед не відводив очей від Паркера.

- Не спускайте усіх собак на тих, хто уже відслужив свою двадцятку. Влаштуйте публічний перетрус, якомога більше людей понизьте на посадах та

усуньте від виконання службових повноважень. Висуньте звинувачення Джонні Браунеллу, скажіть йому, щоб просив суду без присяжних і нехай суддя винесе йому умовний вирок – його брат був одним із тих, хто постраждав від нападників. А ще – висуньте звинувачення, заслухайте в суді та посадить Діка Стенсленда і Бада Вайта. Їх треба вигнати із поліції. Стенсленд – алкаш і головоріз, Вайт ледве не вбив людину, а випивки приніс набагато більше за Вінсеннса. Згодуйте їх натовпові. Захистіть себе і Управління.

Запала довга, напружена мовчанка, яку перервав Сміт.

– Джентльмени, порада нашого юного друга видається мені необачною та занадто суворою. У Стенсленда, звісно, є свої загони, але Венделл Вайт – цінний співробітник.

– Сер, наступним вчинком Вайта може якраз стати вбивство.

Сміт хотів заперечити, але Паркер його зупинив.

– Думаю, над порадами Еда варто поміркувати. Скажи це все перед Великим журі, друже. Вдягнися завтра якомога пристойніше і влаштуй ім.

– Слухаю, сер, – відповів Ед.

Він ледве стримував бажання закричати й підстрибнути до стелі.

Розділ 12

Яскраве світло, вимірюють зріст: Джек Вінсеннс – метр вісімдесят; Френк Догерті, Дік Стенс, Джонні Браунелл – нижчі, Вілберт Гафф та Бад Вайті – за метр вісімдесят. За склом – колишні в'язні Центрального відділка, які сидять поруч із копами з офісу окружного прокурора, вказують на винних.

– Лівий профіль! – хрипить динамік.

Шестеро чоловіків слухняно повертаються.

– Правий профіль! Обличчям до стіни! Обличчям до дзеркала! Усе, джентльмени.

Після короткої паузи лунає вирок:

– Чотирнадцятеро людей окремо впізнали Догерті, Стенсленда, Вінсеннса, Вайта і Браунелла, ще четверо – Гаффа. Чорт, мікрофони увімкнені!

Стенс має геть очманілий вигляд.

– Пішов ти, засранцю, – сказав Френк Догерті динаміку.

Вайт стояв із кам'яним обличчям – так, ніби він уже був у в'язниці й захищав Стенса від ніггерів.

– Сержанта Вінсеннса запрошуємо у кімнату № 114, – почулося з динаміка. – Офіцере Вайт – до кабінету шефа Гріна. Решта – розійтися.

№ 114 – там дають свідчення перед Великим журі.

Джек рушив до дверей кабінету № 114. Усередині було велелюдно: позивачі з адвокатами, Ед Екслі у новенькому піджаку, з рукавів якого ще стирчали нитки. Побиті на Різдво хлопці шкірилися. Джек підійшов до Еда.

- То це ти - головний свідок?

- Так.

- Я мусив здогадатися, що це ти. Що там, Паркер жбурнув тобі кістку?

- Кістку?

- Саме так, Екслі. Кістку. Ви уклали угоду, він тобі щось пообіцяв. Думаєш, я даю свідчення безкоштовно?

- Я просто виконую свій обов'язок, - відповів Ед, старанно протираючи свої окуляри.

- Божечки, ти такий янгол! - засміявся Джек. - Ти щось за це отримаєш, я в житті не повірю, що ти став би задарма псувати стосунки із колегами; тебе ж тепер будуть ненавидіти, як усіх стукачів. Може, Паркер обіцяв тобі перехід у Відділ детективів? Ну, то будь і там обережний. Ця історія зачепить і Відділ детективів, а тобі доведеться працювати із друзями тих, кого ти підставив.

Ед здригнувся, Джек знову розсміявся.

- Що ж, чудова угода, нічим дорікнути.

- Ну, ти ж у нас експерт по таких кісточках. Повірю на слово.

- Ой, та це ж невдовзі ти будеш старшим за званням, треба поводитися із тобою ввічливіше. До речі, ти в курсі, що нова подружка Елліса Лоу поклала на тебе око?

Двері відчинилися, з'явився клерк:

- Едмунде Дж. Екслі, пройдіть до зали.

- Іди, іди, - підморгнув йому Джек. - Тільки нитки з рукава обірви, бо вигляд, як у селяка.

Екслі попрямував до кімнати № 114, на ходу квапливо обриваючи нитки з рукава піджака.

Щоб убити час, Джек почав думати про Карен. Від тієї вечірки минуло вже десять днів; загалом усе було в порядку. Щоправда, довелося вибачитися перед Спейдом Кулі; Велтону Морроу його шашні із Карен були не до вподоби, але те, що Елліс Лоу зійшовся із Лоу і їхні стосунки повільно і впевнено розвивалися, його, здається, трохи заспокоїло. Вони бачилися поквально, здебільшого у готелях - Карен жила вдома, а Джек - у дешевій дірі, куди не варто приводити пристойну дівчину. Він навіть пропустив регулярний платіж для дітей Скоггінсів, аби зняти для зустрічей номер у готелі «Амбасадор». Карен насолоджувалася цією забороненою любов'ю, а йому було добре від того, що добре їй. Але Сід Гадженс не телефонував, а на ринку героїну був повний штиль - залишалося тільки трусити дрібних ділерів. А попереду був іще рік у Відділі моралі, який Джекові видавався чимось страшнішим за газову камеру.

Він відчув, що знову готовий до бою. Побиті мексиканці не спускали з нього очей; у того, кому він врізав на Святвечір, на носі наліплений пластир – напевно, фальшивий, але єврей-адвокат знав, що так можна більше зворушити суд.

Двері до № 114 було відчинено; Джек підійшов і зазирнув усередину.

Шестеро членів журі сиділи за столом, обличчя до місця для свідків. Допит провадив Елліс Лоу, у свідчив Ед Екслі.

Тільки тепер він не смикав окулярів, не гугнявив і не відводив погляду. Голос його звучав твердо – на октаву нижче від звичайного.

Худий, не схожий на копа, він мав переконливий вигляд, а виступ його був чудово прорахований і відпрацьований. Лоу ставив доволі несподівані питання; Екслі із ними, звичайно, був знайомий заздалегідь, але вдавав, ніби чує все уперше. Чорт його зна, хто це його так натаскав брехати.

Джек прислухався і зрозумів, що насправді за фрукт – цей Екслі – і як він заробив військову нагороду. Ед не нагадував тепер маминого мазунчика. Лоу засипав його питаннями, і відповіді Еда били просто в ціль: так, у нього відібрали ключі, його замкнули в коморі – ну, так сталося. Це була людина, що знає ціну собі й позірному героїзму.

Екслі розповів, що робили Браунелл, Гафф, Догерті, але це все були дрібниці, бо ж основну провину він поклав на Діка Стенсленда, який, за його словами, виходив справжнісіньким монстром і, не змигнувши оком, видав разом і Бада Вайта. Коли Джек зрозумів усю красу комбінації, він усміхнувся: Крагмена, Такера, Пратта, яких могли покарати хіба що виходом на пенсію – віддали Джекові. А цापів-відбувайлів – Стенсленда і Вайта – назвав Ед Екслі. Оце так вистава!

Лоу поставив підсумкове питання. Екслі почав втирати щось про верховенство правосуддя. Лоу оголосив, що питань до свідка в нього більше немає; журі ледве не ревіло. Ед, накульгуючи, попрямував до дверей – мабуть, ногу відсидів. У коридорі його зустрів Джек.

– Оце ти молодець. Паркеру сподобається.

– Думаєш, він прочитає стенограму? – запитав Ед, розтираючи затерплі ноги.

– Усі документи будуть у нього вже за десять хвилин. А Бад тепер не заспокоїться і мститиметься тобі до кінця життя. Його викликали до Тада Гріна просто з очної ставки і, можеш не сумніватися, висунули звинувачення. Моли Бога, аби Бадові пощастило викрутитися й залишитися у поліції – такі, як він, знявши форму стають набагато небезпечнішими.

– Це тому ти не сказав Лоу, що основну частину випивки приніс Вайт?

– Джеку Вінсенсе, приготуватися! – крикнув клерк.

– Я настучав на трьох наших, – знервовано відповів Джек. – Тільки я здав трьох старих, які просто вирушають наступного тижня в Орегон на рибалку. Так що, порівняно з тобою, я чистий. Бо вчинив розумно.

– Ми обидва робимо те, що повинні були зробити. Тільки ти себе за це ненавидиш, а це – анітрохи не розумно.

Джек побачив, як коридором ідуть Елліс Лоу та Карен.

– Я випадково сказав Джоан, що сьогодні ти даєш свідчення, – промовив Лоу, – а вона розповіла Карен. Вибач, я сказав Джоан по секрету. Справді, вибач, Джеку. Я сказав Карен, що до зали засідань її не пустять, але вона сказала, що послухає з репродуктора в моєму кабінеті. Вибач, Джеку.

– Ох, єврейчику, ти знаєш, як гарантувати собі свідка.

Розділ 13

Бад ковтнув зі склянки.

Над вухом гулів музичний автомат; йому дісталось найгірше місце в барі – спиною до таксофонів. Нили старі футбольні шрами – як і його ненависть до Еда Екслі. Жетон відібрали, зброю також, попереду суд, а цю ніч він проведе, мабуть, із рудою сорокарічною бабищею, яка після всього випитого здається Баду неперевершеною красунею. Він підняв склянку.

Вона посміхнулася у відповідь. Фарбована, звичайно, але обличчя у неї добре. Бад також посміхнувся.

– Це буде не занадто старомодно, якщо я пригощу вас випивкою?

– Ні, що ви. Мене звати Енджела.

– А я – Бад.

– Хіба ж є таке ім'я?

– Ну, коли тебе охрестили Венделлом, доводиться використовувати прізвисько.

Енджела засміялася.

– То що робиш, Баде?

– Ну, зараз я ніби як безробітний.

– Так? А що ж це ти такого утнув?

ВІД РОБОТИ МЕНЕ ВІДСТОРОНИЛИ! АХ ТИ, ШМАРО, ЩЕ Й ВИПИТУВАТИ БУДЕШ? ДАРЕНОМУ КОНЮ В ЗУБИ НЕ ЗАЗИРАЮТЬ!

– Не захотів босові сраку лизати. Енджело, а що, як...

– У вас був правовий конфлікт? Я перебуваю в Об'єднанні вчителів, а мій колишній чоловік – голова профспілки далекобійників. Можливо, я могла би допомогти...

Хтось поклав руку йому на плече.

– Приятелю, можна з тобою перемовитися парю слів?

Дадлі Сміт. ВПАВ ЙОМУ НА ХВІСТ.

– Що, аж настільки невідкладно, лейтенанте?

– Абсолютно невідкладно. Побажай своїй новій подружці доброї ночі і ходи до мене в кінець зали. Я попросив бармена зробити музику тихіше, так що зможемо нормально поговорити.

Музика і справді грала вже не так голосно; Сміт відійшов. Біля Енджели вже крутився якийсь морячок. Бад піднявся й пішов слідом за лейтенантом.

Біля задньої стінки в одному із затишних кабінетиків він знайшов Сміта, два стільці і стіл, накритий газетою, а під газетою – якийсь горбок.

– Що, Відділ внутрішніх розслідувань стежить за мною? – сів Бад на один зі стільців.

– Стежить, як і за іншими, проти кого висунуто звинувачення. Ідея твого друга Екслі. Паркер тепер йому довіряє, тож Ед йому і вклав у голову, що ви зі Стенслендом можете злетіти із котушок і наробити дурниць. Чув би ти, приятелю, як цей Екслі, коли давав свідчення, поливав тебе та інших хлопців! Я читав стенограму. Його виступ – це справжнісінька ганьба для усіх гідних поліцейських.

Стенс, мабуть, уже в запові.

– А що в газетах пишуть? Нам уже висунуто звинувачення?

– Не поспішай, приятелю. Мені Паркер також достатньо довіряє, аби прикомандирувати до тебе, не думай, що довкола самі вороги – я на твоєму боці.

– Лейтенанте, що вам треба?

– Називай мене Дадлі, – відповів Сміт.

– Дадлі, що тобі треба?

– Хо-хо-хо! – тенором засміявся лейтенант. – Ти, приятелю, мене вразив. Тим, що відмовився зрадити товаришів, що залишився вірним напарникові. Я захоплюся тобою як поліцейським, мені подобається, що ти не боїшся застосувати силу там, де без нього, на жаль, у нашій роботі не обійтися, а найбільше мені подобається твоя боротьба з мерзотниками, які б'ють жінок. Ти їх ненавидиш, правда, приятелю?

Гучні слова – у нього в скронях загупала кров.

– Так, ненавиджу.

– І ти маєш на це усі підстави, якщо те, що я чув про тебе – цілковита правда. Чи ти ненавидиш щось іще так само сильно?

Бад до болю в пальцях стиснув свої кулаки.

– Екслі. Грьобаного Екслі. І Смітте-Джека також. Дік Стенс тепер зіп'ється нахрін, бо ці двоє нас продали!

Сміт похитав головою.

– Вінсенс не вини, приятелю. Так треба було, Управління поліції його потребувало, бо все рівно мали полетіти чиїсь голови. Він назвав лише тих, хто уже відпахав свою двадцятку і заслужив пенсію. До того ж він взяв на себе провину за ту випивку, що ти приніс до відділку. Ні, приятелю, Джек не заслужив твоєї ненависті.

Бад перехилився до нього через стіл.

– Дадлі, що тобі треба?

– Мені треба, аби ти уникнув вироку й повернувся на службу. І я знаю, як це перевірити.

– Як? – кинув погляд на газету Бад.

– Працюй на мене.

– І що я повинен робити?

– По-перше, не ставити мені більше питань. Скажи, приятелю, чи усвідомлюєш ти необхідність стримувати злочинність в належних межах, на південь від Бульвару Джефферсона?

– Звичайно.

– А як по-твоєму, чи заслуговують на існування певні організовані злочинні співтовариства, які діють у певних межах і цивільним шкоди не завдають?

– Звичайно, так завжди і роблять. Але яке це має...

Сміт зірвав зі столу газету – жетон і револьвер. Спиною в Бада пробіглися сироти.

– Я знав, що в тебе є зв'язки. Домовився з Гріном?

– Ага, домовився – тільки з Паркером. Із тією його частиною, якій Екслі ще не встиг заморочити голову. Він сказав, що, якщо велике журі не висуне проти тебе звинувачення, тебе не покарають за відмову свідчити. А тепер забирай свої цапки, поки власник закладу не зателефонував у поліцію.

Щасливий Бад взявся розпихувати по кишнях своє добро.

– Значить, обвинувачення не буде?

Знову соковите «хо-хо-хо», але цього разу насмішливе.

– Шеф знав, що ми йдемо на великий ризик, а я радий, що ти ще не читав свіжий «Геральд».

– Що таке? – сказав Бад?

– Не зараз, приятелю.

– А з Діком що?

– Дік зник, синку. І не сперечайся – нічого тут не поробиш. Йому висунули звинувачення, його визнають винним, і він дістане термін. Сам Паркер наказав зробити його цапом-відбувайлом. Це Екслі переконав його не шкодувати Діка. Буде і стаття і в'язниця.

Раптом Вайтові зробилося нестерпно гаряче. Він послабив вузол краватки, заплющив очі.

– Приятелю, ми влаштуємо Дікові непогану відсидку. Є у мене приятелька в системі виправних закладів – вона за ним наглядатиме. А коли вийде, я забезпечу йому шанс поквитатися із Екслі.

Бад розплющив очі; Сміт тримав розгорнуту передовицю «Геральд»: «Поліцейським, які брали участь у «Кривавому Різдві», висунуто звинувачення». Далі – колонка, обведена олівцем. Сержантові Річарду Стенсленду висунуто звинувачення за чотирма статтями Кримінального кодексу. Крім нього в списку трое пенсіонерів: Ленц, Браунелл та Гафф, по дві статті на кожного. Підкреслено: «Офіцерові Венделлу Вайту, 33 роки, звинувачень не висунуто, хоча, за попередніми даними, отриманими з джерел в окружній прокуратурі, йому мали висунути звинувачення в нападі першого ступеня. Голова журі заявив, що чотири жертви нападу змінили свої первинні свідчення, згідно з якими офіцер Вайт душив Хуана Карбігала, 19 років. Нові свідчення позивачів прямо суперечать твердженням офіцера поліції сержанта Едмунда Дж. Екслі, який заявив під присягою, що Вайт намагався завдати Карбігалю тяжких тілесних ушкоджень. Однак свідчення сержанта Екслі, судячи із усього, не піддають сумніву, бо їх використовують в обвинувачувальних актах проти інших семи офіцерів; тим не менш, хоча члени журі й сумніваються в ширості нових свідчень позивачів, такі зміни в справі вони визнали достатньою причиною, щоби відкликати звинувачення, спершу висунуті проти офіцера Вайта. Заступник окружного прокурора Елліс Лоу заявив репортерам: «Сталось щось підозріле, але я не розумію, що саме вселяє підозру. Чотири свідчення, безсумнівно, переважають одне – нехай це навіть і свідчення героя війни Едмунда Екслі, якому ми безмежно довіряємо».

Газетні рядки затанцювали в Бада перед очима.

– Чому? Навіщо ти це зробив? І як? – спитав він.

Сміт склав газету.

– Ти мені потрібен, приятелю. Треба виконати кілька завдань від Паркера. При Відділі вбивств створюють спеціальний підрозділ, який виконуватиме свого роду функцію стримування. Називатися буде «Підрозділ нагляду». Звучить досить розпливчасто, вірно еге ж? Насправді ж ідеться про роботу, для якої придатні далеко не всі, але ти, приятелю, ніби народився для неї. Доведеться і битися, і стріляти, і не ставити зайвих питань. Розумієш, про що я, приятелю?

– Аякже.

– Коли в Центральному відділці почнуться розборки, тобі доведеться звідти піти. Працюватимеш на мене?

– Я ж не божевільний, щоби від такого відмовитися. Але навіщо, Дадлі?

– Що навіщо, приятелю?

– Це ти умовив Елліса Лоу мене витягнути. І всі знають, що ви з ним кореші. Навіщо?

– Припустімо, мені подобається твій стиль роботи. Така відповідь тебе влаштовує?

– Здається, іншої я все одно не дочекаюся. Тоді наступне питання: як?

– Що як, приятелю?

– Як ти змусив мексиканців змінити свідчення?

Сміт мовчки виклав на мідного кольору стіл металевий, увесь у засохлій крові, кастет.

КАЛЕНДАР

1952

УРИВОК: «Лос-Анджелес Міррор Ньюс», 19 березня

СКАНДАЛ ІЗ ПОВИТТЯМ У ВІДДІЛКУ ПОЛІЦІЇ:

КОПИ ПРИБИРАЮТЬ ЗАЙВЕ СМІТТЯ, ПРОКУРАТУРА ГОТУЄТЬСЯ ДО СУДУ

Шеф поліції Лос-Анджелеса Вільям Г. Паркер урочисто пообіцяв домогтися правди – «хай куди б привели мене пошуки» – у скандальній та заплутаній історії, що дістала широкий розголос і стала відома під назвою «Криваве Різдва».

Семи офіцерам поліції висунуто кримінальні звинувачення у зв'язку з їхніми вчинками в Центральному відділку поліції у Святвечір минулого року.

Ось їхні імена:

- сержант Ворд Такер – звинувачений у нападі другого ступеня,
- офіцер Майкл Крагмен – звинувачений у нападі другого ступеня й завданні побоїв,
- офіцер Генрі Пратт – звинувачений у нападі другого ступеня,
- сержант Елмер Ленц – звинувачений у нападі першого ступеня й завданні побоїв,
- сержант Вілберт Гафф – звинувачений у нападі першого ступеня й завданні побоїв,
- офіцер Джон Браунелл – звинувачений у нападі першого ступеня за обтяжувальних обставин,
- сержант Річард Стенсленд – звинувачений у нападі першого ступеня за обтяжувальних обставин, завданні побоїв першого ступеня й завданні каліцтв.

Паркер не став зупинятися ні на суті звинувачень, висунутих офіцерам, ні на цивільних позовах, які жертви насильства – Санчес Дінардо, Хуан Карбігаль, Денніс Райс, Езекіль Гарсія, Клінтон Велапейк та Рейес Часкі – висунули на адресу як окремих поліцейських, так і поліції Лос-Анджелеса загалом. Він заявив лише, що поліція провела власне внутрішнє розслідування і що, крім перерахованих, винними в серйозних дисциплінарних проступках і суворо покараними будуть кілька офіцерів.

Поміж них: сержант Волтер Крамлі, сержант Волтер Дюкширер, сержант Френсіс Догерті, офіцер Чарльз Гайнц, офіцер Джозеф Ернандес, сержант Вілліс Трістано, офіцер Фредерік Тарентін, лейтенант Джеймс Фрілінг, офіцер Венделл Вайт, офіцер Джон Гайнекен, сержант Джон Вінсенс.

На довершення прес-конференції Паркер схвально відгукнувся про сержанта Едмунда Дж. Екслі, офіцера Центрального відділку, який став ключовим свідком для Великого журі.

- Те, що зробив Ед Екслі, вимагає великої мужності, - заявив шеф поліції.
- Я щиро захоплююся цим чоловіком.

УРИВОК: «Лос-Анджелес Екзамінер», 11 квітня

П'ЯТЕРО ЗВИНУВАЧЕНИХ У СПРАВІ «КРИВАВОГО РІЗДВА» ВИПРАВДАНО; ПАРКЕР РОЗПОВІВ ПРО ДИСЦИПЛІНАРНІ ЗАХОДИ В ПОЛІЦІЇ

Сьогодні окружна прокуратура оголосила, що п'ятеро обвинувачених у скандально відомій справі «Кривавого Різдва» не постануть перед судом. Офіцер Майкл Крагмен, офіцер Генрі Пратт і сержант Ворд Такер, які мусили подати у відставку внаслідок того, що опинилися під судом, виправдані через брак доказів. Заступник окружного прокурора Елліс Лоу, який веде цю справу, заявив:

- Багатьох другорядних свідків - затриманих, які перебували тієї ночі у в'язниці Центрального відділка, - тепер просто неможливо відшукати.

Зі свого боку, голова поліції Лос-Анджелеса Вільям Г. Паркер ознайомив громадськість із результатами «великої чистки» в його відомстві. Було покарано наступних офіцерів - як обвинувачених, так і не обвинувачених у кримінальних злочинах:

- сержант Волтер Крамлі: шість місяців відсторонення від служби без збереження платні, переведення у відділок «Голленбек»;
- сержант Волтер Дюкширер: шість місяців відсторонення від служби без збереження платні, переведення у відділок «Ньютон-стріт»;
- сержант Френсіс Догерті: чотири місяці відсторонення від служби без збереження платні, переведення у відділок «Уілшир»;
- офіцер Чарльз Гайнц: шість місяців відсторонення від служби без збереження платні, переведення у Відділ боротьби із волоцюгами;
- офіцер Джозеф Ернандес: чотири місяці відсторонення від служби без збереження платні, переведення у відділок «77 Стріт»;
- сержант Вілберт Гафф: дев'ять місяців відсторонення від служби без збереження платні, переведення у відділок «Вілшир»;
- сержант Вілліс Трістано: три місяці відсторонення від служби без збереження платні, переведення у відділок «Ньютон-стріт»;
- офіцер Фредерік Тарентін: три місяці відсторонення від служби без збереження платні, переведення у відділок «Іст-Веллі»;
- лейтенант Джеймс Фрілінг: шість місяців відсторонення від служби без збереження платні, переведення в Управління поліцейської академії;

- офіцер Джон Гайнекен: чотири місяці відсторонення від служби без збереження платні, переведення у відділок «Веніс»;
- сержант Елмер Ленц: дев'ять місяців відсторонення від служби без збереження платні, переведення у відділок «Голлівуд»;
- офіцер Венделл Вайт: без відсторонення від служби переведено до Підрозділу нагляду при Відділі вбивств;
- сержант Джон Вінсеннс: без відсторонення від служби переведено до Відділу моралі.

УРИВОК: «Лос-Анджелес Таймс» 3 травня

ПЕРШИЙ ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ У СПРАВІ «КРИВАВОГО РІЗДВА» ДІСТАВ УМОВНИЙ ТЕРМІН

Офіцер поліції Джон Браунелл, 38 років, перший із поліцейських, що проходять через суд у справі торішнього «Кривавого Різдва», сьогодні визнав себе винним за статтю, зазначеною в обвинувачувальному акті – напад першого ступеня за обтяжувальних обставин – і попросив суддю Артура Дж. Фіцью негайно винести йому вирок.

Браунелл – старший брат Френка Д. Браунелла, одного з двох патрульних поліцейських, пораних у Святвечір минулого року в бійці з шістьма молодими людьми. Суддя Фіцью, взявши до уваги, що Браунелл перебував під психологічним пресом внаслідок поранення брата і що він уже звільнений з поліції без пенсії, дослухався до рапорта Відділу випробувальних термінів, де рекомендовано було не засуджувати Браунелла до тюремного ув'язнення, а покарати умовно. Він засудив Браунелла до року ув'язнення у тюрмі округу умовно й відпустив його з-під варти, зобов'язавши з'явитися за подальшими розпорядженнями до окружного інспектора Рендалла Мілтіра.

УРИВОК: «Лос-Анджелес Екзамінер», 29 травня

ВИРОК СТЕНСЛЕНДУ – ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ВИРУШАЄ ЗА ГРАТИ

...журі присяжних у складі восьми чоловіків та чотирьох жінок визнало Стенсленда винним за такими пунктами обвинувачення: напад першого ступеня за обтяжувальних обставин, завдання побоїв першого ступеня, завдання каліцтв. Усі звинувачення пов'язані з активною участю поліцейського в скандально відомому побитті затриманих в Центральному відділку поліції Лос-Анджелеса, так званому «Кривавому Різдві». У своїх свідченнях сержант поліції Лос-Анджелеса Едмунд Дж. Екслі докладно описав «звірства Стенсленда щодо беззахисних людей». Адвокат Стенсленда Джейкоб Келлерман піддав сумніву свідчення свідка, заявивши, що більшу частину ночі, коли відбувалися ці події, Екслі просидів замкнений у коморі. Однак присяжні повірили сержанту Екслі, і у своїй заключній промові Келлерман, пославшись на рішення суду у справі Джона Браунелла (ще одного учасника різдвяного погрому, якому винесли умовний вирок), просив суддю Артура Фіцью проявити милосердя до його клієнта. Однак суддя не почув прохання адвоката. Він засудив Стенсленда, колишнього офіцера поліції Лос-

Анджелеса, до року ув'язнення в одній із в'язниць округу й передав його офіцерам шерифської служби, аби ті доправили його до «Вейсайда». Коли Стенсленда виводили із зали, він проклинав та викрикував погрози на адресу сержанта Екслі, у якого коментарів із цього приводу взяти, на жаль, не вдалося.

НАРИС: недільний додаток «Лос-Анджелес Міррор», 3 липня

ДВА ПОКОЛІННЯ ЕКСЛІ НА СЛУЖБІ ПІВДНЯ

Перше, що вражає в Престоні Екслі та його синові Едмунді, – вони зовсім не схожі на поліцейських, хоча Престон прослужив у поліції Лос-Анджелеса чотирнадцять років, а його син Ед вступив до лав поліції у 1943 році, незадовго до того, як пішов у регулярну армію і в битвах на Тихоокеанському театрі військових дій заслужив бойову нагороду. Насправді ж, іще до того як клан Екслі емігрував до Америки, чимало його представників служили детективами у Скотленд-Ярді. Отже, повага до закону й правосуддя у сім'ї Екслі у крові, так само як і відданість справі.

Врізка: Престон Екслі здобув інженерну освіту в Університеті Південної Каліфорнії. Учився він вночі, тоді як вдень відловлював небезпечних злочинців.

Врізка: Покійний Томас Екслі, старший син Престона, здобув освіту у Поліцейській академії Лос-Анджелеса і був визнаний кращим курсантом за всю її історію. І сьогодні на стіні адміністративного корпусу Академії можна побачити пам'ятну табличку, встановлену в його честь. Через трагічний збіг обставин Томаса вбили на чергуванні незабаром після випуску.

Ще одна врізка: у 1941 році, коли йому було всього дев'ятнадцять років, Ед Екслі отримав срібну медаль і диплом з відзнакою Лос-Анджелеського університету! Ознайомившись із поколіннями родини Екслі, ми розуміємо, що вони просто не можуть бути типовими поліцейськими.

І батька і сина останнім часом часто згадували в новинах. 58-річний Престон Екслі спільно зі всесвітньо відомим аніматором, кінорежисером та ведучим дитячих телепередач Реймондом Дітерлінгом будують «Дрімленд» – дивовижний парк розваг, перший камінь у фундамент якого було закладено шість місяців тому, а закінчення будівництва намічено на квітень майбутнього року. Екслі-старший почав кар'єру в будівельному бізнесі в 1936 році, коли звільнився з поліції разом зі своїм другом та надійним помічником, лейтенантом Артуром Де Спейном.

У своєму розкішному особняку в Генкок-Парку Престон поспілкувався із репортером «Міррор», Діком Сен-Жерменом.

– Я мав диплом інженера, а Арт чудово знався на будматеріалах, – розповів він. – Ми об'єднали свої заощадження і взяли позику у незалежних інвесторів, які по праву оцінили нашу сміливість і підприємливість. Так і виникла компанія «Екслі Констракшн». Спочатку ми будували дешеві будинки, але поступово почали підвищувати свій рівень, перейшли до офісних будівель. Важливою віхою для нас стало шосе Арройо Секо. Я й мріяти не міг про такий успіх. А «Дрімленд» – вісімдесят гектарів землі, де здійсняться найзаповітніші бажання мільйонів людей – стане гідною вершиною нашої кар'єри.

Екслі посміхається.

– Рей Дітерлінг – мрійник, – говорить він. – «Дрімленд» подарує багатьом людям відвідати світи, які він створив силою своєї уяви. Гора, якій він дав ім'я «Світ Пола», приголомшить будь-кого. Він назвав її на честь Пола Дітерлінг, сина Рея, який трагічно загинув у горах під час сходження лавини в середині тридцятих років. Гора «Світ Пола» стане пам'ятником юнакові і в той же час буде дарувати людям радість, а певний відсоток доходів від її комерційного використання відраховуватимуть до дитячих добродійних організації. Тепер ви розумієте, що я не перебільшую, коли кажу, що «Дрімленд» – вершина моєї кар'єри.

Але, можливо, йому хочеться перевершити самого себе?

Екслі знову посміхається.

– Наступного тижня, – каже він, – я збираюся звернутися до Окружної ради з реконструкції та розвитку, а також до Лос-Анджелеського парламенту. Йтиметься про вартість масових перевезень в Південній Каліфорнії і про необхідність зв'язати південні міста штату новими шосе. Чесно кажучи, я хочу отримати замовлення на будівництво мережі шосейних доріг і збираюся запропонувати уряду штату вигідну угоду.

А далі?

Екслі посміхається й зітхає.

– Знайомі постійно дістають мене проханнями піти в політику. Мовляв, з мене вийде чудовий мер, губернатор, сенатор та Бог знає хто ще. Але я завжди кажу, що Флетчер Боурн, Дік Ніксон та Ерл Воррен – мої друзі.

Та чи означає це, що він виключає для себе можливість політичної кар'єри?

– Я нічого не виключаю, – відповідає на це Престон Екслі. – Не в моїх правилах встановлювати собі обмеження.

І, як з'ясували репортери, його син Едмунд, віднедавна сержант Відділу детективів поліції Лос-Анджелеса (відділок «Голлівуд»), дотримується такого ж життєвого кредо. У недавньому поліцейському скандалі, відомому, як «Криваве Різдво», Ед Екслі на суді продемонстрував справжній героїзм, і тепер перед ним відкрилися широкі можливості, хоча він і твердо націлений на кар'єру поліцейського. В інтерв'ю нашому кореспонденту в літньому котеджі сім'ї на озері Ерроугед Екслі-молодший сказав:

– Я прагну лише приносити користь, стати хорошим детективом й успішно розслідувати злочини. Мого батька прославила справа Лорена Атертона – маніяка, страченого у 1934 році за вбивство шести малюків, зокрема хлопчика-кінозірки Віллі Веннерголма, – і мені хотілося б розкривати справи такого ж масштабу. Для цього дуже важливо опинитися в потрібний час в потрібному місці, але, крім цього, необхідний якийсь внутрішній потяг до розгадування таємниць та наведення порядку у хаосі. Думаю, це необхідно, щоб стати добрим детективом.

Екслі, безсумнівно, опинився в потрібний час у потрібному місці восени 1943 року, коли він, єдиний, хто вижив у запеклій сутичці з противником, самотужки прорвався через три окопи, сповнені японських піхотинців. Він опинився в потрібний час в потрібному місці, коли його смілива заява розбила кригу мовчання про той ганебний інцидент, що відбувся в Центральному відділку поліції у Святвечір. Але хай про ці переломні моменти його життя розповість сам Ед Екслі.

- Це в минулому, я зараз повністю зосереджений на майбутньому. Працюючи у Відділі детективів, я набираюся безцінного досвіду, але від батька і його старого друга Арта Де Спейна я вчуся ще більше. Вечорами ми зчаста відшліфовуємо мистецтво допиту - для мене це чудове тренування, для батька та Арта - прекрасна розвага. Ми з батьком схожі, але все-таки дуже різні. Моему батькові потрібен увесь світ, а мені - тільки те, що може запропонувати служба в поліції.

Престон Екслі та Ед Екслі пережили Томаса, а Маргарит Екслі (уроджена Тіббетс) померла від раку шість років тому. Чи вплинули ці особисті втрати на їх життя?

- Бог мені свідок, що так, - відповідає Престон. - Ніхто їх обох мені не замінить.

Едмундові з приводу цього також є що сказати.

- Томас - це Томас, - каже він. - Мені було всього лише сімнадцять, коли він загинув, думаю, я навіть і не знав його по-справжньому. Інша річ - мама. Її я знав добре, вона була чудова, відважна та сильна, хоча й із невимовно сумними очима. Мені дуже її не вистачає, і, сподіваюся, моя майбутня дружина буде схожа на неї, хіба що трохи життєрадіснішою.

Отже, у сьогоднішній нашій рубриці «Профіль» ви познайомилися із представниками двох поколінь Екслі, що віддано служать на благо рідного краю.

ЗАГОЛОВОК: «Лос-Анджелес Таймс», 9 липня

ЛОУ БАЛОТУЄТЬСЯ НА ПОСАДУ ОКРУЖНОГО ПРОКУРОРА

ЗАГОЛОВОК: Світська хроніка,

«Лос-Анджелес Геральд-Експрес», 12 вересня

ШЛЮБ ЛОУ ТА МОРРОУ СВЯТКУВАВ УВЕСЬ ГОЛЛІВУД

УРИВОК: «Лос-Анджелес Таймс», 7 листопада

НАВЕСНІ У ВИБОРАХ НА ПОСАДУ ОКРУЖНОГО ПРОКУРОРА ЗІЙДУТЬСЯ МАКФЕРСОН ТА ЛОУ

Вільяму Макферсону, що має намір вчетверте балотуватися на пост окружного прокурора Лос-Анджелеса, доведеться поборотися із власним заступником Еллісом Лоу на виборах, що відбудуться в березні. Ці двоє достойників із великим відривом лідирують у списку з восьми кандидатів.

За 56-річного Макферсона готові проголосувати 38 % виборців, за 41-річного Лоу – 36 %. Їхнім найближчим суперником є Дональд Чепмен, колишній голова управління міських парків, із усього лише 14 %. Решта 12 % приблизно порівну розподілені між п'ятьма кандидатами – очевидно, що шанси будь-кого з них на перемогу дуже примарні.

На своїй прес-конференції Макферсон припустив, що боротьба буде нелегкою, і підкреслив, що він перш за все вірний слуга суспільства, а вже потім – політик. Із Лоу ми поспілкувалися у нього вдома, у товаристві його дружини Джоан, і він говорив приблизно у тому ж ключі, зауваживши, що сподівається на перемогу, і подякувавши усім потенційним виборцям, а особливо – правоохоронцям за те, що підтримали його в передвиборчій боротьбі.

1953

Щорічний рапорт про службову відповідність Управління поліції Лос-Анджелеса

«Конфіденційно»

3 січня 1953 року

Склав: лейтенант Дадлі Сміт

Копії: до Відділу кадрів та Адміністративного відділу

2/1/1953

ЩОРІЧНИЙ РАПОРТ

Про службову відповідність

ЗА ПЕРІОД: 4/4/1952–31/12/1952

СПІВРОБІТНИК: офіцер Вайт, Венделл А.,

НОМЕР ЖЕТОНА: № 916

ПОСАДА: офіцер поліції, детектив (Держ. службовець 4 розряду)

МІСЦЕ СЛУЖБИ: Відділ детективів (Підрозділ нагляду при Відділі вбивств)

НАЧАЛЬНИК: Лейтенант Дадлі Л. Сміт, жетон № 410

Джентльмени!

Цей меморандум є як звітом про профпридатність офіцера Вайта, так і звітом про перші дев'ять місяців існування підрозділу нагляду. Із шістнадцяти осіб, які працюють під моїм керівництвом, я вважаю Вайта найкращим. Це сумлінний, відданий роботі офіцер, який вище за все ставить службовий обов'язок. Має один із кращих показників у відділі по годинах праці: іноді йому траплялося два тижні поспіль працювати по вісімнадцять годин на добу. Як ви пам'ятаєте, під час переходу Вайта до мого підрозділу, на ньому лежала тінь злочасного різдвяного скандалу минулого року, і, зокрема, помічник начальника поліції Грін, посилаючись на висунуті проти нього звинувачення у невинуватому та надмірному застосуванні сили, висловлював сумніви в доцільності цього переведення (він вважав, що схильність Вайта до насильства в поєднанні зі специфічністю завдань, які виконує наш підрозділ, – це вибухонебезпечна суміш). Проте час довів, що він помилявся, і я без вагань виставляю офіцеру Вайту найвищий бал за всіма параметрами службової відповідності. Вайт не раз демонстрував неймовірну мужність. Наведу кілька прикладів того, як офіцер Вайт діяв в екстремальних ситуаціях, аби довести, що заради покарання злочинців він готовий виходити за межі того, що вимагає від нього службовий устав.

1. Восьме травня 1952 року. Під час спроби пограбування винного магазину, офіцер Вайт (він страждає від старих футбольних травм) майже кілометр гнався за озброєним підозрюваним. Підозрюваний кілька разів стріляв у офіцера Вайта; той не відкривав вогонь у відповідь, побоюючись наразити на небезпеку випадкових перехожих. Підозрюваний схопив жінку і приставив до її голови револьвер. Побачивши, що злочинець взяв заручницю, офіцери, які прибули на допомогу Вайту, розпочали з підозрюваним переговори. Тим часом Вайт непомітно зник з поля зору, обійшов злочинця та підкрався до нього ззаду. Коли злочинець відмовився відпустити жінку і здатися, Вайт вистрілив йому в потилицю і вбив на місці. Жінка не постраждала.

2. Численні випадки. Одне з ключових завдань Підрозділу нагляду – зустрічати в Лос-Анджелесі злочинців, що звільнилися умовно-достроково, і переконувати їх у нерозумності вчиняти тяжкі злочини в нашому місті. Ця робота вимагає неабиякої фізичної сили й сміливості, і, кажучи відверто, офіцер Вайт з цієї точки зору став незамінним працівником, бо може залякати навіть найзапекліших злочинців, змусивши їх дотримувати правил умовно-дострокового звільнення. Також він із власної ініціативи витрачає на нагляд за такими персонажами – особливо за тими з них, хто сів на нари за важкі злочини, – чимало ще й особистого часу. Так, саме він заарештував Джона (Великого Пса) Кассезе, двічі судимого за згвалтування та озброєний грабіж. 20 липня 1952 року Вайт, спостерігаючи за Кассезе в барі, почув, як той намагається схилити неповнолітню до занять проституцією. Кассезе намагався опиратися арештові, але офіцер Вайт застосував фізичну силу і просто його заламав. Пізніше Вайт і ще двоє співробітників нашого підрозділу (сержант Майкл Брюнінг та офіцер Р. Дж. Карлайл) провели інтенсивний допит Кассезе щодо його діяльності після звільнення. Кассезе зізнався у згвалтуванні та вбивстві трьох жінок. (Див. звіт Відділу вбивств 168-А від 22/7/52.) Кассезе судили, призначивши йому найвищу міру покарання, і стратили у «Сан-Квентіні».

3. Вісімнадцяте жовтня 1952 року. Офіцер Вайт, ведучи нагляд за достроково звільненим Персі Гаскінсом, помітив його у товаристві двох знаних бандюків – Роберта Мекі та Карла Картера Гоффа. Усі троє були не раз судимі за збройні пограбування, і офіцер Вайт, зрозумівши, що вони можуть готувати наступний злочин, почав діяти. Він пішов слідом за Гаскінсом, Мекі та Гофом в овочеву лавку за адресою: С.Берендо, № 1683. Троє підозрюваних пограбували крамницю і спробували втекти. Коли вони вийшли на вулицю, офіцер Вайт, який все бачив через вікно, наказав їм кинути зброю і здатися. Грабіжники відмовилися. Вайт почав стріляти, вбив Гоффа і важко поранив Мекі. Гаскінс здався. Мекі пізніше помер від

отриманих поранень, а Гаскінса судили за озброєне пограбування. Він зізнався ще в кількох злочинах і як рецидивіст був засуджений на довічне ув'язнення.

На завершення хочу підкреслити, що значною мірою завдяки офіцерові Вайту, Підрозділ нагляду у перший же рік свого існування досягнув настільки добрих результатів. 15 березня 1953 року я знову беруся до обов'язків співробітника Відділу вбивств і хотів би, щоб офіцер Вайт перейшов туди разом зі мною. На мою думку, він володіє всіма якостями, необхідними для справжнього детектива.

З повагою
Дадлі Л. Сміт,
Жетон № 410 Лейтенант,
Відділ з розслідування вбивств
Управління поліції Лос-Анджелеса

Щорічний рапорт про службову відповідність

«Конфіденційно»

6 січня 1953 року

Склав: капітан Расселл Міллард

Копії: до Відділу кадрів та Адміністративного відділу

6 січня 1953 року

ЩОРІЧНИЙ РАПОРТ

Про службову відповідність

ЗА ПЕРІОД: 13/4/1952–31/12/1952

СПІВРОБІТНИК: Вінсеннс, Джон,

НОМЕР ЖЕТОНА: № 2302

ПОСАДА: сержант поліції, детектив (Держ. службовець 5 розряду)

МІСЦЕ СЛУЖБИ: Відділ детективів (Відділ моралі)

НАЧАЛЬНИК: Капітан Рассел А. Міллард,

Жетон № 5009

Джентльмени!

Оцінивши роботу сержанта Вінсеннса на «четвірку з мінусом», вважаю за необхідне супроводити її такими коментарями:

А. Відколи він покинув пити, від нього стало набагато більше користі в операціях, пов'язаних із припиненням незаконної торгівлі алкоголем.

Б. Вінсеннс схильний перевищувати межі своїх службових обов'язків, коли йдеться про наркотики. Так, не раз траплялося, що, виявивши на місці злочину наркотики, він наполягав провести арешт за зберігання наркотичних речовин.

В. Мої побоювання з приводу того, що Вінсеннс не впорається зі своїми основними обов'язками у Відділі моралі, допомагаючи в роботі своєму наставнику Дадлі Л. Сміту з Відділу вбивств, не виправдалися. Це, безумовно, свідчить на користь сержанта Вінсеннса.

Г. Показання Вінсеннса з приводу торішнього різдвяного побоїща, не викликали до нього неприязні з боку товаришів, оскільки він теж виявився «постраждалим» (втратив роботу у Відділі боротьби з наркотиками, яка, очевидно, для нього є дуже важливою), а також тому, що жоден з офіцерів, проти яких він дав свідчення, ще не потрапив до в'язниці.

Г. Вінсеннс постійно просить мене перевести його назад до Відділу боротьби із наркотиками. Однак я не збираюся його відпускати, поки він не розкриє якусь велику справу – так вже у нас у Відділі повелося. Вінсеннс намагався натиснути на мене, використовуючи свої зв'язки із заступником окружного прокурора Елісом Лоу, але я, так само як і Лоу, відмовив. І буду відмовляти й надалі, навіть якщо він стане прокурором.

Д. У Відділі ходять чутки, що Вінсеннс є інформатором жовтого журналу «Цілком таємно». Я його попередив: якщо бодай щось із наших внутрішніх справ вийде за межі Відділу, йому місця буде мало.

Е. На завершення хочу відзначити, що загалом Вінсеннс як офіцер цілком відповідає Відділові моралі. Він багато працює, його звіти завжди написані чітко й грамотно (хоча, мабуть, не без фантазій). Особливо добре він розв'язує справи, пов'язані з букмекерством та проституцією. Зазначу також, що Вінсеннс не нехтує своїми обов'язками технічного консультанта в телесеріалі «Жетон честі», що також свідчить на його користь. Останнім часом наш Відділ помітив незвичний наплив порнографічних видань, з цього приводу ведеться розслідування. Можливо, для Вінсеннса це розслідування стане шансом проявити свої здібності детектива й повернутися до Відділу боротьби із наркотиками. Отже, ще раз, загальна оцінка його діяльності – чотири з мінусом.

З повагою,
Расселл А. Міллард,
Жетон № 5009
Начальник Відділу моралі
Управління поліції Лос-Анджелеса

Щорічний звіт про службову відповідність

«Конфіденційно»

11 січня 1953 року

Склав: лейтенант Арнольд Реддін,

начальник Відділу детективів відділка «Голлівуд»

Копії: до Відділу кадрів та Адміністративного відділу

11 січня 1953 року

ЩОРІЧНИЙ РАПОРТ

Про службову відповідність

ЗА ПЕРІОД: 1/3/1952–31/12/1952

СПІВРОБІТНИК: Екслі, Едмунд Дж.,

НОМЕР ЖЕТОНА № 1104

ПОСАДА: сержант поліції, детектив (Держ. службовець 5 розряду)

МІСЦЕ СЛУЖБИ: Відділ детективів відділка «Голлівуд»

НАЧАЛЬНИК: лейтенант Арнольд Д. Реддін,

Жетон № 556

Джентльмени!

Щодо сержанта Екслі.

У цієї людини безумовний талант до детективної роботи. Він розумний, проникливий, працездатний і, здається, не має особистого життя, бо готовий повністю присвячувати себе роботі. Йому всього тридцять років, з них він усього дев'ять місяців на посаді детектива, але за цей час він встиг провести вже безліч арештів, з яких 95 відсотків (переважно – дрібні злочини проти власності) були доведені до суду та завершилися винесеними вироками.

Звіти Екслі завжди грамотні, точні й неодмінно вирізняються глибоким розумінням ситуації.

Екслі погано працює з напарниками і набагато краще – сам, тому я дозволив йому проводити допити самому. Допити він вибудовує чудово, і протягом цих дев'яти місяців отримав чимало, на мій погляд, справді дивовижних зізнань (і все це – без застосування фізичної сили!). Одним словом, за всіма параметрами службової відповідності я ставлю йому тверду «п'ятірку».

Однак після того, як він свідчив у суді в справі щодо погрому минулого Різдва, усі колеги його ненавидять, а за те, що він завдяки цьому ще й просунувся по службі, його ще й відкрито зневажають. (Про те, що Екслі дістав посаду детектива завдяки своїм свідченням, знають абсолютно всі, та й сам він цього не приховує.) Також більшість моїх підопічних вважає Екслі боягузом, оскільки на допитах він не вдається до фізичної сили.

Екслі з відзнакою склав іспит на лейтенантські звання, і дорога нагору йому тепер відкрита. Однак я вважаю, що для лейтенанта у Відділі детективів він, по-перше, надто молодий і недосвідчений, а по-друге, таке просування неминуче зумовить ще більшу ненависть до нього з боку товаришів по службі. А коли він стане начальником, його ненавидитимуть геть усі.

З повагою,
Лейтенант Арнольд Д. Реддін,

УРИВОК: «Лос-Анджелес Дейлі Ньюс», 9 лютого

ОФІЦІЙНО: БУДІВЕЛЬНИЙ МАГНАТ ЕКСЛІ ДІСТАЄ ДОЗВІЛ НА БУДІВНИЦТВО МЕРЕЖІ ШОСЕ У ПІВДЕННІЙ КАЛІФОРНІЇ

Сьогодні в комісії дорожнього будівництва округу Лос-Анджелеса оголошено, що підряд на будівництво мережі сучасних шосейних доріг, які з'єднають центральний Лос-Анджелес, Голлівуд, Сан-Педро, Помону, Сан-Бернардіно, Південну затоку і долину Сан-Фернандо, отримує Престон Екслі, власник «Екслі Констракшн» і колишній співробітник поліції Лос-Анджелеса, який розпочинав свою кар'єру в Сан-Франциско розносником газет.

«Про деталі ви незабаром дізнаєтеся, – сказав Екслі по телефону нашому кореспондентові. – На завтра у мене запланована телевізійна прес-конференція. Крім мене, там будуть люди з комісії дорожнього будівництва та місцевого парламенту».

Журнал «Цілком таємно», лютий 1953 року

ОКРУЖНИЙ ПРОКУРОР ЛОС-АНДЖЕЛЕСУ ВІДПОЧИВАЄ ВІД КАМПАНІЇ ІЗ ЧОРНИМИ КРАСУНЯМИ!!!

Сідней Гадженс

Білл Макферсон, окружний прокурор Лос-Анджелесу, полюбляє молоденьких, довгоногих, грудастих, окатих і – чорних. Від гарлемського Шугар-Гілл до негритянських кварталів Лос-Анджелеса наш 57-річний сім'янин, батько трьох дочок-підлітків, відомий більше як любитель солоденького, завжди готовий смітити зеленими папірцями в тих таємних куточках, де гримить джаз, стоїть густий дим із запахом трави і під надривні ридання саксофона вибухають пристрасні чорно-білі романи.

А втім – що тут такого? Макферсон, у якого у самому розпалі передвиборча кампанія, мусить тягатися із молодим та вправним Еллісом Лоу. Не дивно, що його тягне розслабитися. Самі подумайте. Може, він ходить поплавати в басейні клубу «Джонатан»? Ні. Може, він воліє сходити із родиною на вечерю до Майка Лімана або в «Тихий океан»? Ні. То куди ж він іде? Прямісінько в негритянські бари.

На південь від бульвару Джефферсона розміщено зовсім інший світ. Вкладайте волосся, одягайте червоний шкіряний піджак і відправляйтеся на пошуки пригод. Білл Макферсон ходить сюди щочетверга.

Але повернімося до фактів. Меріон Макферсон, багатостраждальна дружина нашого ласунчика Білла, думає, що по четвергах її чоловік ходить на бокс – дивитися, як молоді легковаговики-мексиканці щосили лупцюють один одного. Але вона помиляється – увечері у четвер Поганий Біллі кохатиметься, а не насолоджуватиметься битвами.

Факт номер один: Білл Макферсон – регулярний клієнт «Салону Мінні Робертс», відомого кольорового борделю на півдні Лос-Анджелеса. Можете вважати це чутками – хоча на порожньому місці такі чутки не з'являються, – але подекуять, що наш Біллі обожнює приймати ванну у молоці вартістю у \$35 разом із двома пухкими дівчатами з Конго.

Факт номер два: Макферсона бачили в закладі Томмі Такера – наш герой із задоволенням слухав Чарлі «Птаху» Паркера (еге ж, ще того торчка) і попивав фірмові коктейлі в місцевому барі. Його остання пасія – Лінетт Браун, 18-річна чорношкіра дівчинка, яку вже двічі притягували за зберігання марихуани, – погодилася дати інтерв'ю нашому кореспонденту.

– Біллі любить чорних, – розповіла вона. – Він каже: «Хто раз спробував чорненьку, той уже білу не полюбить». Він любить джаз і любить позависати. Він справді одружений? Він насправді окружний прокурор?

Так, насправді, солоденька. Поки що принаймні. До виборів ще так багато четвергів, а чи зможе наш Грайливий Біллі так довго стримувати свої темні бажання?

І пам'ятайте, дорогі читачі, що про все це ви вперше почули від нас – без протоколу, конфіденційно і цілком таємно.

УРИВОК: «Лос-Анджелес Геральд-Експрес», 1 березня

ПОЛІЦЕЙСЬКОГО, ЩО БИВ ЗАТРИМАНИХ У СВЯТВЕЧІР, ЗВІЛЬНЯЮТЬ

2 квітня Річард Алекс Стенсленд залишає виправний заклад «Вейсайд». Засуджений минулого року за чотирма кримінальними статтями (усі звинувачення пов'язані із його поведінкою під час відомого скандалу під назвою «Криваве Різдво»), він виходить на свободу – колишній поліцейський із туманним майбутнім.

Колишній напарник Стенсленда офіцер Венделл Вайт погодився дати інтерв'ю нашому кореспонденту:

– Діку просто не пощастило, – зазначив він. – Я теж був там тієї ночі і міг опинитися на його місці. Дік зробив з мене хорошого поліцейського. Усім, що в мене є, я зобов'язаний йому і не можу примиритися з тим, що з ним сталося. Як і раніше, я вважаю його своїм другом і, думаю, крім мене, у нього залишилося в поліції чимало друзів.

І мабуть, не тільки в поліції. Стенсленд розповів нашому кореспонденту, що після звільнення збирається працювати на Ейбрагама Тайтелбаума, власника «Кошерного Ейба» – відомого ресторану в Західному Лос-Анджелесі. Ми запитали Стенсленда, чи тримає він образу на тих, через кого він опинився у в'язниці.

– Тільки на одного, – відповів він. – Але я занадто законослухняний для того, аби йому мститися.

«Лос-Анджелес Дейлі Ньюс», 6 березня

ЗАВДЯКИ СКАНДАЛОВІ ПОСАДУ ОКРУЖНОГО ПРОКУРОРА ВЗЯТО БЕЗ БОЮ

Як і очікувалося, передвиборча боротьба між нинішнім окружним прокурором Вільямом Макферсоном та його молодим і честолюбним заступником Еллісом Лоу буде нелегкою, бо ж на кону стоїть посада головного захисника правосуддя в Південній Каліфорнії на наступні чотири роки. Обидва кандидати запропонували виборцям свої програми: як ефективніше боротися зі злочинністю та оптимально використовувати державний бюджет. Обидва, як і слід було очікувати, клянуться захищати закон і порядок щосили. У поліції та серед юристів Лос-Анджелеса Макферсон має репутацією занадто ліберального добряка, тому загалом вони більше схиляються до Лоу. Однак колишнього прокурора підтримувала федеральна влада. До того ж Макферсон провадив свою кампанію більш уміло та спокійно, тоді як Лоу своїми різкими заявами радше відштовхував виборців, ніж приваблював їх. До певного моменту кампанія велася хоч і досить жорстко, але джентльменськими методами, поки не вийшов лютневий випуск журналу «Цілком таємно».

Більшість людей не надто довіряє «Цілком таємно» та іншим подібним виданням, проте в період передвиборчої кампанії кожне слово, сказане про кандидатів, набирає особливої ваги. У статті стверджувалося, що окружний прокурор Макферсон, щасливо одружений вже двадцять шість років, віддається розпусті з юними негрितянками. Сам прокурор проігнорував статтю, яку супроводжувало фото, де він перебуває в товаристві чорношкірої дівчини в одному з нічних клубів південного Лос-Анджелеса. Місіс Макферсон, однак, статтю не проігнорувала – вона негайно подала на розлучення. Утім, Елліс Лоу у своїй передвиборчій кампанії цю статтю не згадував, і становище Макферсона залишалося досить міцним. Але за три дні до виборів до служби шерифа надійшла анонімна інформація про те, що в одному з номерів мотелю «Бузок» на Сансет-Стріп відбувається незаконне любовне побачення. Під час рейду працівники служби шерифа затримали прокурора Макферсона, а також його подругу – 14-річну повію-негритянку Марвелл Вілкінс, що вже має два приводи до Відділу у справах неповнолітніх. Макферсона було затримано за звинуваченням у розбещенні неповнолітньої.

Марвелл Вілкінс розповіла, що Макферсон посадив її до себе в машину на Південно-Західній авеню, запропонував двадцять доларів за годину її часу і привіз до мотелю «Бузок». Макферсон впав на дурника: за його словами, він випив «кілька мартіні» на діловій вечері з виборцями в «Тихому океані», потім сів у машину... і далі нічого не пам'ятає. Решта – уже історія: слідом за службою шерифа до мотелю «Бузок» набилися репортери й фотокореспонденти, ім'я Макферсона опинилося на перших шпальтах усіх газет, і наступного вівторка Лоу майже без боротьби посів місце окружного прокурора.

Однак є у цій історії щось неправильне. Ми в «Дейлі Ньюс» (незважаючи на те, що під час виборчої кампанії підтримували Макферсона) не піддаємо сумніву право «Цілком таємно» і подібних йому бульварних видань публікувати будь-який бруд. Нам не вдалося розшукати Марвелл Вілкінс, оскільки дівча після звільнення з-під варті як крізь землю провалилося. Аби не розкидатися голослівними звинуваченнями, ми, тим не менш, просимо новообраного окружного прокурора Елліса Лоу провести ретельне розслідування цієї справи хоча б для того, щоби початок його каденції не був затьмарений підозрілими справами.

Частина друга

Бійня в «Нічній Сові»

Розділ 14

Уся кімната для інструктажу була в його розпорядженні.

Внизу тривала вечірка на честь виходу на пенсію його колеги – його не запросили. Треба ж комусь вичитати тижневий звіт, скласти рапорт і прикріпити його до дошки оголошень. І всім відомо, що ніхто не зробить цього краще за нього. У газетах тільки й мови про відкриття Дрімленду, а інші копи вже просто задовбали його іграшками-дуділками у вигляді Мучі-Мауса. На вечірці смалить Спейс Кулі; коридорами блукає збоченець «Собачник» Перкінс. Справа йде до півночі, але сну в жодному оці – Ед читає і друкує.

9/4/53: грабіжник-трансвестит обчистив чотири крамниці на Бульварі Голлівуд, поклавши двох продавців, що застигли його на гарячому, прийомами дзюдо. 10/4/53: двоє білих чоловіків посадили на ножі швейцара із китайського ресторану «Граумана» після того, як він попросив їх не палити у приміщенні. Підозрюваних досі шукали; лейтенант Реддін заявив, що він занадто недосвідчений для розслідування такого вбивства, і самоусунувся від справи. 11/4/53: ціла гора злочинів – протягом двох останніх тижнів надійшло кілька повідомлень про молодих негрів, що стріляли в повітря з дробовиків у Гріффіт-парку. Особистості не встановлені, іздять містом на фіолетовому «меркурії» 1948–50-хх років випуску. 11/4/53–13/4/53: п'ять грабунків посеред білого дня, у приватних будинках на північ від Бульвару вкрадено коштовності. Розслідування ще нікому не доручили; Ед поставив галочку: взятися за цю справу, поки ніхто на неї не наклав свою лапу. Сьогодні було чотирнадцяте – може, і перепаде щось.

Ед закінчив друкувати. У порожній кімнаті йому було затишно, як ніде – поруч не було нікого, хто б його ненавидів, лише столи та повні папок шафи. Порожні бланки на стінах – їх треба було заповнювати під час затримання злодіїв та допиту підозрюваних. Змусити зізнатися – це півсправи. А ось якщо правильно повести допит – якщо полюбиш та зненавидиш підозрюваного належною мірою, – тоді він викладе тобі подробиці, які відкриють очі на справжній стан справ і підкажуть, як поводитися і на що налягати під час допиту наступного підозрюваного. Цього його навчили Арт Де Спейн і батько. У них були цілі коробки зі стенограмами допитів: зізнання кіднеперів, гвалтівників та іншого сміття. Арт міг би набити морду кожному із них, але частіше погрожував, ніж виконував свої погрози. Престон Екслі руку підіймав зрідка і завжди згадував ці випадки як приклад своїх особистих поразок у ролі поліцейського. Вони зачитували йому ухильні відповіді і змушували вгадувати питання; ділилися із ним обов'язковим для сищика досвідом – спеціальний лексикон слідчого, який розв'яже язика будь-якому співрозмовникові. Вони вчили його, що в кожній людині є кілька рівнів слабкості – одні дошкульні місця злочинець легко розкриває, варто лише на нього трохи натиснути, інших же він соромиться і здасть їх хіба що вправному детективові. Вони плекали в Едові це відчуття уразливих місць. І він його вигострив у собі настільки, що іноді навіть не міг дивитися на своє відображення у дзеркалі.

Вони засиджувалися допізна – двоє вдівців та молодий холостяк. Арт мав бзік щодо серійних убивць – він раз у раз просив його тата знову оживити в пам'яті справу Лорена Атертона: жахливі докази, показання свідків. Престон неохоче ділився спогадами – він волів, аби його слава не потьмяніла із часом від постійних згадувань цього випадку. Але також розглядали і старі справи Арта – Едові було чого повчитися і тут: майже миттєві зізнання, статистика розкриття злочинів на рівні 95 відсотків. Його талант до розкриття злочинів був безсумнівним.

Засинаючи на ходу, Ед спустився на парковку.

– Кря-кря! – почулося раптом позаду, і чиїсь руки розвернули його.

Перед ним був чоловік у дитячій масці – каченяти Денні. Двійка лівою та правою збила з нього окуляри; удар по нирках – і він завалився на підлогу. Наступні удари були по ребрах – після них Ед зіщулювся.

Удар в обличчя, перед очима понеслися спалахи; зробивши свою справу, двоє чоловіків пішли геть – один крякав, другий сміявся. Впізнати їх було дуже легко: різкий голос Діка Стенсленда, хо́да професійного футболіста Бада Вайта.

Ед сплюнув кров і вилаявся їм услід.

Розділ 15

Расс Міллард інструктував четвертий загін Відділу моралі щодо порнографії.

– Порнографічні фотожурнали, джентльмени. Останнім часом нерідко їх знаходять на місцях скоєння злочину, особливо якщо йдеться про справи, пов'язані із наркотиками, букмекерством та проституцією. Зазвичай такі штуки виробляють у Мексиці, тому це перебуває поза нашою юрисдикцією. Але в той же час порнографія зазвичай – це добре організований бізнес, тому що на виробництво матеріалу потрібні великі бабки, а на його розповсюдження – ще й великі зв'язки. Але Джек Драгна – депортований, Мікі Коен – у в'язниці, та й узагалі, він занадто пуританин для таких речей, а Мо Ягеллці і без того є чим опікуватися. Брудні картинки не у стилі й Джека Вейла – той лише трусить букмекерів і потім просяджує всі гроші у казино в Лас-Вегасі. До того ж не схоже, аби все це друкувалося тут – занадто висока якість, як для типографій Лос-Анджелесу. Хлопці з дільниці на Ньютон-стрит перевірили – у місцевих друкарень просто немає технічної можливості друкувати такі журнали. Однак декорації знімків вказують на те, що робили їх десь у Лос-Анджелесі: у вікнах іноді видно пейзажі, які нагадують Голлівуд-Гіллс, та й узагалі – меблювання на фото притаманне типовим дешевим лос-анджелеським помешканням Отже, наше завдання: знайти джерело цього бруду й заарештувати всіх, хто це виробляє, позує для цього та розповсюджує, та й меблювання типово для дешевих лос-анджелеських квартир.

Джек застогнав. Господи, мисливці на порноділків у 1953-му. Але іншим, здавалося, кортіло погортати картинки або, може, навіть і показати дружинам.

Міллард ковтнув таблетку від серця:

– Хлопці з Ньютон-стрит опитали всіх, хто міг бути пов'язаний із цим, і всі вони заперечують, що мають таке. У типографіях ніхто не знає, де могли виготовити журнали. Журнали показали працівникам Бюро та нашим загонам у відділках по всьому місту, але моделей ніхто не впізнав. Так що, джентльмени, вся надія на вас.

Гендерсон і Кіфка підняли руки; у Стейтіса хіба аж слина потекла. Міллард роздав журнали.

– Вінсенсе, невже б ти хотів зараз бути десь в іншому місці?

– Так, капітане. У Відділі боротьби з наркотиками.

– Серйозно? А ще?

– Ну, хіба що у другому загоні – вони з повіями працюють.

– Розкрий велику справу, сержанте, і мотай звідси. Я охоче тебе побудує.

Приміщенням пронеслися охи, ахи, смішки та улюлюкання; трое чоловіків заперечно похитали головами, вочевидь, не впізнавши нікого. Журнали передали Джекові,

Сім примірників, високоясний глянцеви́й папір, прості чорні обкладинки. По шістнадцять сторінок із фотографіями у кожному журналі: кольорові та чорно-білі. Два номери розірвані навпіл; фотографії були дуже відверті: чоловіки з жінками, чоловіки з чоловіками, жінки з жінками. Проникнення великим планом: натурали, томики, лесбійки із ділдо. А за вікнами – голлівудський пейзаж; знімки злягань у дешевих квартирах: щось на кшталт ліпнини на стелі, стандартний набір чи не всіх лос-анджелеських кімнат-кавалерок. Для порнографічних фото обстановка цілком звичайна – тільки моделями були не наркомани зі скляними очима, а здорові гарні молоді люди, голі або в костюмах: елизаветинська епоха, японські кімоно. Джек склав розірваний навпіл випуск і зрозумів, що йому усміхнулася удача: на фото був Боббі Індж, – хлопець-повія, що одного разу взяли на «траві», – який смоктав хлопцеві у костюмі із китового вуса.

– Упізнав когось, Вінсенсе? – спитав Міллард.

Дідька тобі лисого.

– Ні, капітане. А звідки оці розірвані?

– Знайдено в сміттебаці за багатоквартирним будинком у Беверлі-Гіллс. Управбуд їх знайшла, стара жінка на ім'я Лоретта Дауні, та й зателефонувала до місцевого відділка поліції. А хлопці з Беверлі-Гіллс уже передали це нам.

– А є адреса будинку?

Міллард пошукав у папірцях.

– Шарлевіль, № 9849. А навіщо тобі?

– Та просто подумав, що цю частину розслідування я можу взяти на себе. У мене в Беверлі-Гіллз є добрі зв'язки.

– Гаразд. Не просто так тебе «Смітте-Джеком» кличуть. Негайно в Беверлі-Гіллс. Хендерсон, ви з Кіфкою беріться за затриманих і спробуйте з'ясувати, де вони взяли цю гидоту, – зараз я вам принесу копії

протоколів. Натякніть, що, якщо вони підуть на співпрацю зі слідством, ніяких додаткових обвинувачень висунуто не буде. Стейтіс, бери журнали та рушай до пунктів прокату костюмів, можливо, там впізнають або свій реквізит, або тих, хто його позичав, або самих акторів. Спершу спробуймо піти цим шляхом. Якщо ми візьмемося шукати всіх цих людей у картотеках, то втратимо щонайменше тиждень часу. Розійтися. Агов, Вінсенсе, ворухися. І май на увазі – це Відділ моралі, а не боротьби з наркотиками. Крок убік від інструкцій – і ти в халепі.

Джек заворушився. Спершу в архів, за папкою Боббі Інджа, потім до старої у Беверлі-Гіллс, вислухати її свідчення, які лише підтвердять уже готову гіпотезу: Боббі Індж є членом злочинного угруповання, що створює та поширює непристойні матеріали, – звинувачення, яке тягне на кримінальну відповідальність. Боббі моментально здасть і фотографів, і моделей, і свою зіркову братію – інакше з ними не можна.

День був холодний, вітряний; Джек попрямував на захід, до «Олімпіка». Дорогою він слухав радіо; диктор згадав ім'я Елліса Лоу: розповідали про скорочення бюджету прокуратури. Елліс щось відповідав; згадавши про Білла Макферсона, Джек переключився на іншу станцію. Там грала якась весела бродвейська пісенька, але думки про Макферсона з голови не йшли.

Операція із «Цілком таємно» – це була його ідея: Макферсон любив кольорових дівчат, Сід Гадженс любив публікувати пікантні історії. Елліс Лоу про все це знав, план схвалив і був вдячний за таку послугу. Дружина Макферсона подала на розлучення, а Лоу нічого більше й не треба було – його рейтинг стрімко рвонув угору. Але Дадлі Сміт вирішив, що цього замало, і зробив усе напевно й легко.

У Дот Ротштейн була одна кольорова дівчина, з якою вони познайомилися в колонії для неповнолітніх і з якою час від часу розважалися. Дот домовилася із подружкою, Дадлі Сміт і його вірний посіпака Майк Брюнінг приготували заздалегідь номер у motelі «Бузок» – знаменитому траходромі на Сансет-Стріп, за містом, де навіть окружний прокурор – просто іще один мужик, впійманий у самих трусах на гарячому. Макферсона запросили на вечерю до «Тихого океану». Дадлі та Марвелл Вілкінс – чорна чотирнадцятирічна красуня – чекали зовні. Брюнінг завчасно сказав кому треба, і шериф Західного Голлівуду попередив пресу, а Джек Вінсенс долив Макферсону в останній келих мартіні хлоралгідрату. З ресторану окружний прокурор вийшов уже на ватяних ногах, проїхав на своєму «каділаку» кілька кілометрів, на розі Вілшир та Альворада звернув на тротуар і вимкнувся. Брюнінг із наживкою – Марвелл у коктейльній сукні – слідував за ним. Він сів за кермо автомобіля Макферсона, привіз Білла й дівчину на умовлене місце, а те, щоби це вплинуло на політику, було вже справою техніки.

Еллісу Лоу нічого не сказали – він вважає, що йому просто пощастило. Дот відправила Марвелл до Тіхуани, усі витрати оплатили – з бюджету жіночої виправної системи. Макферсон залишився без дружини та без роботи, але мав би подякувати, що не вирушив за ґрати за розбещення неповнолітньої, бо Марвелл так і не знайшли. Але дещо муляло Вінсенсові – він знову змушений був зробити брудну послугу. Тому що Дот Ротштейн була в лікарні в жовтні сорок сьомого, тож, якщо вона знає, цілком можливо, знає і Дадлі. А якщо знають вони, то треба піти на все, аби більше ніхто не дізнався – передовсім Карен.

Ось уже цілий рік він був для неї справжнім героєм; іноді він і сам починав у це вірити. Він перестав посилати гроші дітлахам Скоггінсів, закривши рахунок на сорока тисячах – стосунки з Карен вимагали грошей, а кожна ніч з нею вела його все далі від «Малібу Рандеву». Джоан Морроу Лоу залишалася такою ж стервою; Велтон і матуся, хай і знехотя, але змирилися з ним, а Карен любила Джека так, що часом йому ставало соромно. І робота

у Відділі моралі була страшенно нудною – щоразу, коли траплялася справа, пов'язана із наркотиками, він хапався за неї із таким завзяттям, ніби це останній день його життя. Сід Гадженс його тепер майже не чіпав – Джек із наркотою вже не мав справи. Утім, після випадку із Макферсоном він цьому радів – невідомо, як би йому вдалося владнати все наступного разу.

Карен же виконувала свою брехливу роль, і це якоюсь мірою виправдовувало Джека. Багата спадкоємиця, випускниця престижної школи із будинком на узбережжі, за який заплатив татко. Цілком рутинна штука: йому тридцять вісім, їй двадцять три, з часом вона все зрозуміє. Вона хотіла за нього заміж – він опирався; маючи за свояка Елліса Доу, він до гробової дошки буде виконувати його доручення. Він знав, чому його роль героя потрапила у яблучко: Карен була тією, кого йому постійно хотілося вражати й дивувати. Він інстинктивно відчував, що саме з його роботи вона здатна сприйняти, а чого не може; її любов так вигостила його вміння оповідача, що тепер йому за великим рахунком навіть брехати не доводилося – достатньо було тільки замовчувати певні речі.

На дорозі виник затор; Джек звернув на північ, на Догені, потім – на захід, на Шарлевіль. Будинок № 9849 – двоповерхова будівля у стилі Тюдорів – перебував у кварталі від Вілшир. Джек припаркувався, перевірів поштові скриньки.

Усього їх було шість: одна – Лоретти Дауні, на п'яти інших значилися інші імена, три сімейних пари, один чоловік, одна жінка. Джек переписав усе, пішки дійшов до Вілшир та знайшов таксофон. Зателефонував до архіву та автоінспекції. На мешканців не було нічого – ані попередніх судимостей, ані взагалі кримінального минулого. Серед усіх виділялася хіба що самотня Крістін Берджерон, яку чотири рази притягували до адміністративки за недбале керування транспортним засобом, але без позбавлення прав. Поспілкувавшись із клерком, Джек отримав від нього ще трохи інформації: жінці було тридцять сім років, за родом занять – актриса/офіціантка, станом на липень 1952-го працювала у «Стен Драйв» у Голлівуді.

Чуття підказало Джекові: зазвичай офіціантки в Беверлі-Гіллс не живуть; очевидно, Крістін десь підробляла ліваком, інакше жити тут їй було б не по кишені. Джек повернувся до будинку № 9849, постукав у двері з табличкою «Керівниця».

Відчинила стара жінка.

– Слухаю вас, молодий чоловіче?

Джек швидко показав свій жетон.

– Поліція Лос-Анджелеса, мем. Я з приводу тих журналів, що ви знайшли.

Стара примружилася через окуляри із товстими, як від пляшки з-під коли, скельцями.

– Мій покійний чоловік взявся б за це і нікому б спуску не дав, містер Гарольд Дауні такої гидоти у своєму будинку би не потерпів.

– Мем, ви самі знайшли ці журнали?

– Ні, молодий чоловіче, їх знайшла моя прибиральниця. Вона їх розірвала і викинула у відро для сміття, а вже там їх знайшла я. Подзвонила у поліцію Беверлі-Гіллс, а потім розпитала Еолу.

– А де їх знайшла Еола?

- Ем-м-м... Я... не знаю, чи повинна я...

Джек різко змінив тему:

- Розкажіть про Крістін Берджерон.

- Вона мені в печінках уже сидить, - гаркнула хазяйка, - і синуля їхній також. Навіть не знаю, хто паскудніший!

- Проблемна мешканка, мем?

- Тільки й робить, що хахалів до себе водить! І катається по будинку на цих своїх ковзанах роликових - ну, як оце офіціантки катаються. А син її, негідник, навіть до школи ніколи не ходив! Хлопцю сімнадцять років, а він валандається із неробами!

Джек витягнув із кишені фотку Боббі Інджа; стара піднесла її до очей.

- Так, це один із приятелів-негідників Деріла. Він сюди разів десять приходив, не менше. А хто він такий?

- Мем, Еола знайшла журнали у квартирі Берджеронів?

- Ем-м-м...

- Мем, Крістін Берджерон або її син зараз вдома?

- Ні, я чула, як вони пішли кілька годин тому. Слух у мене гострий, не те, що зір.

- Мем, якщо ви проведете мене до їхнього помешкання і я там знайду подібні журнали, на вас чекатиме винагорода.

- Ем-м-м...

- У вас є ключі, мем?

- Звісно, я маю ключі, я ж управителька. Що ж, я вас впущу, якщо пообіцяєте нічого там не чіпати й не обкладати вашу винагороду податком.

Джек запхав фотокартку назад до кишені.

- Як забажаєте, мем.

Жінка пішла вгору, до квартир на другому поверсі. Джек слідував за нею; стара відчинила треті двері.

- У вас п'ять хвилин, молодий чоловіче. І будь ласка, обережніше із меблями - цей будинок належить моему швагрові.

Джек увійшов. Чистенька кімната, щоправда, підлога подряпана - напевно, ковзанами, про які згадувала стара жінка. Меблі якісні, хоча і старі та занедбані. Стіни - голі, телевізора - немає, на столі в рамках дві фотографії.

Джек взяв світлини; Лоретта Дауні підійшла до нього ближче. В однакових рамках - двоє гарних людей.

Світловолоса жінка із зачіскою «під пажа», дешевий блиск у погляді. І схожий на неї хлопчина - абсолютний білявчик із великими й дурними очиськами.

- Це Крістін із сином?

- Егеж, гарна пара, треба визнати. Молодий чоловіче, а про якого розміру винагороду йшлося?

Джек проігнорував її питання й попрямував до спальні: швидко передивився полиці та шухляди в шафі, зазирнув під матрац. Ані порнухи, ані наркоти, нічого особливого – можливо, окрім мереживної жіночої білизни.

- Молодий чоловіче, п'ять хвилин минуло. І я хочу, аби ви в письмовому вигляді підтвердили, що виплатите мені винагороду.

Джек обернувся до неї, посміхаючись:

- Я вам надішлю її поштою. І дайте мені ще хвилину, я перевірю їхню телефонну записну книжку.

- Ні! Ні! Вони можуть повернутися будь-якої миті! Вийдіть зараз же!

- Лише одна хвилинка, мем.

- Ні, ні, ні! Йдіть негайно!

Джек попрямував до дверей.

- Ви дуже нагадуєте мені того поліцейського із популярного телешоу, – сказала йому стара.

- Я навчив того актора всього, що знаю сам, – обернувшись, відповів Джек.

Отже, щось уже починало вимальовуватися.

Боббі Індж швидко здасть торговців порнографією, погодиться дати свідчення, на нього та на Деріла Берджерона можна повісити аморалку: щоправда, хлопець іще неповнолітній, але за Боббі уже тягнеться довжелезний хвіст звинувачень у проституції та гомосексуалізмі. Взятися за них добряче – і швидко будуть і зізнання, і арешти, і купа паперової роботи для Мілларда. А згодом – молодчина Джек розкидає руками величезну купу гною і героєм повертається до Відділу боротьби із наркотиками.

Дорогою до Голлівуду Джек зробив гак та заїхав до «Стен Драйву». Там, вправно іздячи на роликах, розвозила таці Крістін Берджерон. Пухкі губки, провокативна поведінка – таку легко уявити і повію, і порномоделлю із членом у роті.

Джек припаркувався, погортав папку Боббі Інджа. Два ордери на арешт: несплата штрафної квитанції та неявка до відповідального інспектора. Остання відома адреса: Норт-Гемел, № 1824, Західний Голлівуд – у самому серці Лавандової Ущелини. Там розташовувалися три гей-бари: «Прихисток Лео», «Лицар в обладунках» та «Гральна кімнатка Бі-Джея» – усі поруч, на бульварі Санта-Моніка. Джек приготував наручники і попрямував на Гемел-Драйв.

Подвір'я бунгало на Стріп викладено торфом, на одній із поштових скриньок напис: «Індж – № 6». Джек знайшов потрібні двері, постукав. У відповідь – тиша.

- Боббі, солоденький! – покликав він фальцетом.

Але знову без відповіді. Двері замкнено, фіранки спущені – у помешканні панувала гробова тиша. Джек повернувся до машини й попрямував на південь.

Він вирішив прочесати всі гей-бари в районі, благо, розташовані вони всього лише у двох кварталах. «Прихисток Лео» було зачинено до четвертої; у «Лицарі в обладунках» жодної душі. Бармен пробурмотів у відповідь на його питання «Який ще Боббі?», ніби й справді не знав. Джек рушив у «Гральну кімнатку Бі-Джея».

Усередині все було обито шкірозамінником – стіни, стеля, кабінки і навіть невеличка сцена для музикантів. Гоміки тусувалися біля барної стійки; бармен моментально розпізнав у Джекові лягавого. Тому той без довгих прелюдій підійшов і виклав на поверхню стійки фотографії.

Бармен їх узяв, щоб роздивитися.

– Його Боббі-якось-там звати. Він тут ду-у-уже часто буває.

– Наскільки часто?

– Ну, кілька разів на тиждень – залізно.

– Удень чи ввечері?

– І так, і так.

– А коли був востаннє?

– Учора. Власне, якраз приблизно о цій порі і був. А ви...

– А я сяду в одну із кабінок і почекаю на нього. Якщо прийде – тихенько сповісти мене. Зрозуміло?

– Так. Але слухайте, ви мені і так всіх відвідувачів розлякали.

– Пригадай це, коли рахуватимеш податки. Збитки тобі з податків віднімуть.

Бармен захихотів; Джек попрямував до кабінки біля сцени. Звідси найкраще стежити – передні двері, задні двері, барна стійка як на долоні. А його самого ховає темрява. Він спостерігав за тим, що відбувалося довкола.

Гейські ритуали залицяння: обмінюються поглядами, недовго розмовляють і зникають за дверима. Над барною стійкою – дзеркало: так відвідувачам легше роздивлятися одне одного, зустрічатися поглядами й ціпеніти в захваті. Минуло дві години, немає вже півпачки сигарет, а Боббі Інджем і не пахне.

У нього в животі вже буркотіло від голоду, у горлянці пересохло, пляшки за стінкою звабливо йому посміхалися. Господи, як же нудно. Джек вирішив, що дочекається четвертої і рушить до «Прихистку Лео».

Але о 3:53 з'явився Боббі Індж.

Сів на вільний стілець, бармен налив йому. Джек підійшов.

У переляканого бармена раптом затремтіли руки та забігали очі. Боббі різко обернувся.

– Поліція. Руки за голову, – сказав Джек.

Індж плеснув склянку з напоем йому в обличчя. Смак скотчу на язиці; від алкоголю запекло в очах. Він закліпав, перечепився, безпомічно розтягнувся на підлозі. Поки Джек відкашлявся і, протерши очі, роздивився довкола, Боббі вже втік.

Джек вибіг на вулицю: Боббі ніде нема, зате від троуару якраз від'їжджав автомобіль. А Джек залишив свою машину за два квартали звідси.

Як же хріново від цього алкоголю!

Джек перебіг вулицю й залетів до туалету бензозаправки. Зірвав із себе піджак, від якого смерділо скотчем, викинув його у відро для сміття. Вимив обличчя, відтер із милом плями на сорочці. Хотів проблюватися, аби тільки позбутися цього огидного смаку, але не зміг. У раковині залишилася мильна вода – він набрав її в долоні, зробив кілька ковтків і його, нарешті, вивернуло.

Потроху він почав отямлюватися: заспокоювалося серце, ноги ставали твердішими. Джек зняв кобуру, обернув її паперовим рушником та повернувся до машини. Побачивши таксофон, він автоматично набрав вивчений напам'ять номер.

Трубку підняв Сід Гадженс.

– «Цілком таємно», цілком конфіденційно.

– Сіде, це Вінсеннс.

– Джекі, ти знову у Відділі наркотиків? Щось маєш?

– Ні, я маю для тебе дещо з Відділу моралі.

– Щось смачненьке? Якась зірка вляпалася?

– Не знаю, наскільки смачненьке, але ти в нас ще той кухар – із чого завгодно зліпиш десерт.

– А що це ти такий захеканий? Біг кудись?

Джек закашлявся, видуваючи ротом мильні бульбашки.

– Сіде, я зараз розслідую справу про порнографію. Непристойні фото. Сцени злягання, але люди на світлинах не схожі на якихось наркотів чи ханиг, вони вбрані у дорогі театральні костюми. Це дуже якісна, професійна робота. Я подумав, може, ти що-небудь про це знаєш?

– Ні. Нічого такого не чув.

Занадто швидко відповів, навіть на мить не замислився.

– А про хлопця-повію Боббі Інджа нічого не чув? Або жінку на ім'я Крістін Берджерон? Працює офіціанткою, можливо, підробляє повією.

– Уперше чую, Джекі.

– Лайно. Сіде, а як взагалі стосовно незалежних торгівців порнухою? Про це ти щось знаєш?

- Джеку, я лише знаю, що то все - дуже секретна штука, ото і все. Із секретами така річ, приятелю - секрети є в усіх. І в тебе також, Джеку. Поговоримо пізніше. Зателефонуй, як будеш на роботі.

І поклав слухавку.

СЕКРЕТИ Є В УСІХ - І У ТЕБЕ ТАКОЖ, ДЖЕКУ.

Сід був сам на себе не схожий, а його останні слова звучали як попередження.

НЕВЖЕ ВІН ЩОСЬ ЗНАЄ?

Стурбований Джек понісся до «Стен Драйв», відчинивши всі вікна в машині, аби вивітрився запах мила. Крістін Берджерон ніде не було видно. Він поїхав назад на Шарлевіль, № 9849. Постукав у двері - марно. Побачивши між дверима та косяком широку шпарину, Джек навалився плечем, і вони піддалися.

На підлозі вітальні лежав розкиданий одяг. Фотографії в рамках зникли.

Переляканий, він увійшов до спальні - на жаль, пістолет він примудрився забути в машині.

Порожні полиці та шухляди, голе ліжко. Джек побіг до ванної кімнати.

У душовій кабінці - розсипані тампони та тюбик зубної пасти. У раковині - скалки розбитих скляних полицок.

Словом, видно, що збиралися не більше п'ятнадцяти хвилин.

Джек полетів назад у Західний Голлівуд. Двері квартири Боббі піддалися іще легше; Джек увійшов, тримаючи наготові пістолет.

І цей встиг утекти, хоча збирався він набагато охайніше.

Чиста вітальня, у ванній - повний порядок, прочинена шафа довірливо запрошувала порожніми полицями. У холодильнику - банка сардин. Відро для сміття на кухні - порожнє, а в ньому - свіжий паперовий пакет.

Джек влаштував у помешканні справжній розгром: у вітальні, спальні, ванній, кухні; перевернув полиці, поперекидав килими, розніс туалет. І раптом йому на думку спало: повні сміттеві баки обабіч вулиці - пан або пропав.

Від його зустрічі із Інджем минуло менше півтори години: це стерво навряд чи побігло просто додому. Він же, мабуть, повертався якимись околицями та бічними вуличками, плутаючи сліди, і не ризикнув сісти в машину, припарковану неподалік. Звичайно, він розумів, за що його намагалися заарештувати - за його старі грішки чи за порнуху. Він також розумів, що не можна допустити, аби його взяли із журналами на руках. Везти це все добро у машині - страшенний ризик, бо ж легко нарватися на обшук. Тому залишалися тільки сміттеві баки перед будинком.

Джек вибіг на тротуар і кинувся до баків - у спину йому лунав дитячий сміх. Один бак, другий, третій, четвертий, п'ятий, і ще два - за рогом. На останньому не було кришки; з нього визирав край чорного глянцевого аркуша.

Джек чимдуж побіг у той бік.

Просто нагорі лежали цілих три журнали. Джек схопив їх і прожогом повернувся до машини, увімкнувши склоочисники – дітлахи намалювали йому щось на лобовому склі. Ті самі голлівудські пейзажі у тлі, Боббі Індж із хлопцями та дівчатами, відверті сцени із невідомими красунями. До середини третього журналу фотографії зробилися вже зовсім непристойними: оргії, ланцюжки із тіл, десятки людей на вкритій покривалом підлозі. Відділені від тіл кінцівки: червоні потоки з відрубаних рук і ніг. Джек напружив очі й розгледів, що кров намальована червоним чорнилом, а самі знімки редаговані – очевидно, кінцівки штучні, та й кров лягає на підлогу занадто витонченими завитками.

Побачене збило його з пантелику – уся ця чорнильна кров і решта. Джек намагався бодай когось упізнати, але аж до останньої сторінки не зустрів жодного знайомого обличчя. Там він побачив, як Крістін Берджерон злягається із власним сином, стоячи на роликових ковзанах на подряпаній дощатій підлозі.

Розділ 16

До його поштової скриньки вкинули фотографію, на якій було зображено переляканого та закривавленого сержанта Еда Екслі. Підпису на звороті не виявилося, але в ньому не було й потреби: негатив залишився у Стенсленда та Вайта як страховка на випадок, якщо Ед надумає їх здати.

Шоста ранку. Ед сам у кімнаті для інструктажу. Садна на підборідді свербіли; через те, що зуби хитаються після удару, він не може нормально поїсти. Уже більше тридцяти годин пройшло, а руки в нього й досі тремтять.

Ось і розплата.

Він нічого не сказав батькові; не можна було допустити, аби чутки докотилися до Паркера з Відділу внутрішніх розслідувань. Бо тоді Бад Вайт почне мститися по-справжньому: він – людина Дадлі Сміта, той забрав його до себе у Відділ убивств і, очевидно, планує зробити з нього свого головного помічника. А ось Стенсленд набагато вразливіший: на випробувальному терміні, працює на Ейба Тайтелбаума, раніше був одним із биків Мікі Коена. Алкаш, який коли-небудь обов'язково повернеться до тюрми.

Що ж, Ед також зможе дати здачі.

За гроші з материних запасів він найняв двох хлопців з офісу шерифа. Ці двоє мали сісти йому на хвоста – і нехай тільки він спробує бодай трошки порушити правила умовного звільнення.

О-о-о, тоді він дізнається, де раки зимують.

Ед взявся за папери. Шлунок йому крутило: він давно не їв, кобура із паском тягнула вниз завеликі штани. Раптом динамік вибухнув страшним голосом:

– Увага! Бар «Нічна сова», один-вісім-два-чотири по Черокі! Масове вбивство! Код три!

Ед схопився на рівні ноги, відштовхнувши убік стілець. На місці нікого із детективів більше не було – цей випадок його.

На розі Голлівуд і Черокі було повно патрульних автомобілів; копи відгороджували стрічками місце злочину. Нікого з хлопців у цивільному не було – схоже, він і справді прибув найпершим.

Ед вимкнув сирену і вийшов з машини. До нього тут же підбіг патрульний.

– Завалили купу людей. Можливо, серед жертв є й кілька жінок. Це я їх знайшов, заіхав кави випити, а на дверях табличка «Зачинено у зв'язку із хворобою». Чуваче, «Нічна сова» взагалі ніколи не зачиняється. Усередині було темно, і я вже тоді почав підозрювати, що сталося щось недобре. Екслі, це, взагалі-то, не твоя ділянка, тут мають хлопці з центру бути, тому...

Екслі мовчки відштовхнув його й попрямував до дверей. На них і справді була табличка: «Зачинено завдяки хворобі». Ед увійшов і спробував одразу закарбувати в пам'яті усе побачене.

Довге прямокутне приміщення. Праворуч – ряд столиків із чотирма стільцями при кожному. На стінах – фотошпалери з малюнком із совами на ньому. На підлозі – лінолеум у шахову клітинку. Ліворуч – барна стійка і з десятків високих стільців біля неї. За стійкою – службовий прохід та кухня, на стінах якої висіли пательні й лопатки, тут же стояв столик для брудного посуду. Ліворуч від стійки – каса.

Відкрита, порожня. Лише трохи дрібних монет на килимку на підлозі.

На трьох столиках бардак: їжа розкидана, тарілки побиті й перевернуті, на підлозі біля столів – скалки. У кухню вели брудні сліди. Один зі стільців перевернуто догори ніжками, а поруч із ним – черевичок-човник на високому підборі.

Ед увійшов до кухні. Недосмажена їжа, битий посуд, підлогою розкидані пательні. Сейф, що був під обробним столом, – розчахнуто. Він порожній, лише поруч валяється трохи монет. Брудні сліди тут перетинаються і плутаються з іншими слідами. Масні й чіткі смуги від підборів тягнулися до комори-холодильника для продуктів.

Живлення вимкнене, холодне повітря до приміщення не надходить. Ед розчахнув двері.

Тіла лежали зразу під дверима гіркою, у калюжах крові. На стінах – брызги крові й мізків, сліди від пострілів. У стоці – півметрове завглибшки озеро крові. У ньому плавали стріляні гільзи.

ПРОТЯГОМ ОСТАННІХ ДВОХ ТИЖНІВ НАДІЙШЛО КІЛЬКА ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО МОЛОДИХ НЕГРІВ, ЩО СТРІЛЯЛИ У ПОВІТРЯ З ДРОВОВИКІВ У ГРІФІТ-ПАРКУ. ОСОБИСТОСТІ НЕ ВСТАНОВЛЕНІ, ЇЗДЯТЬ МІСТОМ НА ФІОЛЕТОВОМУ «МЕРКУРІЇ» 1948–50-Х РОКІВ ВИПУСКУ...

Ед затулив долонею рота, спробував підрахувати тіла.

Облич не розібрати. Здається, п'ятеро. П'ятеро людей віддали життя за касу і сейф з декількома сотнями доларів, плюс гроші, які були при них.

– Срань господня.

Ще один новачок – блідий, аж зелений.

– Як багато людей ззовні? – спитав Ед.

– Я... я не знаю. Багато.

– Тримай себе в руках. Збери усіх, хай починають прочісувати місцевість і опитувати людей. Нам потрібно знати, які машини сюди сьогодні приїздили.

– Сер, вас хоче бачити чоловік з Відділу детективів.

Ед вийшов на вулицю. Уже зародилося на світ, і ранкове сонце освітило натовп глядачів. Патрульні відтісняли від місця злочину репортерів, позаду крутилися зіваки. Гули сирени, мотоцикли розчищали дорогу для швидких. Ед роззирнувся довкола, шукаючи когось із начальства; на нього накиннулися репортери, викрикуючи питання.

Його зіштовхнули з тротуару, притисли до патрульної машини. Клац-клац-клац – заблимали спалахи фотоапаратів, і Ед повернув обличчя так, щоби не було видно його подряпин та синців. Раптом його плече стиснула сильна рука:

– Їдь-но додому, приятелю. Тепер за це беруся я.

Розділ 17

Відбулося перше в історії загальне зібрання детективів Управління поліції Лос-Анджелеса – були присутні всі детективи міста. Кабінет шефа був набитий доценту.

Біля мікрофона стояли Тад Грін та Дадлі Сміт; детективи сиділи навпроти них, ім вже кортіло піти. Бад пошукав поглядом Еда Екслі – чудова нагода роздивитися його синці. Але Екслі не було, хоча подекували, що в «Нічній сові» він з'явився першим.

Слово взяв Сміт:

– Панове, всі ви в курсі, навіщо вас тут зібрали. «Бійня в "Нічній сові"». Звісно, репортери з назвою передали куті меду, але зрозуміло, що це – жакливий злочин, який потребує рішучого розслідування та якомога швидшого розкриття. Цього від нас вимагають і преса, і публіка, а оскільки докази у нас на руках – то ми це зробимо.

У коморі-холодильнику закладу було знайдено шість трупів – три чоловічих і три жіночих. Я поспілкувався із власником «Нічної сови», і він розповів, що троє з убитих, то швидше за все Петті Чезімард і Донна Де Лука, білі жінки, офіціантка та касирка з нічної зміни, а також Жильберт Ескобар – мексиканець, кухар та посудомийник. Три інших жертви – жінка та двоє чоловіків – скоріше за все, відвідувачі. Каса та сейф порожні, кишені та сумочки жертв також, і це дає нам підстави вважати найбільш імовірним мотивом пограбування з метою наживи. Криміналісти зараз вивчають місце злочину, але поки що вони не виявили нічого, окрім слідів пальців у гумових рукавичках на касі та на дверях комори-холодильника. Час смерті жертв ми поки не визначили, але оскільки відвідувачів було небагато, можна припустити, що бійня відбулася глибоко вночі, в районі третьої години. На підлозі знайдено сорок п'ять гільз від «ремінгтона» дванадцятого калібру. Отже, імовірно, напад здійснили троє осіб із п'ятизарядними дробовиками, які вони перезаряджали двічі. Нема сенсу

казати, що майже сорок пострілів було зроблено вже без потреби. Отже, панове, ми маємо справу із жорстокими та безжальними тварюками.

Бад роззирнувся. Екслі так і нема, сотня чоловіків записує щось у нотатниках. Джек Вінсенс – у куточку, із порожніми руками.

До мікрофона став Тад Грін.

– Сліди крові на вулицю не ведуть. Ми дуже сподівалися на те, що знайдемо відбитки ніг. На жаль, нічого. До того ж Рей Лінкер з Відділу криміналістики сказав, що перші результати експертиз зможе надати лише через сорок вісім годин. Патологоанатом каже, що ідентифікувати особистості вбитих буде надзвичайно важко через жахливий стан тіл. Але один гарячий слід ми вже маємо.

До відділка «Голлівуд» надійшло вже чотири заявки, так що слухайте уважно. Справа в тому, що упродовж останніх двох тижнів були регулярні скарги на те, що в районі Гріффіт-парку тусується повна машина молодих негрів, які стріляли в повітря з дробовиків. Цих шибайголів так і не знайшли, але свідки стверджують, що вони їздять на «меркуріі» 1948–1950-х років випуску фіолетового кольору. А годину тому один з хлопців лейтенанта Сміта, опитуючи людей, знайшов свідка: торговець газетами заявив, що бачив фіолетовий «меркурій» 1948–1950-х років сьогодні вночі на парковці біля «Нічної сови», близько третьої години ночі.

Присутні в кімнаті пожвавилися, стало гамірно.

– Панове, слухайте далі. У списках розшуку такий автомобіль не значиться, тому дуже сумнівно, аби злочинці скористалися із викраденої машини. Від автоінспекції ми отримали повний перелік власників «меркуріів» випуску 1948–1950-х років по всьому штату. Для цієї моделі фіолетовий був оригінальним кольором, до того ж вона була особливо популярна серед чорношкірої молоді. На весь штат Каліфорнія зареєстровано більше 1600 таких автомобілів, і в Південній Каліфорнії на білих зареєстровано лише кілька таких автомобілів. У самому ж Лос-Анджелесі таких машин, що належать афроамериканцям, 156 штук. Вас тут сидить трохи більше сотні. Ми склали список: домашні та робочі адреси. Хлопці з відділка «Голлівуд» зараз вивчають досье на предмет колишніх приводів до суду. Я хочу, щоб ви розділилися на п'ятдесят команд по двоє осіб і кожна команда допитала трьох осіб. У відділкові «Голлівуд» встановлять спеціальний телефонний апарат, тому, якщо знадобиться раптом інформація за старими адресами або зв'язками, телефонуйте туди. Знайдете підозрюваних – також тягніть їх туди. Ми підготуємо кілька кімнат для допитів і з головним слідчим також визначимося. Зараз лейтенант Сміт роздасть вам завдання, а потім ще кілька слів скаже начальник Паркер. Питання?

– Сер, хто буде вести розслідування? – закричав хтось.

– Сержант Ед Екслі, відділок «Голлівуд», – відповів Грін.

Почулися обурені вигуки та незадоволений свист. До мікрофона вийшов Паркер.

– Досить балачок. Джентльмени, ідіть і впіймайте їх. За необхідності – застосовуйте силу.

Бад посміхнувся. Усе зрозуміло: негрів можна мочити безкарно.

Список Джека:

Джордж Елбертон, чоловік, чорний, Саут-Біч, № 9781; Леонард Тімоті Бідвелл, чоловік, чорний, Саут-Дюкенс № 10062; Дейл Вільям Прітчфорд, чоловік, чорний, Саут-Норманді № 8211.

Тимчасовим напарником Джека став сержант Кел Дентон, колишній наглядач у в'язниці штату Техас.

До негритянських районів вони попрямували машиною Дентона, по радіо вже крутили якийсь джазець про «Бійню у "Нічній сові"». Дентон не замовкав – усе триндів про цього Леонарда Бідвелла, який, виявляється, виступав у другій напівсередній вазі, і Дентон бачив, як він всі десять раундів протримався проти Кіда Гелівана, а це вам не іграшки! Джек не міг припинити думати про втрачену нагоду повернутися до Відділу боротьби з наркотиками: Боббі Індж та Крістін Берджерон наживали п'ятами, в інших хлопців із команди теж ніяких зачіпок не з'явилося. Фото оргій – вони були по-своєму прекрасні. Але йому зіпсували все розслідування якісь вилупки, які грохнули шістьох осіб заради пари сотень баксів. Він досі відчував на язика смак скотчу, а в голові відлунювали слова Сіда Гадженса: «Секрети є в усіх...»

Спершу вони вийшли на своїх нишпорок – і на Дентонових, і на його власних. Стійки для чищення взуття і більйардні, перукарні, церкви – усюди є свої люди, яким можна сунути в долоню банкноту і яких можна залякати або просто поговорити.

Вони промоталися негритянським кварталом чотири години, але ніякої конкретики так і не отримали: якісь пацани на фіолетовому «меркурії» іздили, квасили дешеве бухло, потроху розбишачили, але імен ніхто так і не назвав. Отже, довелося повертатися до списку.

Саут-Біч № 9781 – хижка, вкрита рубероїдом, перед будинком стояв фіолетовий «меркурій». Без коліс, іржавий міст втонув у траві. Дентон припаркувався.

– Може, вони так собі хочуть алібі забезпечити? Роззули автівку після нальоту на «Нічну сову», аби ми подумали, що вони нікуди нею не могли поїхати.

Джек похитав головою.

– Дивись, трава обплела гальмівні накладки. Ні, ця колимага минулої ночі до Голлівуду точно не іздила.

– Думаєш?

– Зуб даю.

– Ти впевнений?

– Упевнений.

Дентон попрямував на Саут-Дюкенс – там виявилася іще одна вкрита рубероїдом халупа. Біля будинку стояв фіолетовий «меркурій» – блискучі довгасті опуклості продовжували крила, стояли нові брызговики, на капоті красувалася табличка із написом «Фіолетові язичники». Вони піднялися на ганок і натрапили на величезну боксерську грушу.

- А ось і твій боксер, - сказав Джек.

Дентон посміхнувся; Джек підійшов ближче й натиснув кнопку дзвінка. Ізсередини загавкав пес - судячи з голосу, то був справжнісінький монстр. Дентон стояв трохи осторонь, одночасно стежачи за подвір'ям і за тротуаром.

Двері відчинилися: на порозі жилавий чорношкірий хлопець тримав за нашийник величезного мастіфа. Собака гарчав.

- Це ви сюди через невиплату аліментів приїхали? - сказав чоловік. - Цілий наряд прислали?

- Ви - Леонард Тімоті Бідвелл?

- Саме так.

- Це ваш автомобіль стоїть перед будинком?

- Усе правильно. Хлопці, якщо ліваком за банк впрягаєтеся, то не там шукаєте. Я за свою крихітку заплатив усе до останнього цента, готівкою, після бою із Джонні Секстоном.

Джек вказав на пса:

- Забери його й зачини двері, потім вийди сюди й поклади руки на стіну.

Бідвелл рухався дуже повільно; Джек обшукав його, розвернув до себе обличчям. Підійшов Дентон.

- Хлопче, а як у тебе із дробовиками дванадцятого калібру?

- Га? - похитав здивовано головою Бідвелл.

- Де ти був сьогодні вночі близько третьої? - нахрапом спитав його Джек.

- Тут я був, у ліжку.

- Сам? Якщо був із якоюсь дівкою, вважай, у сорочці народився. Ну, скажи, що ти везунчик, поки мій напарник не розізлився.

- Цього тижня моя черга забирати до себе дітей. Уночі я був із ними.

- Де вони зараз?

- Тут. Сплять.

Дентон втупився дулом пістолета Бідвеллові в ребра.

- Хлопче, ти в курсі, що сталося минулої ночі? Щось ду-у-уже погане. То як щодо дробовика, хлопче?

- Чуваче, та нема в мене того сраного дробовика.

Дентон притиснув дуло пістолета сильніше.

- Хлопче, ти б при мені не лаявся. А ну, колися, кому ти давав свою тачку сьогодні вночі, поки ми твоїх чортенят сюди не витягли за шкибарки.

- Чуваче, я свою машину нікому не давав.

- Тоді викладай, кому ти позичив дробовика дванадцятого калібру? Нумо, хлопче, воружи мізками.

- Та я вже казав - нема в мене ніякого дробовика!

- А що за «Фіолетові язичники»? - втрутився Джек. - Це банда хлопців, які полюбляють фіолетові тачки?

- Чуваче, це просто назва нашого клубу. У мене - фіолетова тачка, так само як і у кількох інших чуваків. Ну, ми і влаштували клуб. До чого ви взагалі ведете?

Джек дістав список власників усіх фіолетових «меркуріїв» у місті.

- Леонарде, ти що, не читав газет вранці?

- Ні. Що...

- Чш-ш-ш. Радіо, може, слухав чи телевізор дивився?

- У мене ні телика, ні радіо нема. Якого біса...

- Чш-ш-ш. Леонарде, ми шукаємо трьох чорних хлопців, які полюбляють стріляти із дробовиків і їздять на «меркурії», дуже схожому на твій, 48-го, 49-го або 50-го року випуску. Я знаю, ти нікому не чинив зла. Я бачив твій бій із Гевіланом і вважаю, що в тебе велике майбутнє. Ми шукаємо поганих хлопців. Поганців на схожій на твою машині, які можуть належати до твого клубу.

- А якого біса я мушу вам допомагати? - знизав плечима Бідвелл.

- Бо якщо не допомагатимеш, матимеш проблеми.

- Стукача з мене вирішили зробити?

- Та якого стукача. Тобі навіть казати нічого не треба. Просто прочитай список і покажи пальцем. Гаразд, погнали.

- Не, вони й справді покидьки, - похитав головою Бідвелл, - тому я вам просто скажу, без цих витребеньок. Рей Коутс, на прізвисько «Солодкий», має «меркурій» 1949-го року - чудова машина. У нього є два приятелі - Лерой і Тайрон. Рей любить постріляти. Я чув, він полюбляє полювати на собак. Він хотів було вступити до нашого клубу, але дістав відкоша, бо він реально кінчений.

Джек зазирнув у список, і справді знайшов там: «Коутс, Реймонд, САут-Централ № 9611, кімната № 114. Дентон також розгорнув свою копію.

- Дві хвилини звідси. Оце так удача, треба швидко бігти туди!

- Швидше, погнали! - відповів колишній герой заголовків газет.

Готель «Тевір» розташовувався у будівлі у формі літери «L», на другому поверсі над пральнею. Дентон в'їхав на парковку; Джек побачив сходи на поверх із номерами та розчехнуті двері.

Вони рушили вгору - короткий коридор, хлипки на вигляд двері. Джек дістав свій револьвер; Дентон тримав по пістолетові в кожній руці. Рахуючи

номери, вони дійшли до № 114. Дентон із Джеком відступили на крок назад і одночасно шугонули ногами. Двері злетіли з петель, і вони побачили чорного хлопця, який, углядевши їх, схопився з ліжка.

Чорношкірий підняв руки. Дентон посміхнувся й прицілився. Джек штовхнув напарника плечем, і два постріли влучили у стелю. Джек вбіг до кімнати; хлопець спробував втекти, але Джек приклав його руків'ям револьвера по голові. Після такого хлопець уже не опирався – Дентон заклацнув йому наручники за спиною. Джек одягнув кастет і стиснув кулаки.

– Де Лерой із Тайроном? – спитав він.

Молодик проговорив крізь розкришені зуби закривавленим ротом: «Один-два-один». Дентон підняв його за волосся.

– Ти ж тільки не вбий його, – кинув Джек.

Дентон плюнув хлопцеві в обличчя; у коридорі почулися крики. Джек вибіг у коридор, завернув за ріг і зупинився навпроти № 121.

Зачинено. Галас ставав дедалі сильніший – нема коли слухати. Джек ударив ногою, і двері відчинилися. У номері було двоє чорних – один спав на розкладачці, інший хропів на матраці.

Джек увійшов. Десь неподалік розривалися сирени. Хлопець на матраці ворухнувся, і Джек вирубив його ударом кийка, а потім одразу ж приклав і другого, поки той не прокинувся. Сирени за вікном стихли. Джек помітив на тумбочці коробку.

Це була коробка від патронів: «ремінгтон» дванадцятого калібру. Коробка на п'ятдесят штук, а залишилося їх там зовсім трохи.

Розділ 19

Ед продивився рапорт Джека Вінсеннса. Тад Грін спостерігав за ним, ігноруючи телефон, що дзвонив у нього за спиною.

Коротко, чітко – писати звіти Смітте-Джек уміє.

Затримано трьох негрів: Реймонда «Солодкого» Коутса, Лероя Фонтейна, Тайрона Джонса. Під час арешту чинили опір й дістали незначні тілесні ушкодження; знайшли їх за підказкою іншого чорношкірого, що описав Коутса, як відбитого на голову дог-хантера. Коутс значився у переліку власників «меркуріів», наданому автоінспекцією, а інформатор повідомив, що він тусується із двома корешами – Лероем і Тайроном – у готелі «Тевір». Усіх трьох взяли в самих трусах; сержант Вінсеннс передав затриманих офіцерам патрульної служби, які прилетіли до готелю, почувши стрілянину, а сам обшукав номери молодиків на предмет доказів. Було знайдено коробку для патронів до «ремінгтону» дванадцятого калібру на п'ятдесят штук, у якій бракувало понад сорок патронів, але ані самих дробовиків, ані гумових рукавичок, ані плям крові, ані великих сум грошей або чогось іншого, що вказувало би на причетність підозрюваних до злочину, не виявили. З одягу в кімнатах підозрюваних виявилися тільки брудні футболки, боксерські труси й акуратно складені в пакет речі із пральні. Вінсеннс перевірів емність для спалювання сміття на задвірках готелю; там щось горіло – адміністратор повідомив, що близько сьомої ранку Солодкий Коутс кинув туди багато одягу. Далі Вінсеннс зазначив, що

Фонтейн і Джонс, очевидно, перебували під впливом наркотиків або алкоголю, бо не прокинулися ані від стрілянини, ані від галасу під час арешту Коутса. Патрульним, які прибули на місце арешту пізніше, Вінсеннс наказав пошукати автомобіль Коутса – на парковці перед готелем його не було, як і в трьох сусідніх кварталах. Було розіслано орієнтування; також Вінсеннс зазначав, що проведення парафінового тесту було неможливе – від рук усіх трьох затриманих буквально несло парфумами.

Ед поклав рапорт на стіл Гріна.

– Я здивований, що він їх одразу не пришив.

Знову лунає телефонний дзвінок, але Грін продовжує його ігнорувати.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=54931906&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примітки

1

Битва за Аламо – найвідоміша битва Техаської революції. (Тут і далі прим. перекл., якщо не зазначено інше.)

2

Зрозумів? (Італ.)

3

Матінко! (Ісп.)

4

Зрозуміло? (Ісп.)